

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

(CASH FLOW STATEMENTS)

ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

ΤΟΥΒΑΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΤΖΕΛΕΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	6
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	8
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
<u>1.1 Σκοπός Της Κατάστασης Ταμειακών Ροών</u>	14
<u>1.2 Ωφέλειες από την πληροφόρηση για τις Ταμειακές Ροές</u>	16
<u>1.3 Εννοιολογική προσέγγιση</u>	17
<u>1.3.1. Ταμειακά διαθέσιμα (Cash)</u>	17
<u>1.3.2. Ταμειακά ισοδύναμα (Cash equivalents)</u>	17
<u>1.3.3 Ταμειακές Ροές (Cash flows)</u>	19
<u>1.4 Ταξινόμηση Ταμειακών Ροών</u>	19
<u>1.4.1. Λειτουργικές Δραστηριότητες (Operating Activities)</u> ...	19
<u>1.4.2 Επενδυτικές Δραστηριότητες (Investing Activities)</u>	20
<u>1.4.3. Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες (Financial Activities)</u> .	21
<u>1.4.4. Τραπεζικός Δανεισμός (Bank Borrowings)</u>	21
<u>1.5 Διεθνή Ιστορική Αναδρομή</u>	21
<u>1.6 Εφαρμογή των Δ.Λ.Π. στην Ευρωπαϊκή Ένωση</u>	23
<u>1.7. Εφαρμογή της Κατάστασης Ταμειακών Ροών στην Ελλάδα</u> ..	27
2. Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	31
<u>2.1 ΓΕΝΙΚΑ</u>	31
<u>2.2. Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες (Cash Flows from Operating Activities)</u>	32
<u>2.3. Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες</u>	35

2.4. Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες (Cash Flows from Financing Activities)	38
3. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	41
3.1. Παρουσίαση Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες.....	41
3.2. Ενδεικτική μορφή Κατάστασης Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες	47
3.2.1. Άμεση μέθοδος (Direct method)	47
3.2.2 Έμμεση μέθοδος (Indirect method).....	49
3.3. Παρουσίαση Ταμειακών Ροών από Επενδυτικές και Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες.....	49
3.4. Παρουσίαση Καθαρών Ταμειακών Ροών (Cash Flows on a Net Basis)	50
3.5. Παρουσίαση Ταμειακών Ροών σε Ξένο Νόμισμα (Cash Flows Denominated in a Foreign Currency).....	51
3.6. Παρουσίαση Έκτακτων Κονδυλίων (Extraordinary Items) ...	52
3.7. Παρουσίαση Τόκων και Μερισμάτων (Interest and Dividends).....	53
3.8. Παρουσίαση Φόρων Εισοδήματος (Taxes on Income)	54
3.9. Παρουσίαση Επενδύσεων σε θυγατρικές, Συγγενείς και Κοινοπραξίες (Investments in Subsidiaries, Associates and Joint Ventures)	55

<u>3.10. Παρουσίαση Αποκτήσεων και Διαθέσεων θυγατρικών και Άλλων Επιχειρηματικών Μονάδων (Acquisitions and Disposals of Subsidiaries and Other Business Units)</u>	56
<u>3.11. Παρουσίαση Μη Ταμειακών Συναλλαγών (Non Cash Transactions)</u>	57
<u>3.12. Παρουσίαση - Συνθέσεις Στοιχείων των Ταμειακών Διαθεσίμων και Ταμειακών Ισοδύναμων (Components of Cash and Cash Equivalents)</u>	58
<u>3.13. Παρουσίαση άλλων Γνωστοποιήσεων (Other Disclosures)</u> .	58
<u>4. Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ</u>	61
<u>4.1. Πηγές άντλησης στοιχείων</u>	61
<u>4.2. Ισχύον καθεστώς κατάρτισης Κατάστασης Ταμειακών Ροών</u>	62
<u>5. Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ</u>	86
<u>5.1. Ανάλυση Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες</u>	86
<u>5.2. Ανάλυση Ταμειακών Ροών από Επενδυτικές Δραστηριότητες</u>	90
<u>5.3. Ανάλυση Ταμειακών Ροών από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες</u>	92
<u>5.4. Ανάλυση Αδέσμευτων (Ελεύθερων) Ταμειακών Ροών (Free Cash Flow Analysis)</u>	93
<u>5.5. Πρόβλεψη των Μελλοντικών Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες</u>	96
<u>5.6. Αδυναμίες της Κατάστασης Ταμειακών Ροών</u>	97

<u>6. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΟΙ ΣΕ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ</u>	100
<u>6.1. Γενικά</u>	100
<u>6.2. Αριθμοδείκτης Ρευστότητας Βασισμένος σε Λειτουργικές Ταμειακές Ροές (Operating Cash Flow Liquidity Ratio)</u>	101
<u>6.3. Αριθμοδείκτης Εξυπηρέτησης Συνόλου Υποχρεώσεων (Operating Cash Flow to Total Obligations Ratio)</u>	102
<u>6.4. Αριθμοδείκτης Εξυπηρέτησης Συνολικού Τραπεζικού Δανεισμού (Operating Cash Flow to Total Debt Ratio)</u>	102
<u>6.5. Αριθμοδείκτης Κάλυψης Χρηματοοικονομικών Εξόδων (Τόκων) από Λειτουργικές Ταμειακές Ροές (Interest Coverage Ratio)</u>	103
<u>6.6. Αριθμοδείκτης Ταμειακής Κάλυψης Επενδυτικών Δραστηριοτήτων</u>	103
<u>6.7. Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Ταμειακών Ροών (Operating Cash Flow Margin Ratio)</u>	104
<u>6.8. Αριθμοδείκτης Ποιότητας Καθαρών Κερδών</u>	105
<u>6.9. Αριθμοδείκτης Ταμειακής Απόδοσης Συνόλου Ενεργητικού (Cash return on Assets Ratio)</u>	105
<u>7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ</u>	107
<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	109
<u>ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ</u>	111
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</u>	113

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αυτή διαπραγματεύεται **την κατάρτιση και την ανάλυση της κατάστασης ταμειακών ροών**. Επιπλέον γίνεται μια παρουσίαση παραδειγμάτων κατάρτισης της κατάστασης ταμειακών ροών με βάση :

- α) το ισχύον καθεστώς
- β) την εφαρμογή του διεθνούς λογιστικού προτύπου 7 και
- γ) την εφαρμογή της χρηματοοικονομικής πρακτικής.

Συγκεκριμένα, στην εισαγωγή της εργασίας γίνεται ανάλυση της σπουδαιότητας της κατάστασης ταμειακών ροών , αναφέρεται ο σκοπός κατάρτισής της, η χρησιμότητα των ταμειακών ροών, οι ωφέλειες από την παρερχόμενη πληροφόρηση, μια εννοιολογική προσέγγιση των χρησιμοποιούμενων όρων, η ταξινόμηση των ταμειακών ροών ανάλογα με την δραστηριότητα που αφορούν, μια διεθνή ιστορική αναδρομή, η εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων στην Ευρωπαϊκή ένωση και τέλος η εφαρμογή της με βάση την Ελληνική Νομοθεσία.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η κατάρτιση της κατάστασης ταμειακών ροών από λειτουργικές , επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Επίσης η μορφή και το περιεχόμενο των καταστάσεων όπως και η προετοιμασία, και οι διάφοροι μέθοδοι κατάρτισής τους.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται η παρουσίαση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες , από επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, η παρουσίαση των καθαρών ταμειακών ροών, των ροών σε ξένο νόμισμα, των εκτάκτων κονδυλίων , των τόκων και των μερισμάτων, του φόρου εισοδήματος , των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς

επιχειρήσεις, των αποκτήσεων και διαθέσεων θυγατρικών και άλλων επιχειρηματικών μονάδων, των μη ταμειακών συναλλαγών, των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων και άλλων γνωστοποιήσεων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις αδέσμευτες ταμειακές ροές και παρουσιάζεται η ανάλυση τους .

Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις αδυναμίες που παρουσιάζουν οι ταμειακές ροές.

Στο έκτο κεφάλαιο γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών οι οποίοι βασίζονται στις ταμειακές ροές.

Στο έβδομο κεφάλαιο γίνεται μια καταγραφή των συμπερασμάτων.

Τέλος, στα Παραρτήματα γίνεται παρουσίαση τριών πρακτικών παραδειγμάτων (υποδειγμάτων) της κατάρτισης της κατάστασης ταμειακών ροών, σύμφωνα α) με το ισχύον καθεστώς β) με την εφαρμογή του Διεθνές Λογιστικού Προτύπου 7 και γ) με μια εφαρμοσμένη πρακτική χρηματοοικονομικής ανάλυσης

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Δ.Λ.Π.	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
Δ.Π.Χ.Π.	Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Γ.Λ.Σ.	Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο
Ε.Δ.Λ.Π.	Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων
Ε.Κ.	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ε.Λ.Τ.Ε.	Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων
Μ.Ε.Δ.	Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών
Ο.Δ.Λ.Π.	Οργανισμός Διεθνών Λογιστικών Προτύπων
Σ.ΛΟ.Τ.	Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης
A.R.C.	Accounting Regulatory Committee
A.P.B.	Accounting Principle Board
A.S.B.	Accounting Standards Board
C.E.S.R.	Committee of European Securities Regulators
F.S.A.P.	Financial Services Action Plan
G.A.A.P.	Generally Accepted Accounting Principles
I.A.S.	International Accounting Standards
I.A.S.B.	International Accounting Standards Board
I.A.S.C.	International Accounting Standards Committee
I.F.AC.	International Federation of Accountants
I.F.R.S.	International Financial Reporting Standards
I.F.R.I.C	International Financial Reporting Interpretation Committee
I.O.S.C.O	International Organization of Securities Commissions
S.A.C.	Standards Advisory Council
S.F.A.S.	Statement of Financial Accounting Standards
S.I.C.	Studding Interpretation Committee
S.S.A.P.	Statements of Standard Accounting Practice

**Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ
(CASH FLOW STATEMENTS)**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο για την αξιολόγηση των επιχειρήσεων είναι η ικανότητά τους να δημιουργούν και να διαχειρίζονται τα ταμειακά τους διαθέσιμα. Δηλαδή να καθορίζουν το χρόνο και τη βεβαιότητα δημιουργίας τους έτσι ώστε να διασφαλίζουν τους πόρους κεφαλαίων, να μπορούν να προγραμματιστούν αποτελεσματικά οι χρήσεις των ταμειακών ροών, να είναι εφικτή η παροχή των απαραίτητων πληροφοριών στους διοικούντες, στους μετόχους, στους επενδυτές, στους πιστωτές, και σε οποιονδήποτε άλλο ενδιαφερόμενο. Αυτό είναι χρήσιμο στις παραπάνω ομάδες ενδιαφερομένων για να μπορέσουν να αποκτήσουν ολοκληρωμένη άποψη όσον αφορά τις λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες της επιχείρησης.

Η διατήρηση ενός συγκεκριμένου βαθμού αποδοτικότητας, όπως και η επικράτηση κάποιου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το ρυθμό αύξησης των κερδών σε συνδυασμό με τη διαθεσιμότητα επαρκών καθαρών ταμειακών εισροών σε άμεσες και μελλοντικές περιόδους.

Ανεξάρτητα από το βαθμό κερδοφορίας μιας επιχείρησης, είναι απαραίτητο να δημιουργούνται καθαρές εισροές ταμειακών διαθεσίμων οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για να καλύψουν τις λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές ανάγκες της. Η κατάσταση ταμειακών ροών πραγματεύεται και παρουσιάζει ακριβώς αυτό.

Η σπουδαιότητα της κατάστασης ταμειακών ροών έγκειται στο γεγονός ότι παρέχει πληροφορίες για μια σειρά θεμελιωδών θεμάτων. Τα θέματα αυτά είναι :

- ✓ Η ρευστότητα,
- ✓ Η χρηματοοικονομική ευκαμψία,

- ✓ Η ποιότητα κερδών και
- ✓ Η δυνατότητα πρόβλεψης μελλοντικών κερδών και ταμειακών ροών για μια επιχείρηση

Η έννοια της ρευστότητας (**liquidity**) αναφέρεται στη δυνατότητα μιας επιχείρησης να ικανοποιεί τις βραχυχρόνιες, κυρίως υποχρεώσεις της, όταν αυτές λήγουν. Η ικανοποίηση των υποχρεώσεων απαιτεί σωστές προβλέψεις των εισπράξεων και πληρωμών μιας επιχείρησης (άμεσων και μελλοντικών ταμειακών εισροών και εκροών της επιχείρησης).

Η έννοια της χρηματοοικονομικής ευκαμψίας (**financial flexibility**)¹ αφορά τη δυνατότητα μιας επιχείρησης να χρησιμοποιεί τα ταμειακά διαθέσιμα με σκοπό να ικανοποιεί διάφορες ανάγκες οι οποίες δεν αναμένονταν και να επωφελείται από ευκαιρίες που εμφανίζονται. Η επιχείρηση μπορεί να αυξήσει τα ταμειακά διαθέσιμα με διάφορους τρόπους όπως με την έκδοση νέων μετοχών, με τη λήψη τραπεζικού δανεισμού, με τη βελτίωση λειτουργικών δραστηριοτήτων ή με τη μείωση των εξόδων της. Η δυνατότητα αύξησης των ταμειακών διαθεσίμων υποδηλώνει την ύπαρξη ενός υψηλού βαθμού χρηματοοικονομικής ευκαμψίας.

Τέλος, η κατάσταση ταμειακών ροών επιτρέπει να εκτιμηθεί η ποιότητα των κερδών, παρέχοντας τη δυνατότητα σύγκρισης των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες με τα αποτελέσματα της χρήσης και παρουσιάζοντας τους λόγους για τους οποίους τα κέρδη διαφέρουν από τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες.

---

¹ Fridson M., financial statement analysis, Third Edition, John Wiley & Sons Inc., New York 2002 (chapter Four). “the concept of financial flexibility”.

Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ποιότητα των κερδών οφείλεται στην ευχέρεια που έχει η διοίκηση μιας επιχείρησης να προσπαθήσει να επιτύχει ένα προκαθορισμένο ύψος κερδών, το οποίο η ίδια έχει θέσει ως στόχο, δηλαδή στη δυνατότητα που έχει επηρεάζει τα αποτελέσματα χρήσης, με νόμιμες λογιστικές μεθόδους. Η μεγαλύτερη δυνατότητα επηρεασμού των αποτελεσμάτων χρήσης σε σύγκριση με τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες επιβάλλει στους εξωτερικά ενδιαφερόμενους (επενδυτές, πιστωτές κ.α.) τη χρήση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες για τη διεξαγωγή διαχρονικών και διαστρωματικών συγκρίσεων, καθώς οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες εξιχνιάζουν και αποτυπώνουν στοιχεία για την ποιότητα των κερδών της και τη βιώσιμη πορεία της.

Τα οφέλη που προαναφέρθηκαν εμφανίζονται όταν η Κατάσταση Ταμειακών ροών προετοιμάζεται με βάση τα διαθέσιμα, όπως υποδεικνύεται από το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 7². Το Δ.Λ.Π. θέτει το πλαίσιο των αρχών και των κανόνων που θα πρέπει να διέπουν την κατάσταση των ταμειακών ροών.

Η κατάσταση ταμειακών ροών με βάση το κεφάλαιο κίνησης, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ κυκλοφορούντος ενεργητικού και βραχυχρόνιου παθητικού, την οποία παγκόσμια προετοίμαζαν οι επιχειρήσεις, πριν την εφαρμογή του προτύπου αυτού, εμφανίσει προβλήματα τα οποία έχουν άμεση σχέση με την αποτίμηση των αποθεμάτων και των απαιτήσεων, δηλαδή τη δυνατότητα πώλησης των αποθεμάτων και είσπραξης των απαιτήσεων στις λογιστικές τους αξίες. Αν οι πραγματικές αξίες των αποθεμάτων και των απαιτήσεων είναι μικρότερες από αυτές οι οποίες εμφανίζονται στον ισολογισμό, τότε το κεφάλαιο κίνησης και οι αναμενόμενες εισροές θα εμφανίζονται υψηλότερες των πραγματικών, παραπλανώντας έτσι το

---

² International Accounting Standard 7, “Cash Flow Statement”

χρήστη των λογιστικών καταστάσεων. Οι καταστάσεις ροών οι οποίες προετοιμάζονται με βάση το κεφάλαιο κίνησης δεν αποκαλύπτουν την παρουσία προβλημάτων ρευστότητας, καθώς είναι δύσκολο ένας αναλυτής να γνωρίσει τη δυνατότητα ρευστοποίησης των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Η μέθοδος δε αποτίμησης των αποθεμάτων καθώς και το ύψος των διενεργουμένων προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, ασκεί άμεση επίδραση στο κεφάλαιο κίνησης. Επιπλέον, η έννοια του κεφαλαίου κίνησης απαιτεί την αυθαίρετη κατάταξη μέρους των κτιρίων, μηχανημάτων, επίπλων και λοιπών παγίων ως στοιχείων του «μακροχρόνιου ενεργητικού», ενώ είναι γνωστό ότι θα χρησιμοποιηθούν στην επόμενη χρήση και αντίθετα μέρους των αποθεμάτων και πιθανόν των απαιτήσεων ως στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού, ενώ είναι γνωστό ότι δε θα ρευστοποιηθούν στην επόμενη χρήση. Οι αυθαίρετες αυτές κατατάξεις των στοιχείων του ενεργητικού σε βραχυχρόνια και μακροχρόνια επηρεάζουν τόσο τον αντικειμενικό υπολογισμό του κεφαλαίου κίνησης όσο και την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τη ρευστότητα μιας επιχείρησης όπως την δείχνει το κεφάλαιο κίνησης.

Η κατάσταση ταμειακών ροών με βάση τα ταμειακά διαθέσιμα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στους χρηματοοικονομικούς αναλυτές, γιατί επιτρέπει τον εύκολο υπολογισμό των αδέσμευτων ταμειακών ροών (*free cash flows*). Οι αδέσμευτες ταμειακές ροές ορίζονται ως ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες μείον τις απαραίτητες καθαρές εκροές για επενδύσεις και εξυπηρέτησεις χρεών. Οι αδέσμευτες ταμειακές ροές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη λήψη αποφάσεων σχετικών με την ανάληψη και χρηματοδότηση νέων επενδύσεων, τη μερισματική πολιτική, την εξόφληση υποχρεώσεων, την αποτίμηση μετοχών οι οποίες συναλλάσσονται στο χρηματιστήριο καθώς και την αποτίμηση ολόκληρων επιχειρήσεων οι οποίες πρόκειται να εξαγοραστούν.

Παρόλο που η κατάσταση βασίζεται στα οικονομικά στοιχεία που περιέχονται στους ισολογισμούς και στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως δεν έχει σαν σκοπό την υποκατάσταση των ανωτέρω λογιστικών καταστάσεων. Αντίθετα αποσκοπεί στο να προσφέρει μια επιπλέον βοήθεια σε όλους τους ενδιαφερόμενους ώστε να αποκτήσουν καλύτερη αντίληψη των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης.

Η χρησιμότητα της κατάστασης ταμειακών ροών εκτείνεται πέραν της απλής ανάλυσης των εισπράξεων και πληρωμών μιας επιχείρησης και υπεισέρχεται στο χώρο της χρηματοοικονομικής διοίκησης. Η διάκριση των ταμειακών ροών, σε προερχόμενες από τις εργασίες της επιχείρησης και σε προερχόμενες από τις επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες αυτής, προσδιορίζει την καθαρή ταμειακή ροή. Ο προσδιορισμός της καθαρής ταμειακής ροής από τις εργασίες της επιχείρησης δείχνει την ικανότητα αυτής να διανέμει μερίσματα στους μετόχους της, γεγονός το οποίο είναι σημαντικό για τους επενδυτές και τους μετόχους της επιχείρησης.

1.1 Σκοπός Της Κατάστασης Ταμειακών Ροών

Ο αντικειμενικός σκοπός (objective) και η χρησιμότητα της Κατάστασης Ταμειακών Ροών δίνεται στο Δ.Λ.Π 7. Το ακριβές κείμενο σε επίσημη μετάφραση έχει ως εξής :

«Οι πληροφορίες ως προς τις ταμειακές ροές μιας επιχείρησης είναι χρήσιμες , για την παροχή στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων μιας βάσης να εκτιμούν τη δυνατότητα της επιχείρησης να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα , αλλά και τις ανάγκες της επιχείρησης να χρησιμοποιεί αυτές τις ταμειακές ροές. Οι οικονομικές αποφάσεις που λαμβάνονται από τους χρήστες

απαιτούν μια εκτίμηση της δυνατότητας της επιχείρησης να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, καθώς και του χρόνου και της βεβαιότητας των διαθεσίμων αυτών . Σκοπός αυτού του προτύπου είναι να απαιτεί την παροχή πληροφοριών , σχετικά με τις ιστορικές μεταβολές στα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα μιας επιχείρησης, μέσω της κατάστασης ταμειακών ροών , η οποία κατατάσσει τις ταμειακές ροές της χρήσης σε ροές από επιχειρηματικές, επενδυτικές, χρηματοοικονομικές δραστηριότητες».

Από το πιο πάνω κείμενο είναι εμφανές ότι η κατάσταση ταμειακών ροών δημιουργήθηκε για να δώσει πληροφορίες και να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους παρατηρείται μια μεταβολή στα ταμειακά διαθέσιμα (cash) και τα ταμειακά ισοδύναμα (cash equivalents).

Οι λόγοι μεταβολής θα πρέπει να αναζητηθούν σε όλους τους άλλους λογαριασμούς , οι οποίοι εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις καθώς και σε πληροφορίες οι οποίες περιέχονται στο προσάρτημα , το οποίο είναι απολύτως απαραίτητο για την προετοιμασία της κατάστασης ταμειακών ροών και την ολοκληρωμένη ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων.

Οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων ενδιαφέρονται για το πώς η επιχείρηση δημιουργεί και χρησιμοποιεί τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα . Αυτό δεν έχει σχέση με τη φύση των λειτουργικών δραστηριοτήτων και είναι ανεξάρτητο από το αν τα ταμειακά διαθέσιμα θεωρηθούν ως προϊόν της επιχείρησης , όπως μπορεί να συμβαίνει στην περίπτωση ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος.

Οι επιχειρήσεις χρειάζονται ταμειακά διαθέσιμα για τους ίδιους ουσιαστικά λόγους, παρά την οποιαδήποτε διαφορά που θα μπορούσε να υπάρχει στις κύριες δραστηριότητές τους από τις οποίες

δημιουργούν έσοδα. Χρειάζονται ταμειακά διαθέσιμα για να διεξάγουν τις λειτουργικές δραστηριότητες τους, να πληρώνουν τις υποχρεώσεις τους και να παρέχουν οφέλη στους επενδυτές τους.

1.2 Ωφέλειες από την πληροφόρηση για τις Ταμειακές Ροές

Η κατάσταση ταμειακών ροών , όταν χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τις λοιπές οικονομικές καταστάσεις , παρέχει πληροφορίες που επιτρέπουν στους ενδιαφερόμενους να εκτιμούν τις μεταβολές στην καθαρή περιουσία της επιχείρησης, τη χρηματοοικονομική δομή της (που συμπεριλαμβάνει τη ρευστότητα και τη φερεγγυότητά της)και τις δυνατότητές της να επηρεάζει τα ποσά και το χρόνο των ταμειακών ροών για να τις προσαρμόσει στην αλλαγή των συνθηκών και των ευκαιριών .

Οι πληροφορίες αυτές είναι χρήσιμες στην εκτίμηση της δυνατότητας της επιχείρησης να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα και δίνει την ευκαιρία στους χρήστες της να αναπτύσσουν πρότυπα για να εκτιμούν και να συγκρίνουν την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών διαφόρων επιχειρήσεων .

Επίσης, αυξάνουν τη συγκρισιμότητα της παρουσιαζόμενης επιχειρηματικής απόδοσης για διαφορετικές μεταξύ τους επιχειρήσεις, γιατί περιορίζουν τις πιθανότητες για διαφορετικούς λογιστικούς χειρισμούς όσον αφορά τις ίδιες συναλλαγές και γεγονότα .

Πληροφορίες για τις προηγηθείσες ταμειακές ροές χρησιμοποιούνται συχνά ως ένδειξη του ποσού, του χρόνου και της βεβαιότητας των μελλοντικών ταμειακών ροών. Αυτές είναι επίσης χρήσιμες για τον έλεγχο της ακρίβειας προηγούμενων εκτιμήσεων,

για τις μελλοντικές ταμειακές ροές και για την εξέταση της σχέσης μεταξύ της κερδοφορίας και των καθαρών ταμειακών ροών.

1.3 Εννοιολογική προσέγγιση

Πριν την αναλυτική παρουσίαση των απαιτήσεων του Δ.Λ.Π 7 , είναι χρήσιμο να παρατεθούν ορισμένες βασικές έννοιες οι οποίες σχετίζονται με το πρότυπο και θα βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση και των καθορισμό τους .

1.3.1. Ταμειακά διαθέσιμα (Cash)

Τα ταμειακά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο της επιχείρησης καθώς και από καταθέσεις , που μπορεί να αναληφθούν άμεσα.

Ταμειακά διαθέσιμα θεωρούνται τα ποσά τα οποία βρίσκονται στο ταμείο καθώς και αυτά που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς με σκοπό την εξυπηρέτηση των άμεσων ταμειακών αναγκών και όχι για επενδυτικούς σκοπούς .

1.3.2. Ταμειακά ισοδύναμα (Cash equivalents)

Ταμειακά ισοδύναμα είναι οι βραχυπρόθεσμες , υψηλής ρευστότητας επενδύσεις , που είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων και οι οποίες υπόκεινται σε ασήμαντο κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους.

Τα ταμειακά ισοδύναμα χρησιμοποιούνται με σκοπό την αντιμετώπιση βραχυπρόθεσμων ταμειακών αναγκών περισσότερο παρά για επενδύσεις ή άλλους σκοπούς. Μια επένδυση , για να

χαρακτηριστεί ως ταμειακό ισοδύναμο , πρέπει να είναι άμεσα μετατρέψιμη σε συγκεκριμένο ποσό ταμειακών διαθεσίμων και να υπόκειται σε ένα ασήμαντο κίνδυνο μεταβολής της αξίας της .

Το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 7 θεωρεί ισοδύναμη μια επένδυση η οποία έχει σύντομη διάρκεια που καθορίζεται τρεις μήνες ή λιγότερο από την ημερομηνία απόκτησης της επένδυσης . Συνεπώς , μια επένδυση κανονικά χαρακτηρίζεται ως ταμειακό ισοδύναμο μόνον όταν έχει σύντομη λήξη (μέγιστο διάστημα τρις μήνες από την ημερομηνία απόκτησής της .

Συμμετοχές σε κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων αποκλείονται από τα ταμειακά ισοδύναμα . Εξαιρείται η περίπτωση στην οποία στην ουσία αποτελούν ταμειακά ισοδύναμα , όπως για παράδειγμα εάν έχουμε προνομιούχες μετοχές που αγοράστηκαν σε σύντομο χρόνο από τη λήξη τους και με συγκεκριμένη ημερομηνία εξαγοράς τους από τον εκδότη .

Οι καταθέσεις σε τραπεζικούς λογαριασμούς είναι ισοδύναμες με διαθέσιμα ,αν μπορούν να μετατραπούν σε ένα εκ των προτέρων γνωστό χρηματικό ποσό και δεν υπόκεινται σε σημαντικό κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους .Οι καταθέσεις όψεως πληρούν εύκολα και τις δύο προϋποθέσεις που προαναφέρθηκαν , ενώ οι καταθέσεις προθεσμίας υπόκεινται σε κάποιο , έστω και μικρό , κίνδυνο , ο οποίος μπορεί να προκύψει από πιθανές μεταβολές των επιτοκίων και από την επιβάρυνση με πιθανούς τόκους ή έξοδα πρόωρης ανάληψης.

Επομένως σύμφωνα με το Δ.Λ.Π 7 , καταθέσεις για προθεσμίες μεγαλύτερες των τριών μηνών δεν πρέπει να θεωρούνται ισοδύναμες με διαθέσιμα. Παρ' όλα αυτά όμως παραμένει σχετικά δύσκολο για έναν εξωτερικό αναλυτή το να έχει πληροφορίες για τη διάρκεια των καταθέσεων προθεσμίας και καθώς και για το αν ο σχετικός κίνδυνος που υπόκεινται αυτές οι καταθέσεις δεν είναι υψηλός. Στην περίπτωση που έχουμε μεταφορές διαθεσίμων από το ταμείο σε καταθέσεις οι οποίες είναι ισοδύναμες με διαθέσιμα δε θεωρούνται

χρηματοοικονομικές ή επενδυτικές δραστηριότητες αλλά μέρος του ταμειακού προγραμματισμού , ο οποίος συνήθως απαιτεί μεταφορά διαθεσίμων σε λογαριασμούς καταθέσεων.

1.3.3 Ταμειακές Ροές (Cash flows)

Ταμειακές ροές θεωρούνται τόσο οι εισροές όσο και εκροές ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων.

Στις ταμειακές ροές δεν συμπεριλαμβάνονται κινήσεις μεταξύ στοιχείων που συνιστούν ταμειακά διαθέσιμα ή ταμειακά ισοδύναμα , γιατί αυτά τα στοιχεία αποτελούν μέρος της ταμειακής διαχείρισης μιας επιχείρησης μάλλον παρά μέρος των λειτουργικών, επενδυτικών και χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων της .

Η ταμειακή διαχείριση περιλαμβάνει την επένδυση του ταμειακού πλεονάσματος σε ταμειακά ισοδύναμα.

1.4 Ταξινόμηση Ταμειακών Ροών

1.4.1. Λειτουργικές Δραστηριότητες (Operating Activities)

Λειτουργικές δραστηριότητες είναι οι κύριες δραστηριότητες δημιουργίας εσόδων της επιχείρησης καθώς και όλες οι άλλες δραστηριότητες που δεν είναι επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές .

Οι λειτουργικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τις ταμειακές συνέπειες των λογιστικών γεγονότων , οι οποίες είναι καθοριστικές των κατεξοχήν λειτουργικών αποτελεσμάτων μιας επιχείρησης , όπως οι εισπράξεις από πωλήσεις προϊόντων και παροχές υπηρεσιών και οι πληρωμές εξόδων τα οποία είναι απαραίτητα για την παραγωγή και πώληση των προϊόντων και υπηρεσιών .

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες μπορούν να υπολογιστούν είτε με την άμεση είτε με την έμμεση μέθοδο.

Η άμεση μέθοδος εμφανίζει τις κυριότερες κατηγορίες ακαθάριστων εισπράξεων και πληρωμών .

Η έμμεση μέθοδος , αντιθέτως , εμφανίζει τα καθαρά κέρδη , αφού αφαιρεθούν οι φόροι , και τις προσαρμογές στα λογιστικά γεγονότα τα οποία δε συνεπάγονται εισροές και εκροές ή για γεγονότα όπου οι εισροές και οι εκροές έγιναν σε κάποια προηγούμενη χρήση ή θα γίνουν σε κάποια μεταγενέστερη χρήση καθώς επίσης για γεγονότα τα οποία πρέπει να εμφανιστούν στις επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Το τμήμα της κατάστασης ταμειακών ροών στο οποίο παρουσιάζονται οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες εμφανίζεται πρώτο και ακολουθείται από τα τμήματα τα οποία παρουσιάζουν τις ταμειακές ροές από επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες .Η κάθε μία από τις εισροές και εκροές για λειτουργικές δραστηριότητες εμφανίζεται χωριστά και δεν παρουσιάζεται απλώς η διαφορά τους .

1.4.2 Επενδυτικές Δραστηριότητες (Investing Activities)

Επενδυτικές δραστηριότητες είναι η απόκτηση και η διάθεση μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων και άλλων επενδύσεων , οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στα ταμειακά ισοδύναμα.

Οι επενδυτικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τις ταμειακές συνέπειες λογιστικών γεγονότων τα οποία έχουν σχέση με την αγορά και πώληση παγίων, συμμετοχών σε άλλες επιχειρήσεις και χρεογράφων, καθώς επίσης τη χορήγηση δανείων και την είσπραξη χρεολυσίων.

1.4.3. Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες (Financial Activities)

Χρηματοοικονομικές δραστηριότητες είναι οι δραστηριότητες που καταλήγουν σε μεταβολές στο μέγεθος και στη συγκρότηση του μετοχικού κεφαλαίου και του δανεισμού της επιχείρησης .

Οι χρηματοοικονομικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν τις ταμειακές συνέπειες λογιστικών γεγονότων σχετικών με την έκδοση μετοχών ή το δανεισμό μιας επιχείρησης , την πληρωμή μερισμάτων και την εξόφληση δανειακών κεφαλαίων .

1.4.4. Τραπεζικός Δανεισμός (Bank Borrowings)

Ο τραπεζικός δανεισμός γενικά θεωρείται ότι αποτελεί μία χρηματοοικονομική δραστηριότητα. Όμως , σε μερικές χώρες , οι υπεραναλήψεις που είναι εξοφλητέες όταν ζητηθούν , συνιστούν ένα αναπόσπαστο τμήμα της ταμειακής διαχείρισης μιας επιχείρησης (Αλληλόχρεοι Λογαριασμοί Τραπεζών) . Σε αυτές τις περιπτώσεις , οι τραπεζικές υπεραναλήψεις συμπεριλαμβάνονται στα στοιχεία των ταμειακών διαθεσίμων και των ταμειακών ισοδύναμων . Ένα χαρακτηριστικό αυτών των τραπεζικών διακανονισμών είναι ότι το υπόλοιπο στην Τράπεζα συχνά μεταβάλλεται από θετικό σε αρνητικό (υπερανάληψη) .

1.5 Διεθνή Ιστορική Αναδρομή

Ξεκινώντας την αναδρομή και πηγαίνοντας αρκετά πίσω, με τη έναρξη του διπλογραφικού συστήματος καταχώρησης των λογιστικών στοιχείων στην Ιταλία τον 15ο αιώνα, οι οικονομικοί αναλυτές δεν είχαν ξεκάθαρη εικόνα αφού αποτύπωναν μόνο τον ισολογισμό και αρκετά αργότερα και την κατάσταση αποτελεσμάτων

χρήσεως. Η κατάσταση ταμειακών ροών έρχεται προς αναπλήρωση των κενών του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσεως και συγκεκριμένα την έννοια του κέρδους.

Στις Η.Π.Α. , μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο , άρχισε να διαδίδεται η κατάρτιση κατάστασης αυξήσεων και μειώσεων κεφαλαίων (Funds Statement). Το 1961 τη θέση της έλαβε η κατάσταση μεταβολών χρηματοοικονομικής θέσεως (Cash Flow Analysis and the Funds Statement). Το 1963 , με το A.P.B. 3 (Accounting Principle Board) το όνομα της κατάστασης μετονομάστηκε σε κατάσταση πηγών και χρήσεων κεφαλαίου (Statement of Source and Application of Funds). Το 1971 το σώμα του Αμερικάνικου Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών , A.P.B. 19 (Accounting Principle Board) κατέστησε υποχρεωτική την κατάρτιση της κατάστασης των αλλαγών της χρηματοοικονομικής θέσης (The Statement of Changes in Financial Position) μαζί με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Η κατάσταση αυτή γινόταν τουλάχιστον μέχρι το 1987, με βάση τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης και όχι με βάση τις μεταβολές των ταμειακών ροών . Από το 1987 και μετά η κατάρτιση της κατάστασης αυτής είχε ως κυρίαρχο στοιχείο το «Ταμείο » και γι' αυτό έλαβε το όνομα Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Cash Flow Statement).

Η σημερινή ερμηνεία της κατάστασης η οποία περιγράφει τη ροή των κεφαλαίων σε μια επιχείρηση , είναι η κατάσταση ταμειακών ροών , η οποία έγινε υποχρεωτική στις Η.Π.Α. σύμφωνα με το S.F.A.S. 95 (Statement of Financial Accounting Standards) , για τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών , οι οποίες έκλεισαν φορολογική χρήση μετά την 15 Ιουλίου του 1988.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο η υλοποίηση της ιδέας για μια κατάσταση που να παρουσιάζει την κίνηση των κεφαλαίων στους ισολογισμούς και τα αποτελέσματα κερδών και ζημιών μιας επιχείρησης, έγινε

εφαρμογή τον Ιούνιο του 1976 με το U.K. S.S.A.P 10 (Statements of Standard Accounting Practice), με την κατάρτιση κατάστασης πηγών και χρήσεων κεφαλαίου (Statements of Source and Application of Funds).

Η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.C.) , η οποία είχε ιδρυθεί το 1973 , με έδρα το Λονδίνο , μέλη από 100 κράτη και σκοπό την τυποποίηση λογιστικών προτύπων δημοσίευσε 40 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα . Μέσα σε αυτά περιλαμβάνονταν και το I.A.S. 7 (International Accounting Standard 7) , το οποίο εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 1977 ως κατάσταση των αλλαγών της χρηματοοικονομικής θέσης (Statement of Changes in Financial Position) , τον Ιούλιο του 1991 μετονομάστηκε σε Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Cash Flow Statement) με σκοπό την παροχή πληροφοριών για την αλλαγή στα μετρητά ή και στα μετρητά ισοδύναμα και αναθεωρήθηκε τον Δεκέμβριο του 1992.

1.6 Εφαρμογή των Δ.Λ.Π. στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Τον Μάρτιο του 2000 , το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας επανέλαβε , με ιδιαίτερη έμφαση , την ανάγκη ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και εφαρμογής του προγράμματος δράσης της επιτροπής για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες F.S.A.P. (Financial Services Action Plan) , μέχρι το 2005. Στο πλαίσιο αυτό τέθηκε ως στόχος η ενίσχυση της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών προς όφελος τόσο των ιδίων όσο και των επενδυτών . Η Ευρωπαϊκή Ένωση έπρεπε , συνεπώς , για την εκπλήρωση του στόχου αυτού να υιοθετήσει κοινά πρότυπα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης τα οποία να συγκεντρώνουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά :

- ✓ να εξασφαλίσουν διαφάνεια
- ✓ να είναι πλήρως κατανοητά
- ✓ να ελέγχονται κατάλληλα
- ✓ Και να εφαρμόζονται ουσιαστικά

Η ανάγκη αυτή κατέστη επιτακτικότερη δεδομένου ότι , σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, υπήρχαν πολλοί και διαφορετικοί κανόνες χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και διαφορετικές ερμηνείες αυτών που βασίζονταν στην πρακτική των κρατών μελών.

Τον Ιούνιο του 2000 η επιτροπή δημοσίευσε την ανακοίνωση της **«Στρατηγικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης»** η μελλοντική πορεία με την οποία προτάθηκε η καθιέρωση, το αργότερο μέχρι το 2005, της κατάρτισης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων όλων των εταιρειών της Κοινότητας που είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά , βάση ενιαίας δέσμης λογιστικών προτύπων , δηλαδή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Τα Δ.Λ.Π. εκπονούνται από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Committee) , η οποία ήδη , από το 2001 , έχει μετονομαστεί σε Οργανισμό Διεθνών Οικονομικών Προτύπων (International Accounting Standards Board) , ενώ και τα Δ.Λ.Π. έχουν μετονομαστεί σε Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (International Financial Reporting Standards). Αξίζει να σημειωθεί ότι υπήρχε η δυνατότητα επιλογής μεταξύ δύο διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων , των

αμερικάνικων προτύπων (U.S.G.A.A.P.) και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.) .

Ωστόσο, προτιμήθηκαν τα τελευταία για δύο λόγους κυρίως : αφενός γιατί αποτελούσαν διεξοδική και αποτελεσματική δέσμη προτύπων ικανών να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες της διεθνούς επιχειρηματικής κοινότητας και αφετέρου διότι είχαν καταρτιστεί με διεθνή προοπτική και όχι μόνο σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αμερικάνικης αγοράς.

Με την ανακοίνωση αυτή οροθετήθηκαν το πεδίο εφαρμογής των Δ.Λ.Π. και ο κατάλληλος μηχανισμός έγκρισής τους σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, έτσι ώστε να είναι δυνατή η προσαρμογή στα Ευρωπαϊκά χαρακτηριστικά και η συμβατότητα με τις Ευρωπαϊκές λογιστικές οδηγίες, καθώς επίσης τέθηκε η υποδομή ορθής εφαρμογής τους (έγκαιρα διαθέσιμες διερμηνείες και οδηγίες εφαρμογής, υποχρεωτικός έλεγχος, εποπτεία και επιβολή κυρώσεων).

Σε υλοποίηση των ανωτέρω δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής ένωσης την 19^η Ιουλίου του 2002 ο Κανονισμός (Ε.Κ.) 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων , ο Κανονισμός (Ε.Κ.)1725/2003 της Επιτροπής της 29^{ης} Σεπτεμβρίου του 2003 και ο Κανονισμός (Ε.Κ.) 707/2004 της Επιτροπής της 6^{ης} Απριλίου 2004 που τροποποιεί τον κανονισμό (Ε.Κ.) 1725/2003 για την υιοθέτηση ορισμένων Διεθνών Λογιστικών Προτύπων σύμφωνα με τον Κανονισμό (Ε.Κ.) 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου.

Με την ανωτέρω απόφαση επιδιώκεται η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των κοινοτικών κεφαλαιαγορών και η αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία τους , στο πλαίσιο ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς . θεωρήθηκε λοιπόν σκόπιμο να συμπληρωθεί το

νομικό πλαίσιο για τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες , δεδομένου ότι οι ισχύουσες ευρωπαϊκές λογιστικές οδηγίες δεν μπορούσαν να εξασφαλίσουν το υψηλό επίπεδο διαφάνειας και συγκρισιμότητας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που απαιτούσε η δημιουργία ολοκληρωμένης κεφαλαιαγοράς.

Ο στόχος αυτός θα μπορούσε να επιτευχθεί με την υποχρεωτική εφαρμογή , από τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες , ενιαίας και υψηλής ποιότητας δέσμης λογιστικών προτύπων για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων τους , δηλαδή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Δ.Λ.Π.).

Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία , **η έγκριση των Δ.Λ.Π. προϋποθέτει ότι αυτά πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:**

- ✓ Η εφαρμογή τους συνεπάγεται αμερόληπτη και πραγματική απεικόνιση της χρηματοοικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης ,
- ✓ Προάγουν το Ευρωπαϊκό δημόσιο συμφέρον ,
- ✓ Παρέχουν ποιοτική και εύχρηστη πληροφόρηση για τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων.

Η υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή , η οποία υποβοηθείται στο έργο της από μία Τεχνική Επιτροπή Λογιστικών Θεμάτων και μια Κανονιστική Επιτροπή Λογιστικών Θεμάτων (Accounting Regulatory Committee).

Τα υιοθετούμενα κάθε φορά από την επιτροπή Δ.Λ.Π. δημοσιεύονται με την μορφή κανονισμού και μάλιστα σε καθεμία από τις γλώσσες της Κοινότητας.

Όσον αφορά την αποτελεσματική εκπλήρωση του σκοπού των Δ.Λ.Π. δεν αρκεί μόνο ο μηχανισμός έγκρισης τους αλλά απαιτείται και η διαμόρφωση κατάλληλου και αυστηρού καθεστώτος επιβολής,

ο Κανονισμός προβλέπει την συνεργασία της επιτροπής με την Επιτροπή Ρυθμιστικών Αρχών των Αγορών Κινητών Αξιών (Committee of European Securities Regulators).

Ουσιαστικά , οι εισηγμένες εταιρείες που διέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους εφαρμόζουν για κάθε οικονομικό έτος που αρχίζει από την 1^η Ιανουαρίου 2005, κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων λογαριασμών τους, τα Δ.Λ.Π. , τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.) και τις συναφείς ερμηνείες τους (S.I.C.) που έχει ήδη δημοσιεύσει ή θα δημοσιεύσει στο μέλλον ο Οργανισμός Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Πρέπει να σημειωθεί ότι αφέθηκε από τον κανονισμό στην κρίση των κρατών μελών η δυνατότητα επέκτασης της εφαρμογής των Δ.Λ.Π. τόσο στους ετήσιους λογαριασμούς των εισηγμένων εταιρειών όσο και στους ενοποιημένους ή και ετήσιους λογαριασμούς των μη εισηγμένων .

Με τον κανονισμό (Ε.Κ.) 707/2004 για να διευκολυνθεί η μετάβαση στα Δ.Λ.Π. και στα Δ.Π.Χ.Π., το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.) αποφάσισε να αντικαταστήσει τη Μ.Ε.Δ. 8 (Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών) με το Δ.Π.Χ.Π. 1: Πρώτη Εφαρμογή των Προτύπων Διεθνούς Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (I.F.R.S. 1 : First Time Adoption of International Financial Reporting Standards). Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 1, κάθε επιχείρηση που εφαρμόζει για πρώτη φορά τα Δ.Λ.Π. πρέπει να συμμορφώνεται με καθένα από αυτά και με κάθε μία από τις διερμηνείες που ισχύουν κατά το χρόνο της πρώτης εφαρμογής.

1.7. Εφαρμογή της Κατάστασης Ταμειακών Ροών στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα η εφαρμογή της κατάστασης ταμειακών ροών είναι συνδεδεμένη άμεσα με την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. (Διεθνή Λογιστικά

Πρότυπα) ή όπως αναφέρεται πλέον Δ.Π.Χ.Π. (Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης)

Τα Δ.Λ.Π. ήλθαν στην Ελλάδα το 1974 από το Σώμα Ορκωτών Λογιστών (Σ.Ο.Λ.), το οποίο υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Επιτροπής Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Ε.Δ.Λ.Π.). Το Σ.Ο.Λ. άρχισε να μεταφράζει, εκδίδει και διανέμει στον Επιστημονικό κόσμο και στις επιχειρήσεις τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών (Σ.Ο.Ε.) το οποίο διαδέχθηκε το Σ.Ο.Λ. το 1993 συνέχισε να ενισχύει αυτή την προσπάθεια, εκδίδοντας όλα τα σε ισχύ Δ.Λ.Π. .

Μέχρι στις αρχές του 2002 και σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (Κ.Ν. 2190/1920) δεν υπήρχε υποχρέωση βάση νόμου για τη δημοσίευση Κατάστασης Ταμειακών Ροών. Σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 5/204/14.11.2000 (Φ.Ε.Κ. Β 1487/6.12.2000) μόνο οι εταιρείες οι οποίες έχουν μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, υποχρεούνται στην κατάρτιση κατάστασης ταμειακών ροών, η οποία παρουσιάζει τις ταμειακές ροές ταξινομημένες κατά :

- 1) λειτουργικές δραστηριότητες (operating activities),
- 2) επενδυτικές δραστηριότητες (investing activities) και
- 3) χρηματοδοτικές δραστηριότητες (financial activities).

Οι ταμειακές ροές εμφανίζονται με βάση την έμμεση μέθοδο (καθαρές ροές από πληρωμές και εισπράξεις), ενώ δεν προβλέπεται η χρησιμοποίηση της άμεσης μεθόδου (αναμόρφωση κερδών χρήσης).

Τον Μάρτιο του 2002 με το Ν. 2992/2002 (Φ.Ε.Κ. Α 54/20.3.02) έχουμε την καθιέρωση των Δ.Λ.Π. στη χώρα μας κατά την κατάρτιση των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν:

∅ Ισολογισμό (Balance Sheet)

- Ø Αποτελέσματα Χρήσης (Income Statement)
- Ø Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Statement of Changes in Equity)
- Ø Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Cash Flow Statement)
- Ø Επεξηγηματικές Σημειώσεις ή Προσαρτήματα (Notes to the Financial Statement)

Η υποχρέωση αφορά τις Ανώνυμες Εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών , ενώ προαιρετικά μπορεί να εφαρμοστούν και από τις λοιπές Ανώνυμες Εταιρείες .

Τον Ιούνιο του 2003 με τον Ν. 3148/2003 (Φ.Ε.Κ. Α 136/5.06.03) έχουμε τη σύσταση της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.), με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας λειτουργίας των επιχειρήσεων με την εφαρμογή της λογιστικής τυποποίησης και τη διασφάλιση της ποιότητας των λογιστικών ελέγχων. Η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων και ιδιαίτερα ένα από τα βασικά του όργανα που είναι το Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης (Σ.ΛΟ.Τ) αντικατέστησε το υφιστάμενο Εθνικό Συμβούλιο Λογιστικής (Ε.ΣΥ.Λ).

Το Φεβρουάριο του 2004 με το άρθρο 13 του Ν. 3229/2004 (Φ.Ε.Κ. Α 38/10.02.04) προστίθεται στον Κ.Ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» το κεφάλαιο 15 ως εξής: «Κεφάλαιο 15 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα». Έτσι **από 1/1/2005 όλες οι ανώνυμες εταιρείες των οποίων μετοχές ή άλλες κινητές αξίες είναι εισηγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά συντάσσουν Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις και Τριμηνιαίες**

Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα καθώς και οι θυγατρικές τους. Οι μη εισηγμένες και μη συνδεδεμένες με αυτές Ανώνυμες Εταιρείες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης μπορούν να συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π., εφόσον η εφαρμογή των προτύπων αυτών έχει εγκριθεί από Γενική Συνέλευση των μετόχων ή των εταίρων της επιχείρησης. Τα άρθρα που προστίθενται είναι από το 134 έως το 143.

Τέλος το Δεκέμβριο του 2004 με τα άρθρα 11 έως 14 του Ν. 3301/2004 (Φ.Ε.Κ. Α 263/23.12.04) έγιναν κάποιες τροποποιήσεις των διατάξεων του Κεφαλαίου 15 του Κ.Ν. 2190/1920 σχετικά με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Τα άρθρα στα οποία αναφέρονται οι τροποποιήσεις είναι το 134, το 135, το 137, το 139, το 140 και το 143.

2. Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η κατάσταση ταμειακών ροών, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 7, πρέπει να απεικονίζει τις ταμειακές ροές μιας επιχείρησης, στη διάρκεια της περιόδου, ταξινομημένες κατά λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, κατά τρόπο ο οποίος αρμόζει περισσότερο προς την επιχειρηματική μορφή της. Η επιχείρηση καταρτίζει την κατάσταση ταμειακών ροών και την παρουσιάζει ως ένα αναπόσπαστό μέρος των οικονομικών καταστάσεων της για κάθε περίοδο για την οποία παρουσιάζει Οικονομικές Καταστάσεις.

Η κατάταξη κατά δραστηριότητα παρέχει πληροφορίες, που επιτρέπουν στους μετόχους, στους διοικούντες την επιχείρηση, στους επενδυτές, στους πιστωτές και σε οποιονδήποτε άλλο ενδιαφερόμενο να εκτιμήσει την επίδραση αυτών των δραστηριοτήτων στην οικονομική θέση της επιχείρησης και το ποσό των ταμειακών διαθέσιμων και των ταμειακών της ισοδυνάμων. Αυτές οι πληροφορίες μπορεί επίσης να χρησιμοποιούνται για να εκτιμώνται οι σχέσεις μεταξύ αυτών των δραστηριοτήτων.

Οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης ενδιαφέρονται για το πώς η επιχείρηση δημιουργεί και χρησιμοποιεί τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα, αυτές τις πληροφορίες τις παίρνουν από την κατάσταση ταμειακών ροών. Οι επιχειρήσεις χρειάζονται τα ταμειακά διαθέσιμα για τους ίδιους ουσιαστικούς λόγους, ανεξάρτητα από την κύρια δραστηριότητα τους, για να πραγματοποιήσουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες, για να πληρώσουν τις υποχρεώσεις τους και να δώσουν κέρδη στους επενδυτές τους. Μια επιχείρηση παρουσιάζει τις

ταμιακές ροές της από επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, κατά τρόπο ο οποίος αρμόζει περισσότερο προς την επιχειρηματική μορφή της. Η κατάταξη κατά δραστηριότητα παρέχει πληροφορίες, που επιτρέπουν στους χρήστες να εκτιμούν την επίδραση αυτών των δραστηριοτήτων στην οικονομική θέση της επιχείρησης και το ποσό των ταμιακών διαθεσίμων και των ταμιακών της ισοδυνάμων. Αυτές οι πληροφορίες μπορεί επίσης να χρησιμοποιούνται για να εκτιμώνται οι σχέσεις μεταξύ αυτών των δραστηριοτήτων.

Μια απλή συναλλαγή μπορεί να περιλαμβάνει ταμειακές ροές που διαφέρουν στο τρόπο κατάταξης. Για παράδειγμα, όταν η ταμειακή εξόφληση ενός δανείου περιλαμβάνει τόκο και κεφάλαιο, το στοιχείο του τόκου μπορεί να καταταγεί ως λειτουργική δραστηριότητα και το στοιχείο του κεφαλαίου ως χρηματοοικονομική δραστηριότητα.

2.2. Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες (Cash Flows from Operating Activities)

Το ποσό των ταμιακών ροών που προέρχεται από λειτουργικές δραστηριότητες είναι ένας δείκτης-κλειδί της έκτασης στην οποία οι λειτουργικές δραστηριότητες της επιχείρησης έχουν δημιουργήσει επαρκείς ταμειακές ροές για να εξοφλούν δάνεια, να διατηρούν την επιχειρηματική ικανότητα της επιχείρησης, να πληρώνουν μερίσματα και να γίνουν νέες επενδύσεις, χωρίς προσφυγή σε εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης. Πληροφορίες σχετικά με τα ειδικά συστατικά στοιχεία των προηγούμενων λειτουργικών ταμιακών ροών είναι χρήσιμες, σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες για την πρόβλεψη μελλοντικών λειτουργικών ταμιακών ροών.

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες προέρχονται βασικά από τις κύριες δραστηριότητες δημιουργίας εσόδων της επιχείρησης. Συνεπώς, προέρχονται γενικά από συναλλαγές και άλλα γεγονότα που υπεισέρχονται στον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους ή της ζημίας. Παραδείγματα ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες είναι:

- ✓ Εισπράξεις απαιτήσεων που προέρχονται από την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών.
- ✓ Εισπράξεις από δικαιώματα εκμετάλλευσης, αμοιβές, προμήθειες και άλλα έσοδα.
- ✓ Πληρωμές τοις μετρητοίς προς προμηθευτές αγαθών και υπηρεσιών.
- ✓ Πληρωμές τοις μετρητοίς προς εργαζομένους και για λογαριασμό τους.
- ✓ Εισπράξεις και πληρωμές τοις μετρητοίς μιας ασφαλιστικής επιχείρησης για ασφάλιστρα και αποζημιώσεις, συντάξεις και άλλες ασφαλιστικές παροχές.
- ✓ Πληρωμές τοις μετρητοίς ή επιστροφές φόρων εισοδήματος, εκτός αν μπορεί ειδικά να εξατομικευτούν ως χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες.
- ✓ Εισπράξεις και πληρωμές από συμβάσεις που κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς.

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες προέρχονται από δραστηριότητες οι οποίες συντελούν στη δημιουργία εσόδων και είναι καθοριστικές των κατεχοχών λειτουργικών αποτελεσμάτων της επιχείρησης, δηλαδή είναι δραστηριότητες οι οποίες καθορίζουν τα

αποτελέσματα χρήσης. Ταξινομώντας τα παραδείγματα σε εισροές και εκροές έχουμε:

Ταμειακές ροές από Επιχειρηματικές δραστηριότητες

Ταμειακές εισροές από :

- § Εισπράξεις από πελάτες
- § Εισπράξεις από άλλα έσοδα
- § Επιστροφές φόρων
- § Επιστροφές προμηθευτών
- § Εισπράξεις εσόδων επομένων χρήσεων
- § Εισπράξεις αποζημιώσεων από ασφαλιστικές εταιρείες ή εναγόμενα άτομα και επιχειρήσεις
- § Διάφορες εισπράξεις από δραστηριότητες που σχετίζονται με το λειτουργικό αποτέλεσμα
- § Πώληση αγαθών και υπηρεσιών
- § Αμοιβές & προμήθειες
- § Δικαιώματα εκμεταλλεύσεις

Ταμειακές εκροές από :

- § Πληρωμές προμηθευτών
- § Πληρωμές εργαζομένων
- § Πληρωμές φόρων
- § Προπληρωμές εξόδων
- § Πληρωμές χρηματοοικονομικών μισθώσεων
- § Διάφορες πληρωμές για δραστηριότητες που σχετίζονται με το λειτουργικό αποτέλεσμα
- § Πληρωμές αποζημιώσεων και προστίμων σε ασφαλιστικές εταιρείες ή εναγόμενα άτομα και επιχειρήσεις

Μερικές συναλλαγές, όπως η πώληση ενός ενσώματου πάγιου, μπορούν να δημιουργήσουν ένα κέρδος ή μία ζημία, που συμπεριλαμβάνεται στον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους ή ζημίας. Ωστόσο, οι ταμειακές ροές που σχετίζονται με τέτοιες συναλλαγές συνιστούν ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες.

Μία επιχείρηση μπορεί να κατέχει αξιόγραφα και δάνεια για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς, οπότε αυτά είναι όμοια με απόθεμα που αγοράστηκε ειδικώς για μεταπώληση. Συνεπώς, ταμειακές ροές προερχόμενες από την αγορά και πώληση τέτοιων αξιογράφων κατατάσσονται ως λειτουργικές δραστηριότητες.

Ομοίως, ταμειακές προκαταβολές και δάνεια που δίδονται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συνήθως κατατάσσονται ως λειτουργικές δραστηριότητες, δεδομένου ότι σχετίζονται με την κύρια δραστηριότητα δημιουργίας εσόδων αυτής της επιχείρησης.

2.3. Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες (Cash Flows from Investing Activities)

Η ιδιαίτερη γνωστοποίηση των ταμειακών ροών που προέρχονται από επενδυτικές δραστηριότητες είναι σημαντική, γιατί οι ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν την έκταση κατά την οποία έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες για πηγές που προορίζονται να δημιουργήσουν μελλοντικά έσοδα και ταμειακές ροές.

Παραδείγματα ταμειακών ροών που προέρχονται από επενδυτικές δραστηριότητες είναι:

- ✓ Πληρωμές τοις μετρητοίς για την απόκτηση ενσώματων παγίων, άυλων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων. Αυτές οι πληρωμές συμπεριλαμβάνουν και εκείνες που σχετίζονται με κεφαλαιοποίηση κόστους ανάπτυξης και ιδιοκατασκευαζόμενα ενσώματα πάγια.
- ✓ Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων παγίων, άυλων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων.
- ✓ Πληρωμές τοις μετρητοίς για την απόκτηση συμμετοχών στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων, χρεωστικών τίτλων άλλων

επιχειρήσεων, καθώς και δικαιωμάτων σε κοινοπραξίες (εκτός από πληρωμές τοις μετρητοίς για μέσα που θεωρούνται ως ταμειακά ισοδύναμα ή για εκείνα που κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς).

- ✓ Εισπράξεις από πωλήσεις συμμετοχών στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων ή χρεωστικών τίτλων άλλων επιχειρήσεων, καθώς και δικαιωμάτων σε κοινοπραξίες (εκτός από τις εισπράξεις για μέσα που θεωρούνται ως ταμειακά ισοδύναμα και για εκείνα που κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς).
- ✓ Ταμειακές προκαταβολές και δάνεια που δίδονται σε τρίτους (εκτός από προκαταβολές και δάνεια που δίδονται από ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα).
- ✓ Εισπράξεις από την εξόφληση προκαταβολών και δανείων, που είχαν δοθεί σε τρίτους (εκτός από προκαταβολές και δάνεια ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος).
- ✓ Πληρωμές τοις μετρητοίς για συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και προθεσμιακές συμβάσεις, για συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης (options) και συμβάσεις ανταλλαγών (swaps), εκτός αν οι συμβάσεις κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς ή οι πληρωμές τοις μετρητοίς κατατάσσονται στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.
- ✓ Εισπράξεις από συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και προθεσμιακές συμβάσεις, συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης (options) και συμβάσεις ανταλλαγών (swaps), εκτός αν οι συμβάσεις κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς ή οι εισπράξεις κατατάσσονται στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Όταν μία σύμβαση λογιστικοποιείται για αντιστάθμιση μιας συγκεκριμένης θέσεως, τότε οι ταμειακές ροές της σύμβασης κατατάσσονται κατά τον ίδιο τρόπο, όπως οι ταμειακές ροές της αντισταθμιζόμενης θέσης.

Οι επενδυτικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν αγορές και πωλήσεις παγίων, χρεογράφων, συμμετοχών σε άλλες επιχειρήσεις και άλλες στρατηγικές επιλογές, όπως εξαγορές ολόκληρων επιχειρήσεων, οι οποίες αποκαλύπτουν το ρυθμό ανάπτυξης της επιχείρησης. Μία ουσιώδης διάκριση μεταξύ των επενδυτικών και λειτουργικών ταμειακών ροών αφορά την περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας αναμένονται οφέλη. Οι εκροές για αγορές εμπορευμάτων, για παράδειγμα, περιλαμβάνονται στις λειτουργικές δραστηριότητες, γιατί τα οφέλη από την πώληση των εμπορευμάτων είναι βραχυχρόνια. Αντίθετα, οι εκροές για αγορές πάγιων στοιχείων του ενεργητικού περιλαμβάνονται στις επενδυτικές δραστηριότητες, γιατί αναμένονται μακροχρόνια οφέλη. Ταξινομώντας τα παραδείγματα σε εισροές και εκροές έχουμε:

Ταμειακές ροές από Επενδυτικές δραστηριότητες	
Ταμειακές εισροές από :	Ταμειακές εκροές από :
§ Εισπράξεις από πωλήσεις παγίων & άλλων περιουσιακών στοιχείων	§ Πληρωμές για αγορές παγίων & άυλων περιουσιακών στοιχείων
§ Εισπράξεις από πωλήσεις συμμετοχών, χρεογράφων & άλλων χρηματοοικονομικών συμβάσεων (options, swaps)	§ Πληρωμές για αγορές συμμετοχών, χρεογράφων & άλλων χρηματοοικονομικών συμβάσεων (options, swaps).
§ Εισπράξεις χρεολυσίων χορηγηθέντων δανείων	§ Χορηγήσεις δανείων
§ Αποζημιώσεις ασφαλιστικών εταιρειών για καταστραφέντα πάγια	§ Πληρωμές τόκων οι οποίοι κεφαλαιοποιούνται
§ Εισπράξεις από Ρευστοποίηση επενδύσεων	§ Προκαταβολές για αγορές παγίων
§ Εισπράξεις από εξόφληση προκαταβολών και δανείων σε τρίτους	§ Πραγματοποίηση επενδύσεων
§ Εισπράξεις από πώληση τίτλων (ομολογιών ή μετοχών) άλλων επιχειρήσεων	§ Ταμειακές προκαταβολές και δάνεια σε τρίτους
	§ Αγορές τίτλων (ομολογιών ή μετοχών) άλλων επιχειρήσεων

Οι αγορές και οι πωλήσεις συμμετοχών, χρεογράφων και διαφόρων χρηματοοικονομικών παραγώγων δεν περιλαμβάνουν τίτλους τους οποίους αγοράζει και μεταπωλεί μια επιχείρηση ως μέρος των λειτουργικών της δραστηριοτήτων, όπως μια χρηματιστηριακή εταιρεία.

Επίσης, οι αγορές και οι πωλήσεις χρεογράφων δεν πρέπει να περιλαμβάνουν χρεόγραφα τα οποία είναι ισοδύναμα με διαθέσιμα, δηλαδή χρεόγραφα τα οποία έχουν ημερομηνία λήξης μικρότερη των τριών μηνών, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 7.

2.4. Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες (Cash Flows from Financing Activities)

Η ξεχωριστή γνωστοποίηση των ταμειακών ροών που προέρχονται από τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες είναι σημαντική, γιατί είναι χρήσιμη στην προεκτίμηση διεκδικήσεων πάνω στις μελλοντικές ταμειακές ροές από τους χρηματοδότες της επιχείρησης. Παραδείγματα ταμειακών ροών, που προέρχονται από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες είναι:

- ✓ Εισπράξεις μετρητών από την έκδοση μετοχών ή άλλων συμμετοχικών τίτλων.
- ✓ Πληρωμές τοις μετρητοίς στους μετόχους ή εταίρους για να εξαγοραστούν ή να επιστραφούν οι μετοχές της επιχείρησης.
- ✓ Εισπράξεις μετρητών από την έκδοση χρεωστικών ομολόγων, δανείων, γραμματίων, ομολογιών, ενυπόθηκων δανείων και άλλων βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων δανείων.
- ✓ Εκταμιεύσεις για αποπληρωμή δανείων.
- ✓ Πληρωμές τοις μετρητοίς του μισθωτή για τη μείωση του οφειλόμενου υπολοίπου χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Οι χρηματοοικονομικές δραστηριότητες εμφανίζουν κεφάλαια τα οποία προέρχονται από μετόχους και μακροπρόθεσμους δανειστές, επιστροφές αυτών των κεφαλαίων και πληρωμές αποδόσεων επί των κεφαλαίων τα οποία έχουν παρασχεθεί στην επιχείρηση. Τα κεφάλαια των χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων είναι μακροχρόνια δεσμευμένα σε μια επιχείρηση, ενώ για παράδειγμα τα κεφάλαια τα οποία παρέχουν οι προμηθευτές εμπορευμάτων, είναι βραχυχρόνια δεσμευμένα. Η ξεχωριστή έμφαση των χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων δίνει πληροφορίες για τις απαιτήσεις των “προμηθευτών” μακροχρόνιων κεφαλαίων στις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης. Ταξινομώντας τα παραδείγματα σε εισροές και εκροές αυτά παρουσιάζονται ως εξής :

Ταμειακές ροές από Χρηματοοικονομικές δραστηριότητας

Ταμειακές εισροές από :

- § Εισπράξεις από εκδόσεις μετοχών
- § Εισπράξεις από Τραπεζικά ή ομολογιακά δάνεια
- § Εισπράξεις από έκδοση δανείων χρεωστικών ομολόγων, γραμματίων
- § Έκδοση ομολογίων και άλλων τίτλων

Ταμειακές εκροές από :

- § Πληρωμές για εξαγορά ομολογίων ή μετοχών της επιχείρησης
- § Πληρωμές χρεολυσίων τραπεζικών ή ομολογιακών δανείων
- § Εκταμιεύσεις για αποπληρωμή δανείων
- § Πληρωμές χρεολυσίων δανείων για την αγορά παγίων τα οποία χρηματοδοτούνται από τον κατασκευαστή
- § Καταβολή μερισμάτων
- § Εκταμιεύσεις για αποπληρωμή δανείων
- § Πληρωμές χρεολυσίων χρηματοοικονομικών μισθώσεων οι οποίες θα έπρεπε να είχαν κεφαλαιοποιηθεί σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π.

Μια σειρά από χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες δεν απαιτούν την άμεση χρήση διαθεσίμων κατά τη διεξαγωγή τους όπως π.χ. η αγορά μιας άλλης επιχείρησης με την έκδοση μετοχών, η μετατροπή ξένων σε ίδια κεφάλαια σε περίπτωση αδυναμίας της επιχείρησης να ξεπληρώσει τα δανειακά κεφάλαια, η απόκτηση παγίων με συμφωνία χρηματοοικονομικής μίσθωσης η οποία θα πρέπει να κεφαλαιοποιηθεί σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π.

Οι συναλλαγές αυτές όμως επηρεάζουν σημαντικά τη δομή κεφαλαίων της επιχείρησης και τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Το Δ.Λ.Π. 7 αναφέρει ότι τα λογιστικά αυτά γεγονότα θα πρέπει να αποτυπώνονται στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

3. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

3.1. Παρουσίαση Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες

Η επιχείρηση πρέπει να εμφανίζει τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες χρησιμοποιώντας:

- είτε την **Άμεση μέθοδο (Direct Method)**, κατά την οποία γνωστοποιούνται οι κύριες κατηγορίες ακαθάριστων εισπράξεων και ακαθάριστων πληρωμών τοις μετρητοίς,
- είτε την **Έμμεση μέθοδο (Indirect Method)**, κατά την οποία το καθαρό κέρδος ή ζημία αναμορφώνεται με βάση τις επιδράσεις των συναλλαγών μη ταμειακής φύσης, των αναβαλλόμενων ή των δεδουλευμένων οργανικών εισπράξεων ή πληρωμών, όπως επίσης και των στοιχείων εσόδων ή εξόδων που συνδέονται με επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές ταμειακές ροές.

Οι επιχειρήσεις προτρέπονται να εμφανίζουν τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες χρησιμοποιώντας την άμεση μέθοδο.

Η άμεση μέθοδος παρέχει πληροφορίες, που μπορεί να είναι χρήσιμες στην εκτίμηση μελλοντικών ταμειακών ροών και οι οποίες δεν είναι προσιτές με την έμμεση μέθοδο. Σύμφωνα με την άμεση μέθοδο, πληροφορίες για τις κύριες κατηγορίες ακαθάριστων εισπράξεων και ακαθάριστων πληρωμών τοις μετρητοίς μπορεί να αντλούνται:

- είτε από τα λογιστικά αρχεία της επιχείρησης,
- είτε με την αναμόρφωση των πωλήσεων, του κόστους πωλήσεων (ή των τόκων και συναφών εσόδων και εξόδων και

παρόμοιων επιβαρύνσεων, προκειμένου για χρηματοπιστωτικό ίδρυμα) και άλλων στοιχείων της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων με βάση:

1. τις μεταβολές κατά τη διάρκεια της περιόδου στα αποθέματα και στις οργανικές απαιτήσεις και λογαριασμούς πληρωτέους,
2. άλλα μη ταμειακά στοιχεία και
3. άλλα στοιχεία για τα οποία οι ταμειακές συνέπειες συνίστανται σε ταμειακές ροές επενδυτικής ή χρηματοοικονομικής φύσης.

Σύμφωνα με την έμμεση μέθοδο, οι καθαρές ταμειακές ροές από τις λειτουργικές δραστηριότητες προσδιορίζονται με την αναμόρφωση του καθαρού κέρδους ή ζημίας με βάση τις επιδράσεις από:

- ∅ τις μεταβολές κατά τη διάρκεια της περιόδου στα αποθέματα, τις οργανικές απαιτήσεις και τους λογαριασμούς πληρωτέους.
- ∅ τα μη ταμειακά στοιχεία, όπως οι αποσβέσεις, οι προβλέψεις, οι αναβαλλόμενοι φόροι, τα μη πραγματοποιημένα κέρδη και ζημίες από ξένα νομίσματα, τα αδιανέμητα κέρδη συγγενών επιχειρήσεων και τα δικαιώματα της μειοψηφίας.
- ∅ όλα τα άλλα στοιχεία για τα οποία οι ταμειακές συνέπειες συνίστανται σε ταμειακές ροές επενδυτικής ή χρηματοοικονομικής φύσης.

Εναλλακτικά, με την έμμεση μέθοδο μπορεί να παρουσιάζονται οι καθαρές ταμειακές ροές από τις λειτουργικές δραστηριότητες, εμφανίζοντας τα έσοδα και τα έξοδα, που απεικονίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, καθώς και τις μεταβολές κατά τη διάρκεια της περιόδου, στα αποθέματα και στις οργανικές απαιτήσεις και λογαριασμούς πληρωτέους.

Η κυριότερη διαφορά μεταξύ έμμεσης και άμεσης μεθόδου αφορά το διαφορετικό τρόπο υπολογισμού των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, ενώ οι ταμειακές ροές από επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες περιέχουν ακριβώς τις ίδιες εισροές και εκροές.

Για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, η έμμεση μέθοδος αρχίζει με τα αποτελέσματα χρήσης και τα προσαρμόζει για τα ποσά λογιστικών γεγονότων τα οποία έχουν επηρεάσει τα αποτελέσματα της χρήσης, αλλά δεν έχουν δημιουργήσει εισροές ή εκροές καθώς και για ποσά τα οποία έχουν δημιουργήσει εισροές ή εκροές αλλά δεν έχουν επίδραση στα αποτελέσματα της χρήσης.

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες με την έμμεση μέθοδο δεν εμφανίσουν την κάθε μία από τις εισροές και εκροές, όπως στην περίπτωση της άμεσης μεθόδου, αλλά απλώς το τελικό αποτέλεσμα των εισροών ή εκροών, το οποίο προκύπτει ως εξής:

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες		
Αποτελέσματα Χρήσης		XXX
Προσαρμογές στο αποτέλεσμα της χρήσης για το υπολογισμό των ταμειακών ροών		
Μείον:	Φόροι εισοδήματος και λοιποί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι	(XXX)
Μείον:	Αμοιβές διοικητικού συμβουλίου και εργαζομένων συνδεδεμένες με κέρδη	(XXX)
Συν:	Έξοδα που δεν συνεπάγονται εκροές	XXX
Μείον:	Έσοδα που δεν συνεπάγονται εισροές	(XXX)
Συν:	Ζημίες από πωλήσεις παγίων, συμμετοχών και χρεογράφων	XXX
Μείον:	Κέρδη από πωλήσεις παγίων, συμμετοχών και	(XXX)

	χρεογράφων	
Μείον:	Αυξήσεις λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού	(XXX)
Συν:	Μειώσεις λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού	XXX
Συν:	Αυξήσεις λογαριασμών βραχυχρόνιων υποχρεώσεων	XXX
Μείον:	Μειώσεις λογαριασμών βραχυχρόνιων υποχρεώσεων	(XXX)
	Ταμειακές Εισροές (Εκροές) από Λειτουργικές Δραστηριότητες	XXX

Οι φόροι εισοδήματος, οι λοιποί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι, οι αμοιβές του διοικητικού συμβουλίου και οι αμοιβές των εργαζομένων, οι οποίες χορηγούνται ως δώρο και είναι συνδεδεμένες με την επίτευξη συγκεκριμένου ύψους κερδών, αποτελούν έξοδα για τα οποία γίνονται εκροές, αλλά εμφανίζονται στην κατάσταση διάθεσης κερδών.

Παραδείγματα εξόδων που δεν συνεπάγονται εκταμιεύσεις αποτελούν οι αποσβέσεις υλικών και άυλων στοιχείων του πάγιου ενεργητικού, οι οποίες έχουν μειώσει τα κέρδη και προστίθενται προκειμένου να υπολογιστούν οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Ομοίως, υπάρχουν έσοδα τα οποία έχουν αυξήσει τα κέρδη αλλά δεν έχουν προκαλέσει εισροή διαθεσίμων, όπως τα έκτακτα έσοδα από τις αναλογούσες στη χρήση επιχορηγήσεις πάγιων ενεργητικών στοιχείων. Τα κέρδη και οι ζημιές από πωλήσεις παγίων, συμμετοχών και χρεογράφων συνήθως περιέχονται στην ανάλυση των εκτάκτων εσόδων και εξόδων η οποία περιλαμβάνεται στο προσάρτημα. Τα σχετικά ποσά των κερδών και ζημιών από πωλήσεις παγίων, συμμετοχών και χρεογράφων δεν περιλαμβάνονται στις λειτουργικές δραστηριότητες, γιατί ολόκληρο το ποσό των εισπράξεων από τις πωλήσεις θα εμφανιστεί ως

επενδυτική δραστηριότητα και θα πρέπει να αποφευχθεί η μέτρηση του δύο φορές.

Οι αυξήσεις των λογαριασμών του κυκλοφορούντος ενεργητικού καθώς και των μεταβατικών λογαριασμών του ενεργητικού αφαιρούνται, γιατί περιέχουν έσοδα τα οποία δεν έχουν εισπραχθεί, δηλαδή έσοδα χωρίς εισροές, και έξοδα τα οποία έχουν προπληρωθεί, δηλαδή εκροές χωρίς να έχει επέλθει μείωση των αποτελεσμάτων της χρήσης.

Οι μειώσεις των λογαριασμών του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των μεταβατικών λογαριασμών του ενεργητικού προστίθενται, γιατί περιέχουν εισπράξεις εσόδων προηγούμενων χρήσεων, δηλαδή εισροές που δεν αυξάνουν τα έσοδα της τρέχουσας χρήσης, και αναλώσεις προπληρωθέντων εξόδων προηγούμενων χρήσεων, δηλαδή έξοδα της τρέχουσας χρήσης για τα οποία η εκροή έχει πραγματοποιηθεί σε παρελθούσα χρήση.

Οι αυξήσεις των λογαριασμών του βραχυχρόνιου παθητικού καθώς και των μεταβατικών λογαριασμών του παθητικού προστίθενται, γιατί αφορούν έξοδα, τα οποία έχουν μειώσει τα κέρδη αλλά η εκροή θα συμβεί σε μεταγενέστερη χρήση, δηλαδή το έξοδο που διενεργήθηκε δεν πληρώθηκε αλλά οφείλεται, ή μπορεί να αφορούν προεισπραχθέντα έσοδα για τα οποία υπάρχει εισροή αλλά το έσοδο θα περιληφθεί στα αποτελέσματα επομένων χρήσεων.

Οι μειώσεις των λογαριασμών του βραχυχρόνιου παθητικού και των μεταβατικών λογαριασμών του παθητικού αφαιρούνται, γιατί αφορούν πληρωμές όχι μόνο των εξόδων της τρέχουσας χρήσης αλλά και εξόδων από παρελθούσες χρήσεις ή αφορούν προεισπραχθέντα έσοδα τα οποία μετατρέπονται σε έσοδα της χρήσης χωρίς ανάλογη εισροή, καθώς αυτή έχει πραγματοποιηθεί σε κάποια χρήση του παρελθόντος.

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, σύμφωνα με την έμμεση μέθοδο, δεν παρουσιάζουν μόνο έσοδα και έξοδα αλλά και τις ανάγκες σε διαθέσιμα για τη χρηματοδότηση αυτών των

δραστηριοτήτων, όπως των επενδύσεων σε αποθέματα και απαιτήσεις έναντι πελατών, καθώς επίσης και πηγές χρηματοδότησης των λειτουργικών δραστηριοτήτων, όπως αυτή η οποία παρέχεται από προμηθευτές.

Συνεπώς, οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες δεν παρέχουν μία μέτρηση της αποδοτικότητας μιας επιχείρησης, γιατί δεν περιλαμβάνουν σπουδαία έξοδα, όπως οι αποσβέσεις οι οποίες αντιπροσωπεύουν το κόστος χρήσης των παγίων της επιχείρησης, αλλά μία μέτρηση της ρευστότητας μιας επιχείρησης.

Μετρήσεις της αποδοτικότητας βασίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης, όπου εμφανίζονται όλα τα έσοδα που έχουν αποκτηθεί και όλα τα έξοδα που έχουν λάβει χώρα μέσα σε μία λογιστική χρήση, ενώ οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες εμφανίσουν μόνον τις εισπράξεις εσόδων και τις πληρωμές εξόδων, πολλές από τις οποίες αφορούν την τρέχουσα χρήση αλλά και χρήσεις του παρελθόντος και του μέλλοντος.

Παρά τα ανωτέρω στη πράξη χρησιμοποιείται μόνο η έμμεση μέθοδος, γιατί για έναν εξωτερικό αναλυτή, ο οποίος διαθέτει μόνο τα στοιχεία που εμφανίζονται στις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις και στο προσάρτημα, δεν είναι δυνατή η προετοιμασία της κατάστασης ταμειακών ροών με την άμεση μέθοδο.

3.2. Ενδεικτική μορφή Κατάστασης Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες

3.2.1. Άμεση μέθοδος (Direct method)

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	31/12/2007	31/12/2006
Εισπράξεις από πελάτες	1.200	1.300
Πληρωμές σε προμηθευτές	(600)	(700)
Αμοιβές προσωπικού	(250)	(300)
Άλλες πληρωμές	(50)	(50)
<i>Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες</i>	300	(250)
Φόροι πληρωθέντες	(40)	(30)
Τόκοι πληρωθέντες	(120)	(130)
<i>Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες</i>	140	90

Τα ανωτέρω δεδομένα για τη σύνταξη της κατάστασης λαμβάνονται από τον υπολογισμό των μεταβολών των λογαριασμών εισπρακτέων, πληρωτέων καθώς και των λογαριασμών αποθεμάτων σε συνδυασμό με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης (όπως Πωλήσεις, Κόστος Πωληθέντων κ.λ.π.)

Ο υπολογισμός των κονδυλίων που παραθέτονται μπορεί να γίνει ενδεικτικά με τον ακόλουθο τρόπο:

Εισπράξεις από Πελάτες = Υπόλοιπο Πελατών αρχής χρήσης + Πωλήσεις Χρήσης – Υπόλοιπο Πελατών τέλους χρήσης + Προκαταβολές Πελατών τέλους χρήσης – Προκαταβολές Πελατών αρχής χρήσης + Γραμμάτια Εισπρακτέα + Επιταγές εισπρακτέες.

Πληρωμές σε προμηθευτές = Αγορές χρήσης + Υπόλοιπο Προμηθευτών αρχής χρήσης - Υπόλοιπο Προμηθευτών τέλους χρήσης + Προκαταβολές Προμηθευτών τέλους χρήσης - Προκαταβολές Προμηθευτών αρχής χρήσης + Γραμμάτια Πληρωτέα + Επιταγές πληρωτέες.

Αμοιβές Προσωπικού = Υποχρεώσεις προς το προσωπικό αρχής χρήσης + Έξοδα Μισθοδοσίας – Υποχρεώσεις προς το προσωπικό τέλους χρήσης.

Άλλες πληρωμές = Λειτουργικά έξοδα (εκτός πληρωμών σε προσωπικό και φόρων) + Υπόλοιπο Λοιπών Υποχρεώσεων (εκτός υποχρεώσεων σε προσωπικό και φόρους) αρχής χρήσης - Υπόλοιπο Λοιπών Υποχρεώσεων (εκτός υποχρεώσεων σε προσωπικό και φόρους) τέλους χρήσης + Προπληρωμές εξόδων τέλους χρήσης - Προπληρωμές εξόδων αρχής χρήσης

Φόροι Πληρωθέντες = Υπόλοιπο Υποχρεώσεων Φόρων, Τελών και Αναβαλλόμενων Φόρων αρχής χρήσης + Φόρος εισοδήματος χρήσης και Αναβαλλόμενων Φόρων Χρήσης – Υπόλοιπο Υποχρεώσεων Φόρων, Τελών και Αναβαλλόμενων Φόρων τέλους χρήσης + Προπληρωμές Φόρων τέλους χρήσης – Προπληρωμές Φόρων αρχής χρήσης

3.2.2 Έμμεση μέθοδος (Indirect method)

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	31/12/2007	31/12/2006
Κέρδη προ φόρων	60	50
Προσαρμογές για		
- Αποσβέσεις	30	40
- Προβλέψεις	40	20
- Μη ταμειακό χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα	30	80
	160	190
Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης		
(Αύξηση) / Μείωση απαιτήσεων	100	70
Αύξηση / (Μείωση) υποχρεώσεων	80	(40)
(Αύξηση) / Μείωση αποθεμάτων	(40)	30
	300	250
Τόκοι πληρωθέντες	(120)	(130)
Φόροι Πληρωθέντες	(40)	(30)
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	140	90

3.3. Παρουσίαση Ταμειακών Ροών από Επενδυτικές και Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες

Η επιχείρηση πρέπει να εμφανίζει ξεχωριστά τις κύριες κατηγορίες ακαθάριστων εισπράξεων και ακαθάριστων πληρωμών τοις μετρητοίς, που προέρχονται από επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, εκτός αν και σε όση έκταση οι

ταμειακές ροές που περιγράφονται στην παρακάτω παράγραφο εμφανίζονται σε καθαρή βάση.

3.4. Παρουσίαση Καθαρών Ταμειακών Ροών (Cash Flows on a Net Basis)

Οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από τις ακόλουθες λειτουργικές, επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες μπορεί να εμφανίζονται σε καθαρή βάση:

- ✓ Εισπράξεις και πληρωμές για λογαριασμό πελατών, όταν οι ταμειακές ροές αντικατοπτρίζουν τις δραστηριότητες του πελάτη μάλλον παρά εκείνες της επιχείρησης. Ως τέτοιες αναφέρονται:
  - η αποδοχή και η αποπληρωμή καταθέσεων όψεως μιας τράπεζας,
  - κεφάλαια που κατέχονται για λογαριασμό πελατών από μια επιχείρηση επενδύσεων,
  - μισθώματα που εισπράχθηκαν για λογαριασμό των ιδιοκτητών και αποδόθηκαν σε αυτούς.

- ✓ Εισπράξεις και πληρωμές για στοιχεία, των οποίων η ταχύτητα κυκλοφορίας είναι υψηλή, τα ποσά είναι μεγάλα και οι λήξεις τους είναι σύντομες. Ως τέτοιες αναφέρονται:
  - Ποσά κεφαλαίου, που αφορούν πιστωτικές κάρτες πελατών.
  - Αγορά και πώληση επενδύσεων.
  - Λοιπός βραχυπρόθεσμος δανεισμός, για παράδειγμα, αυτός που έχει μία περίοδο τρίμηνης λήξης ή μικρότερη.

Ταμειακές ροές που προκύπτουν από κάθε μία από τις ακόλουθες δραστηριότητες ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος μπορεί να εμφανίζονται σε καθαρή βάση:

- Εισπράξεις και πληρωμές για την αποδοχή και αποπληρωμή καταθέσεων με ορισμένη ημερομηνία λήξης.
- Οι επανακαταθέσεις σε άλλα πιστωτικά ιδρύματα και η απόσυρση επανακαταθέσεων από άλλα πιστωτικά ιδρύματα.
- Ταμειακές προκαταβολές και δάνεια προς πελάτες και η αποπληρωμή αυτών των προκαταβολών και δανείων.

3.5. Παρουσίαση Ταμειακών Ροών σε Ξένο Νόμισμα (Cash Flows Denominated in a Foreign Currency)

Ταμειακές ροές που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα πρέπει να καταχωρούνται στο νόμισμα που η επιχείρηση τηρεί τα βιβλία της, εφαρμόζοντας στο ποσό του ξένου νομίσματος τη συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του νομίσματος τήρησης των βιβλίων της και του ξένου νομίσματος κατά την ημερομηνία της ταμειακής ροής.

Οι ταμειακές ροές μιας θυγατρικής εξωτερικού πρέπει να μετατρέπονται στο νόμισμα τήρησης των βιβλίων με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταξύ του νομίσματος αυτού και του ξένου νομίσματος κατά τις ημερομηνίες των ταμειακών ροών.

Οι ταμειακές ροές που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 21, «Οι Επιδράσεις των Μεταβολών των Τιμών Συναλλάγματος». Αυτό επιτρέπει τη χρήση μιας ισοτιμίας που πλησιάζει την πραγματική. Για παράδειγμα, ο μέσος σταθμικός όρος των συναλλαγματικών ισοτιμιών μιας περιόδου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την καταχώρηση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα ή τη μετατροπή των ταμειακών ροών

μιας θυγατρικής εξωτερικού. Οποσδήποτε όμως, το Δ.Λ.Π. 21 δεν επιτρέπει χρήση της συναλλαγματικής ισοτιμίας που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, όταν μετατρέπονται οι ταμειακές ροές μιας θυγατρικής εξωτερικού.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες (**Unrealized Gains and Losses**), που προέρχονται από μεταβολές στις ισοτιμίες των ξένων νομισμάτων, δεν είναι ταμειακές ροές. Όμως, η επίδραση των μεταβολών των ισοτιμιών ξένου νομίσματος στα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, που κατέχονται ή οφείλονται σε ξένο νόμισμα, καταχωρείται στην κατάσταση ταμειακών ροών για λόγους συμφωνίας των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων μεταξύ έναρξης και τέλους περιόδου. Αυτό το ποσό παρουσιάζεται ξεχωριστά από τις ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και συμπεριλαμβάνει τις τυχόν διαφορές, στην περίπτωση που αυτές οι ταμειακές ροές είχαν καταχωρηθεί με τις κατά το τέλος της περιόδου συναλλαγματικές ισοτιμίες.

3.6. Παρουσίαση Έκτακτων Κονδυλίων (Extraordinary Items)

Οι ταμειακές ροές που σχετίζονται με έκτακτα κονδύλια πρέπει να κατατάσσονται ως προερχόμενες από λειτουργικές, επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, όπως αρμόζει κατά περίπτωση και να γνωστοποιούνται ξεχωριστά.

Οι ταμειακές ροές που σχετίζονται με έκτακτα κονδύλια εμφανίζονται στην κατάσταση ταμειακών ροών ξεχωριστά, ως προερχόμενες από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, ώστε να είναι σε θέση οι χρήστες να αντιληφθούν τη φύση τους και την επίδρασή τους στις παρούσες και μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης. Αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι επιπρόσθετες των ξεχωριστών γνωστοποιήσεων του είδους και του

ποσού των έκτακτων κονδυλίων, που επιβάλλονται από το Δ.Λ.Π. 8 «Καθαρό Κέρδος ή Ζημία Περιόδου, Βασικά Λάθη και Μεταβολές στις Λογιστικές Αρχές».

3.7. Παρουσίαση Τόκων και Μερισμάτων (Interest and Dividends)

Ταμειακές ροές από τόκους και μερίσματα που έχουν εισπραχθεί πρέπει να γνωστοποιούνται ξεχωριστά από τόκους και μερίσματα που έχουν καταβληθεί. Οι ταμειακές ροές από τόκους και μερίσματα πρέπει να κατατάσσονται κατά ένα σταθερό τρόπο από περίοδο σε περίοδο, ως λειτουργικές ή επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Το συνολικό ποσό των τόκων που καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια μιας περιόδου εμφανίζεται στην κατάσταση ταμειακών ροών, είτε έχει καταχωρηθεί ως έξοδο στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων είτε έχει κεφαλαιοποιηθεί, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο εναλλακτικό χειρισμό στο Δ.Λ.Π. 23 «Κόστος Δανεισμού».

Για ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, οι τόκοι που καταβλήθηκαν και οι τόκοι και τα μερίσματα που εισπράχθηκαν συνήθως κατατάσσονται ως λειτουργικές ταμειακές ροές. Όμως, δεν υπάρχει κοινή συναίνεση στην κατάταξη αυτών των ταμειακών ροών από άλλες επιχειρήσεις. Τόκοι που καταβλήθηκαν και τόκοι και μερίσματα που εισπράχθηκαν μπορεί να καταταγούν στις λειτουργικές ταμειακές ροές, γιατί υπεισέρχονται στον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους ή ζημίας. Εναλλακτικά, τόκοι που καταβλήθηκαν και τόκοι και μερίσματα που εισπράχθηκαν μπορεί να καταταγούν στις χρηματοοικονομικές ταμειακές ροές και επενδυτικές ταμειακές ροές

αντίστοιχα, γιατί αποτελούν τα κόστη εξεύρεσης χρηματοοικονομικών πόρων ή τις αποδόσεις των επενδύσεων.

Μερίσματα που καταβλήθηκαν μπορεί να καταταγούν στις χρηματοοικονομικές ταμειακές ροές, γιατί αποτελούν ένα κόστος εξεύρεσης χρηματοοικονομικών πόρων. Εναλλακτικά, μερίσματα που καταβλήθηκαν μπορεί να καταταγούν ως ένα συνθετικό στοιχείο των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, ώστε να μπορέσουν οι χρήστες να προσδιορίσουν τη δυνατότητα μιας επιχείρησης να καταβάλει μερίσματα από τις λειτουργικές ταμειακές ροές.

3.8. Παρουσίαση Φόρων Εισοδήματος (Taxes on Income)

Ταμειακές ροές που προκύπτουν από φόρους εισοδήματος πρέπει να γνωστοποιούνται ξεχωριστά και πρέπει να κατατάσσονται ως ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, εκτός αν είναι δυνατόν ειδικώς να συσχετιστούν με τις χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες.

Οι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από συναλλαγές, οι οποίες δημιουργούν ταμειακές ροές κατατασσόμενες στην κατάσταση ταμειακών ροών στις λειτουργικές, επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Παρόλο που το έξοδο φόρου μπορεί να είναι άμεσα σχετιζόμενο προς τις επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, οι σχετικές ταμειακές ροές φόρου είναι συχνά πρακτικά αδύνατο να εξατομικεύονται και μπορεί να προκύπτουν σε διαφορετική περίοδο από εκείνη των ταμειακών ροών της βασικής συναλλαγής.

Για το λόγο αυτό, οι φόροι που καταβλήθηκαν συχνά κατατάσσονται ως ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Όμως, όταν είναι πρακτικά δυνατόν οι ταμειακές ροές φόρου να

συσχετισθούν άμεσα προς μία ιδιαίτερη συναλλαγή, η οποία δημιουργεί ταμειακές ροές που κατατάσσονται στις επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, τότε οι ταμειακές ροές φόρου κατατάσσονται σε μία από τις δραστηριότητες αυτές, όπως αρμόζει.

Όταν οι ταμειακές ροές φόρου κατανέμονται σε περισσότερες από μία δραστηριότητες, πρέπει να γνωστοποιείται το συνολικό ποσό των φόρων που καταβλήθηκε.

3.9. Παρουσίαση Επενδύσεων σε Θυγατρικές, Συγγενείς και Κοινοπραξίες (Investments in Subsidiaries, Associates and Joint Ventures)

Όταν η λογιστικοποίηση μιας επένδυσης σε συγγενή ή σε θυγατρική γίνεται με τη χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης ή της μεθόδου του κόστους, ο επενδυτής περιορίζει την αναφορά της επένδυσης αυτής στην κατάσταση ταμειακών ροών, μόνο σε ότι αφορά στις μεταξύ αυτού και της συγγενούς ή της θυγατρικής ταμειακές ροές, όπως για παράδειγμα, στα μερίσματα και στις προκαταβολές.

Μια επιχείρηση που παρουσιάζει τα δικαιώματά της σε μία από κοινού ελεγχόμενη οικονομική μονάδα (Δ.Λ.Π. 31 «Χρηματοοικονομική πληροφόρηση για τα δικαιώματα σε κοινοπραξίες») χρησιμοποιώντας την αναλογική ενοποίηση, συμπεριλαμβάνει στη δική της ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών το αναλογικό μερίδιό της από τις ταμειακές ροές της από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας.

Η επιχείρηση που παρουσιάζει ένα τέτοιο δικαίωμα, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης, συμπεριλαμβάνει στη δική της κατάσταση ταμειακών ροών τις ταμειακές ροές από την επένδυσή της στην από κοινού ελεγχόμενη οικονομική μονάδα, καθώς και τις διανομές και άλλες πληρωμές ή εισπράξεις μεταξύ αυτής και της από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας.

3.10. Παρουσίαση Αποκτήσεων και Διαθέσεων Θυγατρικών και Άλλων Επιχειρηματικών Μονάδων (Acquisitions and Disposals of Subsidiaries and Other Business Units)

Το σύνολο των ταμειακών ροών που προκύπτουν από αποκτήσεις και από διαθέσεις θυγατρικών ή άλλων επιχειρηματικών μονάδων, πρέπει να παρουσιάζεται ξεχωριστά και να κατατάσσεται στις επενδυτικές δραστηριότητες.

Τόσο για τις αποκτήσεις θυγατρικών ή άλλων επιχειρηματικών μονάδων, όσο και για τις διαθέσεις τέτοιων μονάδων κατά τη διάρκεια της περιόδου, μία επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί το συνολικό ποσό για κάθε ένα από τα ακόλουθα:

- Το συνολικό αντάλλαγμα της αγοράς ή της διάθεσης.
- Την αναλογία του ανταλλάγματος αγοράς ή πώλησης που καλύπτεται από ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα.
- Το ποσό των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων της θυγατρικής ή της επιχειρηματικής μονάδας που αποκτήθηκε ή διατέθηκε.
- Το ποσό των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, εκτός των ταμειακών διαθεσίμων ή ταμειακών ισοδυνάμων της θυγατρικής ή της επιχειρηματικής μονάδας που αποκτήθηκε ή διατέθηκε, συνοπτικά για κάθε κύρια κατηγορία.

Η ξεχωριστή παρουσίαση, σε ιδιαίτερες σειρές κονδυλίων, των επιδράσεων των ταμειακών ροών από αποκτήσεις και διαθέσεις θυγατρικών και άλλων επιχειρηματικών μονάδων, μαζί με τη ξεχωριστή γνωστοποίηση των ποσών των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν ή διατέθηκαν, βοηθά να διακρίνονται οι συγκεκριμένες αυτές ταμειακές ροές από τις ταμειακές ροές που προκύπτουν από άλλες λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Τα αποτελέσματα των

ταμειακών ροών από διαθέσιμους δεν αφαιρούνται από εκείνα των αποκτήσεων.

Το συνολικό ποσό των ταμειακών διαθεσίμων που καταβλήθηκαν ή εισπράχθηκαν, ως αντάλλαγμα αγοράς ή πώλησης, καταχωρείται στην κατάσταση ταμειακών ροών μετά την αφαίρεση των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων που αποκτήθηκαν ή διατέθηκαν.

3.11. Παρουσίαση Μη Ταμειακών Συναλλαγών (Non Cash Transactions)

Επενδυτικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές που δεν απαιτούν τη χρήση ταμειακών διαθεσίμων ή ταμειακών ισοδυνάμων, πρέπει να εξαιρούνται από την κατάσταση ταμειακών ροών. Οι συναλλαγές αυτές πρέπει να γνωστοποιούνται με τις άλλες οικονομικές καταστάσεις, κατά τρόπο που να παρέχονται όλες οι σχετικές πληροφορίες για αυτές τις επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Πολλές επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες δεν έχουν άμεσο αντίκτυπο στις τρέχουσες ταμειακές ροές, μολονότι επηρεάζουν την κεφαλαιακή και την περιουσιακή δομή μιας επιχείρησης. Ο αποκλεισμός των μη ταμειακών συναλλαγών από την κατάσταση ταμειακών ροών είναι συνεπής με το αντικείμενο της κατάστασης ταμειακών ροών, καθώς αυτές οι συναλλαγές δεν συνεπάγονται ταμειακές ροές στην τρέχουσα περίοδο. Παραδείγματα μη ταμειακών συναλλαγών είναι:

- Η απόκτηση περιουσιακών στοιχείων είτε με την ανάληψη άμεσα συνδεδεμένων υποχρεώσεων είτε μέσω μιας χρηματοδοτικής μίσθωσης.
- Η απόκτηση μιας επιχείρησης με έκδοση μετοχών.
- Η μετατροπή υποχρεώσεων σε κεφάλαιο.

3.12. Παρουσίαση – Συνθέσεις Στοιχείων των Ταμειακών Διαθεσίμων και Ταμειακών Ισοδυνάμων (Components of Cash and Cash Equivalents)

Η επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί τη σύνθεση των ταμειακών διαθεσίμων και των ταμειακών ισοδυνάμων και να παρουσιάζει μία συμφωνία των ποσών της κατάστασης των ταμειακών ροών της με τα αντίστοιχα κονδύλια του ισολογισμού.

Εν όψει της ποικιλίας των πρακτικών της ταμειακής διαχείρισης και των τραπεζικών διακανονισμών σε όλο τον κόσμο και για να συμμορφώνεται με το Δ.Λ.Π. 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων», η επιχείρηση γνωστοποιεί την ακολουθούμενη μέθοδο προσδιορισμού της σύνθεσης των ταμειακών διαθεσίμων και των ταμειακών ισοδυνάμων.

Το αποτέλεσμα κάθε μεταβολής της μεθόδου προσδιορισμού των στοιχείων που συνθέτουν τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα, όπως π.χ. μια μεταβολή στην κατάταξη των χρηματοπιστωτικών μέσων, τα οποία προηγουμένως θεωρούνταν ως μέρος του χαρτοφυλακίου επενδύσεων της επιχείρησης, απεικονίζεται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 8, «Καθαρό Κέρδος ή Ζημία Περιόδου, Βασικά Λάθη και Μεταβολές στις Λογιστικές Αρχές».

3.13. Παρουσίαση άλλων Γνωστοποιήσεων (Other Disclosures)

Η επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί, μαζί με ένα σχόλιο της διοίκησης, τα ποσά των σημαντικών υπολοίπων ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων, που κατέχονται από την επιχείρηση και δεν είναι διαθέσιμα για χρήση από τον όμιλο.

Υπάρχουν διάφορες περιπτώσεις κατά τις οποίες υπόλοιπα ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων, που κατέχονται από μια επιχείρηση, δεν είναι διαθέσιμα για χρήση από τον όμιλο. Τα

παραδείγματα περιλαμβάνουν υπόλοιπα ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων που κατέχονται από θυγατρική, η οποία λειτουργεί σε χώρα όπου ισχύουν συναλλαγματικοί έλεγχοι ή άλλοι νομικοί περιορισμοί, οπότε τα υπόλοιπα δεν είναι διαθέσιμα για γενική χρήση από τη μητρική εταιρία ή άλλες θυγατρικές.

Πρόσθετες πληροφορίες μπορεί να είναι απαραίτητες στους χρήστες για την κατανόηση της οικονομικής θέσης και της ρευστότητας μιας επιχείρησης. Συνιστάται η παράθεση τέτοιων πληροφοριών, μαζί με ένα σχόλιο της διοίκησης και μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Τα ποσά των μη αναληφθέντων εγκεκριμένων δανείων, τα οποία μπορεί να είναι διαθέσιμα για μελλοντικές λειτουργικές δραστηριότητες και για διακανονισμό κεφαλαιακών δεσμεύσεων, με μνεία κάθε περιορισμού στη χρήση αυτών των δανείων.
- Τα συνολικά ποσά των ταμειακών ροών από κάθε μία από τις λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, που σχετίζονται με δικαιώματα σε κοινοπραξίες, τα οποία εμφανίζονται με τη χρησιμοποίηση της αναλογικής ενοποίησης.
- Το συνολικό ποσό των ταμειακών ροών που αντιπροσωπεύουν αυξήσεις στην επιχειρηματική δυναμικότητα, ξεχωριστά από εκείνες τις ταμειακές ροές που απαιτούνται για να διατηρείται η επιχειρηματική δυναμικότητα.
- Το ποσό των ταμειακών ροών που προκύπτει από τις λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες για κάθε αναφερόμενο επιχειρηματικό και γεωγραφικό τομέα (Δ.Λ.Π. 14 «Πληροφόρηση κατά Τομέα»).

Η ξεχωριστή γνωστοποίηση των ταμειακών ροών που αντιπροσωπεύουν αυξήσεις στην επιχειρηματική δυναμικότητα και των ταμειακών ροών που απαιτούνται για να διατηρείται η

επιχειρηματική δυναμικότητα, είναι χρήσιμη για να επιτρέψει στο χρήστη να προσδιορίσει αν η επιχείρηση επενδύει επαρκώς για τη διατήρηση της επιχειρηματικής δυναμικότητάς της. Μια επιχείρηση που δεν επενδύει επαρκώς για τη διατήρηση της επιχειρηματικής δυναμικότητάς της, μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη μελλοντική κερδοφορία, χάριν της τρέχουσας ρευστότητας και διανομής (μερισμάτων) στους ιδιοκτήτες.

Η γνωστοποίηση των κατά τομέα ταμειακών ροών επιτρέπει στους χρήστες να έχουν μια καλύτερη αντίληψη της σχέσης μεταξύ των ταμειακών ροών της επιχείρησης, ως ένα σύνολο και των επιμέρους τμημάτων της, καθώς και της διαθεσιμότητας και μεταβλητότητας των κατά τομέα ταμειακών ροών.

4. Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

4.1. Πηγές άντλησης στοιχείων

Για την κατάρτιση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών αντλούμε στοιχεία από τις εξής πηγές:

- ∅ Δύο συγκριτικούς ισολογισμούς, οι οποίοι είναι αναγκαίοι για τον υπολογισμό των μεταβολών που έχουν επέλθει από την αρχή έως το τέλος μιας χρήσης στους λογαριασμούς ενεργητικού, παθητικού και της καθαρής θέσης.
- ∅ Την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως.
- ∅ Τον πίνακα διάθεσης κερδών, καθώς σε αυτόν υπάρχουν πληροφορίες για ορισμένα έξοδα, όπως φόρους και αμοιβές οι οποίες είναι συνδεδεμένες με τα κέρδη, καθώς και τα μερίσματα της χρήσης.
- ∅ Ορισμένα στοιχεία από το προσάρτημα του ισολογισμού, τα οποία εμφανίζουν εισροές και εκροές διαθεσίμων, όπως αγορές και πωλήσεις παγίων, ή έσοδα τα οποία δεν σχετίζονται με εισροές διαθεσίμων, όπως διάφορα έκτακτα έσοδα.

Για την προετοιμασία της κατάστασης ταμειακών ροών με βάση τα στοιχεία από τις παραπάνω πηγές απαιτείται να καθοριστούν:

- ✓ Η μεταβολή στα διαθέσιμα, ένας αρκετά απλός υπολογισμός καθώς υπάρχουν οι δύο συγκριτικοί ισολογισμοί.
- ✓ Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Η διαδικασία αυτή απαιτεί τη χρησιμοποίηση και ανάλυση στοιχείων από την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης,

το κυκλοφορούν ενεργητικό και τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις για τον καθορισμό των σχετικών εισροών και εκροών.

- ✓ Οι ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες. Η διαδικασία αυτή απαιτεί τη χρήση στοιχείων από το πάγιο ενεργητικό για τον καθορισμό των σχετικών εισροών και εκροών.
- ✓ Οι ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Η διαδικασία αυτή απαιτεί ανάλυση των λογαριασμών μακροχρόνιων υποχρεώσεων, καθαρής θέσης και διάθεσης κερδών προκειμένου να καθοριστούν οι σχετικές εισροές και εκροές.

4.2. Ισχύον καθεστώς κατάρτισης Κατάστασης Ταμειακών Ροών

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς δόθηκαν διευκρινίσεις επί της αποφάσεως 5/204/14.11.2000 (Φ.Ε.Κ. Β 1487/6.12.2000) και αναλυτικές οδηγίες για την κατάρτιση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών, η οποία έχει συνταχθεί και εγκριθεί από το Εποπτικό Συμβούλιο του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών. Οι οδηγίες για την κατάρτιση της κατάστασης Ταμειακών Ροών αφορούν :

- α) Εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις
- β) Τράπεζες και
- γ) Ασφαλιστικές Εταιρείες.

Στην παρούσα εργασία θα αναφερθούμε μόνο στις Εμποροβιομηχανικές Επιχειρήσεις.

**Κατάσταση Ταμειακών Ροών για Εμποροβιομηχανικές
Επιχειρήσεις**

A/A		Αναλυτικές Οδηγίες
A		Ταμειακές Ροές από συνήθεις (λειτουργικές) δραστηριότητες
A	100	<u>Ταμειακές Εισροές</u>
A	101	<u>Πωλήσεις</u>
		Λαμβάνεται το κονδύλι Κύκλος Εργασιών (Πωλήσεις) του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμοί 70,71,72 και 73]. Τεκμαρτά έσοδα δεν λαμβάνονται υπόψη.
A	102	<u>Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως</u>
		Λαμβάνονται τα αντίστοιχα κονδύλια από το Λογαριασμό Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμοί 74 και 75]. Δεν λαμβάνεται υπόψη ο λογαριασμός 78.05 Χρησιμοποιημένες προβλέψεις για κάλυψη εξόδων εκμεταλλεύσεως, γιατί είναι τεκμαρτό (υπολογιστικό) έσοδο. Τα έξοδα που πληρώνονται, αλλά καλύπτονται από πρόβλεψη πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις ταμειακές εκροές.
A	103	<u>Έκτακτα και ανόργανα έσοδα</u>
		Αν υπάρχουν έσοδα αυτής της κατηγορίας που αφορούν επενδυτικές ή χρηματοδοτικές δραστηριότητες πρέπει να διαχωρίζονται και να απεικονίζονται στις κατηγορίες αυτές. Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλι του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμός 81.01].

		<p>Ο λογαριασμός 81.01.05 που αφορά σε αναλογούσες στη χρήση επιχορηγήσεις παγίων ορθώς Περιλαμβάνεται στις εισροές, εφόσον το σύνολο των αποσβέσεων του παγίου μειώνει τις εκροές.</p> <p>Ως προς τις πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές (Λογαριασμός 81.01.04) ορθώς και αυτές συμπεριλαμβάνονται στις εισροές, ως πραγματοποιηθείσες. Όμως και οι απεικονιζόμενες σε λογαριασμό προβλέψεως πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις εισροές, γιατί αντισταθμίζονται από το γεγονός ότι έχουν ενσωματωθεί στις αυξομειώσεις των απαιτήσεων ή και υποχρεώσεων, οι οποίες αυξομειώσεις συμπεριλαμβάνονται στις ταμειακές ροές.</p> <p>Ιδιαίτερη προσοχή, αν οι συναλλαγματικές διαφορές αφορούν συμμετοχές και Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις (οπότε αφορούν τις επενδυτικές δραστηριότητες), ή Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις (οπότε αφορούν τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες).</p> <p>Βέβαια η αρχή της σπουδαιότητας λαμβάνεται υπόψη πριν προχωρήσουμε σε τέτοιους λεπτομερείς διαχωρισμούς.</p>
A	104	<u>Έσοδα προηγούμενων χρήσεων</u>
		<p>Εξετάζεται αν μεταξύ των εσόδων αυτών περιλαμβάνονται έσοδα που αφορούν τις επενδυτικές ή χρηματοδοτικές δραστηριότητες, οπότε διαχωρίζονται και απεικονίζονται στις αντίστοιχες δραστηριότητες που αφορούν.</p> <p>Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλι του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμός 82.01].</p>

A	105	<u>Πιστωτικοί Τόκοι [Καταθέσεων κ.λ.π.]</u>
		Λαμβάνονται από το κονδύλι του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμοί 76.02 μέχρι 76.98 πλην 76.04] μόνο τα έσοδα από τόκους καταθέσεων, δηλαδή οι λογαριασμοί 76.03 (πλην τον 76.03.03 τόκοι χορηγημένων δανείων) και 76.02 μόνο σε ότι αφορά δεδουλευμένους τόκους γραμματίων εισπρακτέων που προέρχονται από τις συνήθειες δραστηριότητες της επιχείρησης.
A	106	<u>Έσοδα χρεογράφων</u>
		Οι τοποθετήσεις της επιχείρησης σε χρεόγραφα (Λογαριασμός 34) θεωρούνται κατά τεκμήριο ότι ανήκουν στις συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες της επιχείρησης. Κατά συνέπεια, λαμβάνεται το κονδύλι του λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως [Λογαριασμός 76.01] με την επιφύλαξη ότι δεν περιλαμβάνονται έσοδα από χρεόγραφα, που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς «τίτλων ακινητοποιήσεων» [Λογαριασμοί Ενεργητικού Γ II], οπότε πρέπει να διαχωρίζονται και να απεικονίζονται στις επενδυτικές δραστηριότητες.
A	107	<u>Πώληση χρεογράφων</u>
		Όπως σημειώθηκε ανωτέρω, οι τοποθετήσεις σε χρεόγραφα (Λογαριασμός 34) [θέση Ισολογισμού Δ III Ενεργητικό] αποτελούν πράξεις των συνήθων (λειτουργικών) δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Η θέση Δ III του ενεργητικού περιλαμβάνει το λογαριασμό 34 [34.00-34.99 και το πιστωτικό

		υπόλοιπο του λογαριασμού 53.07 οφειλόμενες δόσεις]. Η πώληση χρεογράφων εντάσσεται με την αξία πώλησης στις ταμειακές εισροές [πώληση μετοχών, ομολογιών, λοιπών χρεογράφων].
A	108	<u>Μείωση Απαιτήσεων</u>
		<p>Στις ταμειακές εισροές εντάσσεται και η μείωση των λογαριασμών των απαιτήσεων της κρινόμενης χρήσεως σε σχέση με την προηγούμενη. Πρόκειται για τους λογαριασμούς που εντάσσονται κάτω από τον τίτλο του ενεργητικού ΔII Απαιτήσεις.</p> <p>Ως προς ορισμένους λογαριασμούς της κατηγορίας αυτής επισημαίνονται τα εξής:</p> <p>(α) Λογαριασμός Δ II 4 Κεφάλαιο Εισπρακτέο την επόμενη χρήση, αφορά τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της επιχείρησης. Η μείωση αυτού του λογαριασμού Δ II 4 [Λογαριασμοί 33.04-33.05] σημαίνει είσπραξη αυξήσεως μετοχικού κεφαλαίου. Έτσι, αυτός ο λογαριασμός διαχωρίζεται και εξετάζεται στην κατηγορία των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων.</p> <p>(β) Λογαριασμός Δ II 9 Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις εισπρακτέες στην επόμενη χρήση. Και ο λογαριασμός αυτός [Λογαριασμοί 33.19 και 33.20] πρέπει να συνεξετάζεται και συνυπολογίζεται με τους άλλους λογαριασμούς που είναι με τον τίτλο Γ III στο ενεργητικό, γιατί αφορά επενδυτικές δραστηριότητες.</p> <p>(γ) Από το σύνολο των λογαριασμών Δ II Απαιτήσεις αφαιρείται η σωρευμένη πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις [Λογαριασμοί 44.11]. Όπως είναι γνωστό, η πρόβλεψη ως υπολογιστική δαπάνη δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών.</p>

		<p>(δ) Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι ενδέχεται στις προβλέψεις να απεικονίζονται πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές [Λογαριασμοί 44.14 και 44.15] ως προερχόμενες από την αποτίμηση απαιτήσεων και υποχρεώσεων (βραχυπρόθεσμων / μακροπρόθεσμων) και ως μη πραγματοποιηθείσες δεν έχουν καταχωρηθεί στα έσοδα, ενώ έχουν καταχωρηθεί στις αντίστοιχες απαιτήσεις ή και υποχρεώσεις που αφορούν.</p> <p>Δεδομένου ότι οι αυξομειώσεις των Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων περιλαμβάνονται στη διαμόρφωση των ταμειακών ροών είναι σκόπιμο και οι απεικονιζόμενες πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές να απεικονίζονται στις ταμειακές εισροές, όπως προαναφέρθηκε (Α 103), παρότι συνιστούν ένα υπολογιστικό έσοδο.</p> <p>(ε) Ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις, οι απαιτήσεις να αφορούν επενδυτικές ή χρηματοδοτικές δραστηριότητες, οπότε πρέπει να γίνεται ο κατάλληλος διαχωρισμός.</p>
A	109	<u>Αγορά χρεογράφων</u>
		<p>Η αγορά χρεογράφων [θέση ενεργητικού Δ ΙΙΙ - Λογαριασμοί 34.00-34.99 και 53.07] αποτελεί ταμειακή εκροή που, όπως προαναφέρθηκε ανωτέρω στο στοιχείο Α 107, εμπίπτει στις συνήθεις (λειτουργικές) δραστηριότητες. Η αγορά τοις μετρητοίς αποτελεί αναμφισβήτητα ταμειακή εκροή. Όμως και η επί πίστωση αγορά χρεογράφων μπορεί να θεωρηθεί ως εκροή, καθόσον συμψηφίζεται από την αντίστοιχη αύξηση των υποχρεώσεων, η οποία θα συμπεριληφθεί</p>

	<p>ως αρνητικό στοιχείο των ταμειακών εισροών (βλέπε κατωτέρω στοιχείο A 210).</p> <p>Η παρατήρηση αυτή ισχύει και σε κάθε άλλη περίπτωση αγοράς ή και πώλησης περιουσιακών στοιχείων επί πιστώσει. Βέβαια στην πώληση έχουμε αύξηση των απαιτήσεων (βλέπε κατωτέρω στοιχείο A 110).</p> <p>Όσον αφορά το λογαριασμό 53.07 που απεικονίζει με το πιστωτικό του υπόλοιπο τις οφειλόμενες δόσεις, σημειώνεται ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ως εκροή το ποσό της μείωσης του λογαριασμού αυτού κατά την κρινόμενη χρήση σε σχέση με την προηγούμενη. Βέβαια η αύξηση του λογαριασμού 53.07 κατά την εξεταζόμενη χρήση περιορίζει αντίστοιχα την αξία των αποκτηθέντων χρεογράφων που καταχωρήθηκαν με την αξία εκδόσεως τους.</p> <p>Οι προβλέψεις για υποτιμήσεις (Λογαριασμός 34.99) δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό των ταμειακών ροών [βλέπε και αντίστοιχο λογαριασμό 68.01 στα κατ' είδος έξοδα].</p> <p>Επισημαίνεται ιδιαίτερος ότι μεταξύ των λογαριασμών του τίτλου Δ ΙΙΙ Χρεόγραφα περιλαμβάνεται και ο λογαριασμός 34.25 Ίδιες Μετοχές. Η επιχείρηση μπορεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία να αγοράσει δικές της μετοχές και να τις εκποιήσει το συντομότερο δυνατό. Οι πράξεις αυτές θα μπορούσαν να κριθούν ως αγορές και πωλήσεις χρεογράφων και να αντιμετωπιστούν ανάλογα στις ταμειακές ροές. Όμως, όταν στο τέλος της χρήσεως κατέχονται ίδιες μετοχές τότε σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία πρέπει να σχηματιστεί ισόποσο αποθεματικό από τα κέρδη της</p>
--	---

		<p>χρήσεως ή σε περίπτωση ανεπάρκειας των κερδών να απεικονιστεί η αξία των ιδίων μετοχών αφαιρετικά από τα ίδια κεφάλαια.</p> <p>Συνεπώς, αν αγοραστούν ίδιες μετοχές και υφίστανται στο τέλος της χρήσεως, το κονδύλι της αγοράς των ιδίων μετοχών αποτελεί εκροή που εντάσσεται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Αν αυτό συμβεί και την επόμενη χρήση εκποιηθούν οι ίδιες μετοχές, τότε η πώληση αυτή πρέπει να ενταχθεί ως εισροή στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.</p>
A	110	<u>Αύξηση Απαιτήσεων</u>
		<p>Η αύξηση των απαιτήσεων αποτελεί αρνητικό στοιχείο των ταμειακών εισροών. Τα όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω στο στοιχείο A 108 ισχύουν κατ' αναλογία και για την αύξηση των Απαιτήσεων [ιδιαίτερη προσοχή για τους λογαριασμούς Δ ΙΙ 4, Δ ΙΙ 9, 44.11 και 44.15].</p>
A	200	<u>Ταμειακές εκροές</u>
A	201	<u>Κόστος Πωληθέντων</u>
		<p>Λαμβάνεται το κονδύλι του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως «Κόστος πωλήσεων» [Λογαριασμοί 70 μέχρι και 73] [86.00.00] [80.01].</p> <p>Από το κονδύλι του κόστους αφαιρείται το τυχόν συμπεριλαμβανόμενο ποσό των αποσβέσεων (Λογαριασμός 66) όπως και το τυχόν ποσό των προβλέψεων (Λογαριασμός 68). Το προκύπτον μετά την αφαίρεση αποσβέσεων και προβλέψεων κονδύλι του κόστους αποτελεί τη βασική ταμειακή εκροή.</p>

A	202	<u>Έξοδα Λειτουργίας Διοικήσεως</u>
		Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλι του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως [86.00.02] [92.01], αφού βέβαια αφαιρεθούν τυχόν συμπεριλαμβανόμενες αποσβέσεις και προβλέψεις.
A	203	<u>Έξοδα Λειτουργίας Ερευνών – Αναπτύξεως</u>
		Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλι του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως [86.00.03] [92.02], αφού βέβαια αφαιρεθούν τυχόν συμπεριλαμβανόμενες αποσβέσεις και προβλέψεις.
A	204	<u>Έξοδα Λειτουργίας Διαθέσεως</u>
		Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλι του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως [86.00.04] [92.03], αφού βέβαια αφαιρεθούν τυχόν συμπεριλαμβανόμενες αποσβέσεις και προβλέψεις.
A	205	<u>Έξοδα Υποαπασχολήσεως / Αδράνειας</u>
		Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλι του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως [86.00.05] [92.00], αφού βέβαια αφαιρέσουμε συμπεριλαμβανόμενες αποσβέσεις και προβλέψεις. Επισημαίνεται ότι οι αποκλίσεις από το πρότυπο κόστος και οι διαφορές ενσωματώσεως και καταλογισμού πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άλλα έσοδα ή έξοδα εκμεταλλεύσεως, αναλόγως, αφού προηγουμένως αφαιρέσουμε συμπεριλαμβανόμενες αποσβέσεις και προβλέψεις.

A	206	<u>Άλλα Έξοδα</u>
		<p>Λαμβάνονται τα αντίστοιχα κονδύλια του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσεως. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα (81.00) Έξοδα προηγούμενων χρήσεων (82.00)</p> <p>Διευκρινίζεται ότι οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές (81.00.04) ορθώς συμπεριλαμβάνονται είτε έχουν πραγματοποιηθεί είτε προέρχονται από την αποτίμηση. Οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές αποτιμήσεως αντισταθμίζονται από την αύξηση των υποχρεώσεων, που συμπεριλαμβάνεται στις ταμειακές ροές. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται αν οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές αφορούν π.χ. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις ή Βραχυπρόθεσμο Τραπεζικό Δανεισμό, οπότε πρέπει να ενταχθούν στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.</p>
A	207	<u>Αύξηση Αποθεμάτων</u>
		<p>Λαμβάνεται υπόψη η κατ' αξία αύξηση των λογαριασμών του ενεργητικού με τον τίτλο ΔΙ Αποθέματα, κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Στη κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 32.01-32.03 και χρεωστικά υπόλοιπα του λογαριασμού 50 πλην 50.08.</p>
A	208	<u>Αύξηση Μεταβατικών Λογαριασμών Ενεργητικού</u>
		<p>Λαμβάνεται υπόψη η κατ' αξία συνολική αύξηση των μεταβατικών λογαριασμών του ενεργητικού με τον τίτλο Ε, κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση [Λογαριασμός 36].</p>

A	209	<u>Μείωση Μεταβατικών Λογαριασμών Παθητικού</u>
		Λαμβάνεται υπόψη η κατ' αξία συνολική μείωση των μεταβατικών λογαριασμών του παθητικού με το τίτλο Δ, κατά τη τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση [Λογαριασμός 56].
A	210	<u>Μείωση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων</u>
		<p>Λαμβάνεται η μείωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη. Στην έννοια των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί κάτω από τον τίτλο Γ ΙΙ Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις, εξαιρουμένων των λογαριασμών Γ ΙΙ 3 Τράπεζες Λογαριασμός Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων, Γ ΙΙ 5 Υποχρεώσεις από φόρους τέλη, Γ ΙΙ 7 Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση και Γ ΙΙ 10 Μερίσματα πληρωτέα. Για τους εξαιρούμενους λογαριασμούς αναφερόμαστε στο τομέα των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (Γ ΙΙ 3, Γ ΙΙ 7, Γ ΙΙ 10), ενώ για το λογαριασμό Γ ΙΙ 5 αναφερόμαστε κατωτέρω στις συνήθεις (λειτουργικές) δραστηριότητες με τίτλο Ταμειακές εκροές Φόρων (Α 300)</p> <p>Στις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί 50,51,53 και 55, πλην φυσικά των λογαριασμών εκείνων που εξετάζονται σε άλλα σημεία όπως π.χ. χρεωστικά υπόλοιπα λογαριασμού 50 (πλην 50.08) περιλαμβάνονται στα Αποθέματα (ΔΙ) 53.07 Οφειλόμενες δόσεις χρεογράφων (Χρεόγραφα Δ ΙΙΙ), 54.08 Λογαριασμός εκκαθαρίσεως φόρων-τελών ετήσιας δηλώσεως (Χρεώστες Διάφοροι-Απαιτήσεις Δ ΙΙ).</p>

A	211	<u>Μείωση Αποθεμάτων</u>
		Λαμβάνεται υπόψη η μείωση αποθεμάτων της τρέχουσας χρήσεως σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (ΔΙ Αποθέματα). Για το περιεχόμενο του λογαριασμού αναφερθήκαμε ανωτέρω στο στοιχείο Β 207.
A	212	<u>Μείωση μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού</u>
		Λαμβάνεται υπόψη η μείωση των μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού της τρέχουσας χρήσεως σε σχέση με την προηγούμενη [Λογαριασμός Ε ενεργητικού] (36).
A	213	<u>Αύξηση μεταβατικών λογαριασμών παθητικού</u>
		Λαμβάνονται υπόψη η αύξηση των μεταβατικών λογαριασμών παθητικού της τρέχουσας χρήσεως σε σχέση με την προηγούμενη [Λογαριασμός Δ παθητικού] (56).
A	214	<u>Αύξηση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (πλην Τραπεζών)</u>
		Λαμβάνεται υπόψη η αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη. Ως προς τη συγκρότηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων αναφερόμαστε ανωτέρω με στοιχείο Β 210.
A	300	<u>Ταμειακές εκροές Φόρων</u>
A	301	<u>Φόρος Εισοδήματος</u>

A	302	<u>Μη ενσωματωμένοι Φόροι</u>
A	303	<u>Διαφορές φορολογικού ελέγχου (φόροι)</u>
		<p>Λαμβάνονται τα κονδύλια που απεικονίζονται στο πίνακα διανομής ως φόρος εισοδήματος (Λογαριασμός 88.08), πλέον των λοιπών μη ενσωματωμένων στο λειτουργικό κόστος φόρων (Λογαριασμός 88.09) (Λογαριασμός 63.00). Επίσης, στα κονδύλια αυτά προστίθεται και το κονδύλι Διαφορές φόρου φορολογικού ελέγχου (Λογαριασμός 88.06) (Λογαριασμός 42.04). Στη τελευταία αυτή περίπτωση δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι διαφορές φορολογικού ελέγχου που καταχωρήθηκαν στα πάγια ή στις απαιτήσεις (π.χ. ποσά προσθηκών και βελτιώσεων που είχαν καταχωρηθεί στα έξοδα της χρήσεως, αποσβέσεις με μεγαλύτερους συντελεστές, προβλέψεις πέραν των ορίων του φορολογικού νόμου), γιατί δεν συνιστούν ταμειακές ροές. Η έκπτωση φόρου λόγω εφάπαξ πληρωμής φόρων και τελών (Λογαριασμός 76.98.00) αποτελεί τεκμαρτό έσοδο, που δεν επηρεάζει το «Ταμείο» καθόσον έχει καταχωρηθεί ως πληρωμή το καταβληθέν ποσό φόρου.</p>
		Στα κονδύλια αυτά προστίθενται:
A	304	<u>Μείωση Υποχρεώσεων από φόρους τέλη</u>
		(Λογαριασμός Παθητικού ΓΙΙ5) (54), δηλαδή μείωση κατά την παρούσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη.
		Ή αφαιρείται
A	305	<u>Αύξηση Υποχρεώσεων από φόρους τέλη</u>

		(Λογαριασμός Παθητικού ΓΙΙ5) (54), δηλαδή αύξηση κατά την παρούσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη.
B		<u>Ταμειακές Ροές από επενδυτικές δραστηριότητες</u>
B	100	<u>Ταμειακές Εισροές</u>
B	101	<u>Πώληση Ασώματων ακινητοποιήσεων</u>
		Αξία πωλήσεως ασωμάτων ακινητοποιήσεων [Λογαριασμός Γ I Ενεργητικού].
B	102	<u>Πώληση Ενσώματων ακινητοποιήσεων</u>
		Αξία Πωλήσεως ενσωμάτων ακινητοποιήσεων [Λογαριασμός Γ II Ενεργητικού].
B	103	<u>Πώληση Συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων</u>
		Αξία πωλήσεως συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων [Λογαριασμός Γ II 1,2 και 6 Ενεργητικού].
B	104	<u>Μείωση Μακροπρόθεσμων Απαιτήσεων</u>
		Περιλαμβάνεται: (α) Η μείωση της αξίας των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη η οποία οφείλεται προφανώς σε εισπραξη [Λογαριασμός Γ III 3 και 4 Ενεργητικού]. Πρέπει να συνεξετάζεται και να συνυπολογίζεται και ο λογαριασμός Δ II 9 μακροπρόθεσμες απαιτήσεις εισπρακτές την επόμενη χρήση. Η μείωση της αξίας των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων

		<p>μπορεί να οφείλεται και σε μεταφορά σε άλλο λογαριασμό όπως π.χ. Δ ΙΙ 9 ή Γ ΙΙ 5 Γραμμάτια Εισπρακτέα μακροπρόθεσμης λήξεως. Οπότε, η μείωση αυτή αντισταθμίζεται από την αύξηση του λογαριασμού που μεταφέρεται.</p> <p>(β) Η μείωση της αξίας των Γραμματίων Εισπρακτέων μακροπρόθεσμου λήξεως κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη η οποία οφείλεται προφανώς σε είσπραξη [Λογαριασμός Γ ΙΙ 5]. Μπορεί βέβαια η μείωση να οφείλεται και σε μεταφορά σε άλλο λογαριασμό, οπότε η μείωση αυτή αντισταθμίζεται από την αύξηση του άλλου λογαριασμού.</p> <p>(γ) Η μείωση των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων [Λογαριασμός Γ ΙΙΙ 7].</p>
B	105	<u>Έσοδα συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων</u>
		<p>Λαμβάνονται τα κονδύλια που απεικονίζονται στο Λογαριασμό Αποτελέσματα Χρήσεως [86.01.00] [76.00]. Πρέπει να επισημάνουμε όμως ότι ενδέχεται ορισμένα έσοδα τίτλων ακινητοποιήσεων να είναι καταχωρημένα μεταξύ των εσόδων από χρεόγραφα [76.01]. Στην τελευταία αυτή περίπτωση πρέπει να διαχωρίζονται και να απεικονίζονται στις ταμειακές εισροές από επενδυτικές δραστηριότητες (δηλαδή από στοιχείο Β 105).</p>
B	106	<u>Πιστωτικοί Τίτλοι (μακροπρόθεσμων απαιτήσεων)</u>
		<p>Λαμβάνονται από το Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως [86.01.03] [76.02 μέχρι 76.98 πλην 76.04] τα έσοδα από τόκους (πιστωτικοί τόκοι) που αφορούν</p>

		μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις [Γ III], ήτοι 76.03.03 τόκοι χορηγούμενων δανείων, 76.02 Δεδουλευμένοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων μακροπρόθεσμου λήξεως και 76.03.99 Λοιποί πιστωτικοί τόκοι, αν και κατά ποσό αφορούν τόκους μακροπρόθεσμων απαιτήσεων.
B	200	<u>Ταμειακές εκροές</u>
B	201	<u>Αγορά ασώματων ακινητοποιήσεων</u>
		Το κόστος κτήσεως ασωμάτων ακινητοποιήσεων [Γ I Ενεργητικού].
B	202	<u>Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων</u>
		Το κόστος κτήσεως ενσώματων ακινητοποιήσεων [Γ II Ενεργητικού].
B	203	<u>Αγορά συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων</u>
		Το κόστος κτήσεως συμμετοχών και τίτλων ακινητοποιήσεων [Γ III 1,2 και 6 του Ενεργητικού]. Επισημαίνεται, ότι η εξαγορά μιας επιχείρησης στο σύνολο της με σκοπό την απορρόφηση από την αγοράστρια, όχι αγορά του συνόλου των μετοχών με διατήρηση της εξαγοραζόμενης επιχείρησης, δηλαδή απόκτηση όλων των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων πρέπει να λαμβάνεται στις ταμειακές εκροές με βάση το κόστος κτήσεως, αλλά μειωμένο κατά το ποσό των ταμειακών διαθεσίμων της εξαγοραζόμενης, δεδομένου ότι τα εξαγοραζόμενα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις ενσωματώνονται στα αντίστοιχα της αγοράστριας επιχείρησης.

B	204	<u>Αύξηση μακροπρόθεσμων απαιτήσεων</u>
		<p>Στην αύξηση των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων περιλαμβάνεται:</p> <p>(α) Η αύξηση της αξίας των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων κατά την τρέχουσα χρήση σε σχέση με την προηγούμενη η οποία οφείλεται προφανώς στη χορήγηση πιστώσεων ή δανείων, δηλαδή σε εκροή ταμειακών διαθεσίμων [Γ III 3 και 4]. Πρέπει να συνυπολογίζεται και ο λογαριασμός Δ II 9 [βλέπε και ανωτέρω στο στοιχείο Α 104].</p> <p>Πρέπει να σημειώσουμε εδώ ότι η αύξηση των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων, όπως και η αύξηση των Γραμματίων Εισπρακτέων μακροπρόθεσμης λήξεως και των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων μπορεί να συνδυάζεται π.χ. με μια πώληση ενός ενσώματου ή ασώματου περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή να μην αφορά υποχρεωτικά σε εκροή ταμειακών διαθεσίμων, αλλά να παρέχεται μια μακρόχρονη πίστωση, που ισοδυναμεί με μια επενδυτική τοποθέτηση της επιχείρησης.</p> <p>Παρότι πρόκειται για συμψηφιστικές συναλλαγές που δεν θίγουν τα ταμειακά διαθέσιμα, θεωρούμε σκόπιμο να απεικονίζονται αυτές ως διπλές συναλλαγές στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, για λόγους πληροφόρησης, αλλά και για τη διασφάλιση της πληρότητας της Καταστάσεως των Ταμειακών Ροών.</p> <p>(β) Η αύξηση της αξίας των Γραμματίων Εισπρακτέων Μακροπρόθεσμης λήξεως οφείλεται προφανώς στη χορήγηση πιστώσεων με τη μορφή αποδοχής γραμματίων εισπρακτέων μακροπρόθεσμου λήξεως,</p>

		<p>δηλαδή πρόκειται για επενδυτικές δραστηριότητες της επιχείρησης.</p> <p>Τα αναφερόμενα ανωτέρω για τις συμψηφιστικές συναλλαγές ισχύουν και εδώ.</p> <p>(γ) Η αύξηση των λογαριασμών των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων [ΓΙΙΙ 7].</p>
B	205	<u>Αύξηση εξόδων εγκαταστάσεως</u>
		<p>Τα έξοδα εγκαταστάσεως απεικονίζονται στο ενεργητικό με τον τίτλο Β' Έξοδα Εγκαταστάσεως και περιλαμβάνουν:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκαταστάσεως [16.10] 2. Συναλλαγματικές διαφορές δανείων για κτήσεις παγίων στοιχείων [16.15] 3. Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου [16.18] 4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως [16.13-16.14, 16.16-16.17, 16.19 και 16.90] <p>Η αύξηση των εξόδων εγκαταστάσεως αποτελεί μια επενδυτική δραστηριότητα της επιχείρησης, με την έννοια ότι πραγματοποιούνται ταμειακές εκροές με σκοπό την ωφέλεια της επιχείρησης για περισσότερες χρήσεις.</p> <p>Βέβαια, η αύξηση των εξόδων εγκαταστάσεως ενδέχεται να γίνεται συμψηφιστικά με παράλληλη αύξηση των υποχρεώσεων π.χ. δανείων σε ξένο νόμισμα για τις συναλλαγματικές διαφορές ή δανείων σε Ευρώ για τους τόκους.</p> <p>Είναι αναγκαίο η αύξηση των εξόδων εγκαταστάσεως να απεικονίζεται ως ταμειακή εκροή, που αντισταθμίζεται από την αύξηση των υποχρεώσεων αν είναι συμψηφιστική ή τη μείωση των διαθεσίμων, όταν είναι πραγματική εκροή διαθεσίμων. Λόγοι πληροφόρησης και πληρότητας της Καταστάσεως των Ταμειακών Ροών επιβάλλουν την απεικόνιση αυτή.</p>

Γ		<u>Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες</u>
Γ	100	<u>Ταμειακές εισροές</u>
Γ	101	<u>Είσπραξη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και διαφοράς υπέρ το άρτιο</u>
		Η κατά τη χρήση εισπραχθείσα αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου και το εισπραχθέν ποσό της υπέρ το άρτιο διαφοράς [Σχετικοί λογαριασμοί Α' Ίδια Κεφάλαια Παθητικού, Α' Οφειλόμενο Κεφάλαιο Ενεργητικού και Δ ΙΙ 4 Κεφάλαιο Εισπρακτέο την επόμενη χρήση].
Γ	102	<u>Είσπραξη επιχορηγήσεων παγίων</u>
		Η εισπραχθείσα κατά τη χρήση επιχορήγηση για πάγια [Α ΙΙΙ 3] [41.10].
Γ	103	<u>Αύξηση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων</u>
		Η αύξηση κατά τη χρήση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων, προφανώς από την είσπραξη νέων δανείων [Λογαριασμοί ΓΙ 1-8], αλλά και από τη λήψη νέων μακροπρόθεσμων πιστώσεων από συμψηφιστικές συναλλαγές π.χ. αγορά παγίων στοιχείων ή αποδοχή γραμματίων μακροπρόθεσμου λήξεως για απόκτηση ασωμάτων ακινητοποιήσεων. Οι συναλλαγές αυτές είτε ταμειακές είτε συμψηφιστικές πρέπει να απεικονίζονται ως εισροές στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών για λόγους πληροφόρησης και πληρότητας της Καταστάσεως, δεδομένου άλλωστε ότι θα αντισταθμίζονται από τις αυξήσεις π.χ. των παγίων, που θα απεικονίζονται ως

		<p>εκροές. Μαζί με τους λογαριασμούς των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων πρέπει να συνεξετάζεται και συνυπολογίζεται και ο λογαριασμός των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων Γ ΙΙ 7 Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις πληρωτέες την επομένη χρήση [53.17-53.18]. Ο τελευταίος λογαριασμός ενδέχεται να περιλαμβάνει και τους δεδουλευμένους τόκους της χρήσεως, για τους οποίους ισχύουν τα όσα σημειώνουμε κατωτέρω στα στοιχεία Γ 104 και Γ 105. Σημειώνεται ότι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις αποτελούν μαζί με τα ίδια κεφάλαια τις βασικές πηγές χρηματοδότησεως της επιχείρησης.</p>
Γ	104	<u>Αύξηση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (Μόνο Τραπεζικών Δανείων)</u>
		<p>Η αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, (μόνο Τραπεζικών δανείων) [Λογαριασμοί Γ ΙΙ 3] [52], προφανώς προέρχεται από την είσπραξη νέων δανείων ή και την καταχώρηση τόκων που δεν πληρώθηκαν. Ως προς τους τόκους παραπέμπουμε κατωτέρω στο στοιχείο Γ 105. Αν δεν εφαρμοστούν για τους τόκους τα όσα αναφέρονται στο στοιχείο Γ 105 κατωτέρω, η αύξηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων λόγω της καταχωρήσεως των τόκων (δηλαδή εισροή) αντισταθμίζεται από το κονδύλιο των χρεωστικών τόκων (δηλαδή εκροή) που είναι καταχωρημένο στο λογαριασμό των Αποτελεσμάτων.</p>
Γ	200	<u>Ταμειακές εκροές</u>
Γ	201	<u>Μείωση (επιστροφή) μετοχικού κεφαλαίου</u>

		Η κατά νόμο επιστροφή του μετοχικού κεφαλαίου στους Μετόχους.
Γ	202	<u>Επιστροφή επιχορηγήσεων</u>
		Η κατά νόμο ταμειακή επιστροφή της ληφθείσης επιχορηγήσεως παγίων [Λογαριασμός 41.10].
Γ	203	<u>Μείωση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων</u>
		Η μείωση των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων προφανώς οφείλεται σε εξόφληση των υποχρεώσεων αυτών ταμειακά ή συμψηφιστικά [Λογαριασμός ΓΙ 1-8], αλλά και σε μεταφορά κονδυλίων στο λογαριασμό Γ ΙΙ 7 Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση [53.17-53.18]. Ο τελευταίος αυτός λογαριασμός πρέπει να συνεξετάζεται και συνυπολογίζεται μαζί με τους άλλους λογαριασμούς των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.
Γ	204	<u>Μείωση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (Μόνο Τραπεζικών Δανείων)</u>
		Η μείωση των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων (μόνο Τραπεζικών δανείων) [Λογαριασμός Γ ΙΙ 3] [52] αποτελεί ταμειακή εκροή, λόγω προφανώς εξοφλήσεως υποχρεώσεως από δάνεια. Η μείωση αυτή μπορεί να προκύπτει και από συμψηφιστική συναλλαγή.
Γ	205	<u>Τόκοι πληρωθέντες</u>
		Στις ταμειακές εκροές λαμβάνεται υπόψη και το κονδύλι των χρεωστικών τόκων [86.01.09] [65 και 92.04], όπως απεικονίζεται στο λογαριασμό

		<p>αποτελεσμάτων, αλλά προσαυξάνεται κατά το ποσό της μείωσης των οφειλόμενων τόκων ή μειώνεται κατά το ποσό της αύξησης των οφειλόμενων τόκων.</p> <p>Τα στοιχεία των οφειλόμενων τόκων κατά την παρούσα χρήση και τα αντίστοιχα της προηγούμενης χρήσεως λαμβάνονται από την ανάλυση των λογαριασμών υποχρεώσεων (εντόκων) σε οφειλόμενο κεφάλαιο και οφειλόμενους τόκους.</p> <p>Αν δεν γίνεται αυτός ο διαχωρισμός των οφειλόμενων τόκων, τότε το σύνολο των καταχωρημένων στα Αποτελέσματα χρεωστικών τόκων λαμβάνεται ως εκροή ταμειακών διαθεσίμων, ενώ η αύξηση των υποχρεώσεων που προκαλείται από την καταχώρηση των τόκων λαμβάνεται ως εισροή. Χωρίς βέβαια να αλλοιώνεται το τελικό αποτέλεσμα των ταμειακών ροών, δεν έχουμε ακριβή εικόνα των πραγματικά εξοφληθέντων μέσα στη χρήση τόκων.</p> <p>Σημειώνεται ότι οι χρεωστικοί τόκοι από άλλες αιτίες π.χ. προμηθευτές, γραμμάτια πληρωτέα βραχυπρόθεσμου λήξεως μπορεί να διαχωρίζονται και να περιλαμβάνονται στις ταμειακές ροές από συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες, εφόσον τα κονδύλια αυτά είναι σημαντικά.</p>
Γ	206	<u>Μερίσματα πληρωθέντα</u>
		<p>Τα κονδύλια των μερισμάτων (πρώτο και συμπληρωματικό) λαμβάνονται από τον πίνακα διανομής, αλλά προσαυξάνονται κατά τη μείωση που παρουσιάζει ο λογαριασμός Γ ΙΙ 10 Μερίσματα πληρωτέα (Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις) ή μειώνονται κατά την αύξηση που παρουσιάζει ο</p>

		<p>λογαριασμός Γ ΙΙ 10.</p> <p>Η αύξηση και η μείωση του λογαριασμού Γ ΙΙ 10 κρίνεται κατά την παρούσα χρήση με βάση το ύψος αυτού κατά την προηγούμενη χρήση.</p> <p>Τα μερίσματα που διατίθενται για αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου αποτελούν συγχρόνως και εισροή, γιατί η υποχρέωση προς τους μετόχους έχει μηδενιστεί λόγω της μεταφοράς των μερισμάτων στα Ίδια Κεφάλαια.</p>
Γ	207	<u>Διανομή κερδών στο προσωπικό</u>
		<p>Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλι από την ανάλυση του πίνακα της Διανομής των Κερδών. Φυσικά, το κονδύλι αυτό έχει πιστωθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και μάλιστα στο λογαριασμό πιστωτές διάφοροι. Επομένως η απεικόνιση της διανομής των κερδών στο προσωπικό ως εκροή έχει σχετική πληροφοριακή αξία, καθόσον η αυξομείωση της αντίστοιχης υποχρέωσης συμπεριλαμβάνεται στις συνήθεις δραστηριότητες της επιχείρησης.</p> <p>Βέβαια, ορθότερο είναι να διαχωρίζεται η αυξομείωση της αντίστοιχης υποχρέωσης από τις συνήθεις δραστηριότητες και να περιλαμβάνεται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της επιχείρησης.</p>
Γ	208	<u>Αμοιβές Δ.Σ. από κέρδη χρήσεως</u>
		<p>Λαμβάνεται το αντίστοιχο κονδύλι από την ανάλυση του πίνακα της Διανομής των Κερδών. Τα αναφερόμενα ανωτέρω στο στοιχείο 207 ισχύουν κατ' αναλογία και για τις αμοιβές Δ.Σ.</p>

Στο προσάρτημα 1 παρατίθεται ένα πρακτικό παράδειγμα (Πρακτικό Παράδειγμα 1), σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς επί της αποφάσεως 5/204/14.11.2000 (Φ.Ε.Κ. Β 1487/6.12.2000).

Στο προσάρτημα 2 παρατίθεται ένα πρακτικό παράδειγμα Κατάρτισης Κατάστασης Ταμειακών Ροών, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 7 (Πρακτικό Παράδειγμα 2).

Στο προσάρτημα 3 παρατίθεται ένα πρακτικό παράδειγμα (μοντέλο) υπολογισμού της Κατάστασης Ταμειακών Ροών για τους χρηματοοικονομικούς αναλυτές, το οποίο αντλεί στοιχεία από τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις (Πρακτικό Παράδειγμα 3).

5. Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

5.1. Ανάλυση Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες έχουν ιδιαίτερη σπουδαιότητα για έναν χρηματοοικονομικό αναλυτή, γιατί επιτρέπουν την πρόβλεψη του ύψους, του χρόνου και του βαθμού βεβαιότητας των μελλοντικών ταμειακών ροών. Έτσι μπορούμε να εξαγάγουμε συμπεράσματα για την αποτελεσματική διαχείριση των στοιχείων του ενεργητικού και την ποιότητα των κερδών.

Η διατήρηση μιας υγιούς ταμειακής ροής από λειτουργικές δραστηριότητες είναι θέμα ζωτικής σημασίας. Η πιο συνηθισμένη αιτία για την αποτυχία μιας επιχείρησης είναι τα προβλήματα ρευστότητάς της. Για να μπορεί να λειτουργεί κανονικά, οφείλει να εξοφλεί τις χρηματικές της υποχρεώσεις με μετρητά και όχι με μελλοντικά έσοδα, σχέδια, ελπίδες ή υποσχέσεις.

Η πρόβλεψη των μελλοντικών ροών κεφαλαίου σε μια επιχείρηση βοηθούν στον προγραμματισμό του ύψους των απαιτούμενων μελλοντικών κεφαλαίων, με τη σύνταξη των ταμειακών προϋπολογισμών. Οι ταμειακοί προϋπολογισμοί προσδιορίζουν το ύψος των κεφαλαίων που θα εισρεύσουν στην επιχείρηση, καθώς και το ύψος των εκροών κεφαλαίων και παρουσιάζουν τα τυχόν ταμειακά πλεονάσματα ή ελλείμματα. Στην περίπτωση των ταμειακών πλεονασμάτων, μπορούν να ληφθούν αποφάσεις εποικοδομητικής διαχείρισης αυτών, για την ανάπτυξη της επιχείρησης, ενώ στην περίπτωση των ταμειακών ελλειμμάτων, να βρεθεί ο κατάλληλος και ο συμφερότερος τρόπος κάλυψής τους.

Η διαχρονική τάση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, μαζί με την ανάλυση ρευστότητας και δομής κεφαλαίων, παρέχουν έγκαιρα πληροφορίες για τη δυνατότητα επιβίωσης μιας επιχείρησης. Αν παρατηρηθεί μία διαχρονική μείωση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, θα πρέπει να αναζητηθούν οι λόγοι αυτής της μείωσης.

Μία μείωση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, μπορεί να οφείλεται, στο γεγονός ότι η επιχείρηση βρίσκεται σε φάση ύφεσης και αντιμετωπίζει μία μόνιμη μείωση της ζήτησης των προϊόντων τα οποία παράγει ή στο ότι αντιμετωπίζει μία προσωρινή μείωση της ζήτησης, λόγω της γενικότερης ύφεσης του οικονομικού κύκλου, ή στο ότι αντιμετωπίζει αδυναμία είσπραξης των απαιτήσεων της. Η ανεύρεση των πραγματικών λόγων μείωσης των ταμειακών ροών απαιτεί επίσης διαχρονικές συγκρίσεις, με άλλες επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου.

Σε μία «υγιή» επιχείρηση οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες είναι συνήθως θετικές, δηλαδή εμφανίζονται ταμειακές εισροές. Αρνητικές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες παρατηρούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες βρίσκονται σε φάση ανάπτυξης και δαπανούν μεγάλα ποσά για έρευνα και ανάπτυξη και τρόπους διάθεσης των προϊόντων τους, ενώ εισροές από τους πελάτες αναμένονται σε μελλοντικές περιόδους.

Επιχειρήσεις οι οποίες εμφανίζουν αρνητικές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες μπορούν να χρηματοδοτούν τη διεξαγωγή των λειτουργικών τους δραστηριοτήτων με τραπεζικό δανεισμό, με αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, με μείωση υπαρχόντων διαθεσίμων και με ρευστοποίηση επενδύσεων ή άλλων στοιχείων του πάγιου ενεργητικού. Η πώληση στοιχείων του πάγιου ενεργητικού έχει συνήθως δυσμενείς συνέπειες για τη μακροχρόνια δυνατότητα λειτουργίας μιας επιχείρησης, ενώ μια επιχείρηση η οποία εμφανίζει

μακροχρόνια αδυναμία δημιουργίας ταμειακών εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες θα πρέπει να θεωρεί απίθανο ότι θα μπορεί να καταφεύγει διαρκώς σε δανεισμό.

Στην περίπτωση κατά την οποία κάποια επιχείρηση καταφέρνει να συνεχίζει τη λειτουργία της μόνο με τη λήψη δανείων από τις Τράπεζες και δε επιτύχει τη δημιουργία καθαρών εισροών από τη λειτουργία της στα αμέσως επόμενα έτη, είναι πολύ πιθανόν να βρεθεί προ χρεοκοπίας, έστω και αν παρουσιάζει θετικά καθαρά κέρδη στην κατάσταση αποτελεσμάτων της. Η επιδείνωση στην ταχύτητα κυκλοφορίας των απαιτήσεων και αποθεμάτων της επιχείρησης αυτής σε συνδυασμό με την μείωση των προμηθευτών της, δεικνύει ότι η επιχείρηση αυτή για να συνεχίσει τη λειτουργία της, θα πρέπει να είναι ικανή να αυτοχρηματοδοτεί τις δραστηριότητές της. Το θετικό κεφάλαιο κίνησης καθώς και το θετικό αποτέλεσμα χρήσης, δεν είναι αντιπροσωπευτικά της δυσχερούς ταμειακής θέσης στην οποία βρίσκεται.

Πέρα από το συνολικό ποσό των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα επί μέρους συστατικά στοιχεία αυτών των ροών.

Ο τρόπος διαχείρισης των αποθεμάτων έχει σημαντική επίπτωση στην ταμειακή ροή μιας επιχείρησης, διότι αντιπροσωπεύουν μια σημαντική επένδυση κεφαλαίου. Όσο μεγαλύτερο είναι το μέγεθος και το ποσοστό των αποθεμάτων σε σχέση με το σύνολο του Ενεργητικού, τόσο μεγαλύτερη βαρύτητα έχουν. Μειώσεις των αποθεμάτων αποτελούν ένα τρόπο αύξησης των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες. Ωστόσο ο βασικός στόχος της διοίκησης θα πρέπει να είναι η αποτελεσματική διαχείριση τους και όχι η μείωσή τους στο ελάχιστο δυνατό επίπεδο.

Οι εισπρακτέοι λογαριασμοί πελατών και οι χορηγούμενες πιστώσεις σε αυτούς αποτελεί κεφαλαιώδους σημασίας ζήτημα στη διοίκηση μιας επιχείρησης. Μεγάλος όγκος απαιτήσεων από πελάτες

καθώς και αργοπορία στο χρόνο είσπραξης τους φανερώνει συνήθως κινδύνους και προβλήματα στις μελλοντικές ταμειακές ροές.

Μία ταχύτερη είσπραξη των απαιτήσεων από πελάτες απαιτεί έγκαιρη αναγνώριση τόσο των πελατών οι οποίοι πληρώνουν έγκαιρα και είναι φερέγγυοι, όσο και αυτών οι οποίοι αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ρευστότητας. Στην δεύτερη περίπτωση και προς αποφυγή απωλειών από επισφαλείς απαιτήσεις καλύτερα να τερματίζεται η συνεργασία. Η ανάλυση των απαιτήσεων από πελάτες μπορεί να διενεργηθεί με την προετοιμασία ενός προγράμματος χρονολογικής κατάταξης των απαιτήσεων (**aging**).

Από την άλλη έχουμε τους λογαριασμούς πληρωτέους, η συνεχής αύξηση των οποίων και κυρίως των υποχρεώσεων σε προμηθευτές μπορεί να υποδηλώνει είτε μια σειρά από προβλήματα ρευστότητας, είτε σε πολλές περιπτώσεις την ικανότητα που έχει η επιχείρηση να λαμβάνει ικανοποιητικές πιστώσεις λόγω της καλής εικόνας της και της φερεγγυότητάς της.

Η εξυπηρέτηση των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων με τις καθαρές ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες αποτελεί την καλύτερη ένδειξη ότι η επιχείρηση δεν αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας και βραχυχρόνιας επιβίωσης.

Η διαχρονική εξέταση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες αποσκοπεί στη μέτρηση της ρευστότητας μιας επιχείρησης και όχι για τη μέτρηση της αποδοτικότητας, δηλαδή του βαθμού παραγωγής αποτελέσματος, καθώς ο υπολογισμός των ταμειακών ροών δε λαμβάνει υπόψη ένα πολύ βασικό κόστος, τις αποσβέσεις.

Οι αποσβέσεις, οι οποίες για τη λογιστική είναι έξοδα και μειώνουν τα αποτελέσματα χρήσης δε αποτελούν ταμειακές εκροές. Αριθμοδείκτες, όπως η αποδοτικότητα του συνόλου των κεφαλαίων ή των ιδίων κεφαλαίων, μπορεί να οδηγήσουν σε παραπλανητικά

συμπεράσματα, γιατί στον υπολογισμό τους δεν λαμβάνουν υπόψη όλα τα κόστη των αποδοτικότητων που βασίζονται σε ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες.

Επειδή τα διάφορα έξοδα και έσοδα μπορούν να επηρεαστούν σε μεγάλο βαθμό από τις αποφάσεις της διοίκησης, η οποία μπορεί να καθορίσει το χρόνο αναγνώρισης τους για την επίτευξη του επιθυμητού ύψους κερδών, με νόμιμες λογιστικές ενέργειες, οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες χρησιμοποιούνται συχνά για να ελεγχθεί η ποιότητα των κερδών που περιέχονται στις λογιστικές καταστάσεις.

Ένας υψηλός δείκτης ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες προς καθαρά κέρδη, κέρδη τα οποία υπολογίζονται, όμως, μετά την αφαίρεση των εξόδων τα οποία περιέχονται στην κατάσταση διάθεσης κερδών, είναι ενδεικτικός κερδών υψηλής ποιότητας. Όσο υψηλότερος της μονάδας είναι ο σχετικός δείκτης τόσο υψηλότερης ποιότητας θεωρούνται τα κέρδη.

Για τους χρηματοοικονομικούς αναλυτές και τους επενδυτές ο ρυθμός αύξησης των ταμειακών εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες αποτελεί ένα στοιχείο για την αποτίμηση μιας μετοχής. Η διαχρονική διακύμανση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες μπορεί να θεωρηθεί ένας καθοριστικός παράγοντας του κινδύνου της μετοχής. Υψηλοί ρυθμοί επενδύσεων σε πάγια συνήθως ακολουθούνται από υψηλούς ρυθμούς αύξησης των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες.

5.2. Ανάλυση Ταμειακών Ροών από Επενδυτικές Δραστηριότητες

Το δεύτερο τμήμα της κατάστασης ταμειακών ροών αναφέρεται στις επενδυτικές δραστηριότητες και περιλαμβάνει αγορές

χρεογράφων, πάγιων στοιχείων, συμμετοχών σε άλλες επιχειρήσεις και διαφόρων άλλων χρηματοοικονομικών παγίων καθώς και πωλήσεις των ανωτέρω.

Οι επενδυτικές δραστηριότητες έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους χρηματοοικονομικούς αναλυτές, γιατί παρέχουν πληροφορίες για τα μελλοντικά κέρδη.

Οι ταμειακές εκροές παρέχουν πληροφορίες για το βαθμό επέκτασης και οι εισροές για το ρυθμό συρρίκνωσης μιας επιχείρησης, δηλαδή για το ύψος και τους ρυθμούς αύξησης ή μείωσης των μελλοντικών κερδών. Η επέκταση μπορεί να επιτευχθεί είτε με αγορές παγίων (νέα γραμμή παραγωγής) είτε με εξαγορές ολόκληρων επιχειρήσεων.

Για να εξακριβωθεί αν οι επενδύσεις αυτές αυξάνουν ή τουλάχιστον διατηρούν το τρέχον επίπεδο δραστηριοτήτων, απαιτούνται συγκρίσεις με τους ρυθμούς αύξησης των επενδύσεων των ανταγωνιστών, αφού ληφθούν υπόψη, ο ρυθμός ανάπτυξης της επιχείρησης, οι τρέχουσες τεχνολογικές εξελίξεις, τα πάγια που διαθέτει και οι πρόσφατες επενδύσεις που έχει κάνει η επιχείρηση. Στην περίπτωση εξαγοράς μιας άλλης επιχείρησης θα πρέπει να εκτιμηθεί τόσο το κόστος για τη χρηματοδότηση της εξαγοράς όσο και το όφελος το οποίο θα προκύψει από τις συνέργιες μεταξύ των δύο επιχειρήσεων.

Στις περιπτώσεις συμμετοχών, με κάποιο ποσοστό σε άλλες επιχειρήσεις είτε επενδύσεων σε χρεόγραφα θα πρέπει να αναζητηθούν οι λόγοι που έγιναν αυτές οι επενδύσεις, γιατί ενδέχεται να αποκρύπτουν αδυναμία της διοίκησης να προγραμματίσει επενδυτικά προγράμματα από τα οποία αναμένονται υψηλότερες αποδοτικότητες.

Οι ρευστοποιήσεις παγίων στοιχείων μπορούν να συγκαλύπτουν επίσης μία αδυναμία της διοίκησης μιας επιχείρησης να αντιμετωπίσει προβλήματα ρευστότητας με άλλον τρόπο. Επομένως, η μείωση του πάγιου ενεργητικού ενδεχομένως να συρρικνώσει τα μελλοντικά

κέρδη. Η ρευστοποίηση συμμετοχών και χρεογράφων μπορεί να γίνεται είτε γιατί δεν απέδωσαν στο βαθμό που αναμενόταν είτε για να χρηματοδοτηθεί κάποιο εναλλακτικό επενδυτικό πρόγραμμα από το οποίο αναμένονται υψηλότερες αποδοτικότητες.

5.3. Ανάλυση Ταμειακών Ροών από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες

Το τρίτο τμήμα της κατάστασης ταμειακών ροών αναφέρεται στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και περιλαμβάνει εισροές από την αύξηση του μακροπρόθεσμου και βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού και από την αύξηση των κεφαλαίων καθώς και εκροές από την μείωση των ανωτέρω.

Ο δανεισμός ξένων κεφαλαίων προσφέρει στους μετόχους μιας επιχείρησης το όφελος της χρηματοοικονομικής μόχλευσης και το όφελος από τη φορολογική έκπτωση των φόρων, αυξάνοντας τόσο την αποδοτικότητα όσο και τον κίνδυνο των ιδίων κεφαλαίων.

Για κάθε επιχείρηση υπάρχει ένα επίπεδο ξένων κεφαλαίων τέτοιο ώστε αυξήσεις μέχρι του ποσού αυτού να θεωρούνται ευνοϊκές για τους μετόχους, ενώ αυξήσεις πέραν αυτού να θεωρούνται δυσμενείς. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες δυστυχώς δεν προσφέρουν απάντηση στο ερώτημα για το άριστο αυτό επίπεδο των ξένων κεφαλαίων. Ένας πρακτικός τρόπος είναι η εκτίμηση της ικανότητας μιας επιχείρησης να ικανοποιεί τις προγραμματισμένες εξοφλήσεις ξένων κεφαλαίων με αναμενόμενες αδέσμευτες ταμειακές ροές. Αν υπάρχει η μελλοντική δυνατότητα εξυπηρέτησης των ξένων κεφαλαίων, τότε ο δανεισμός μπορεί να θεωρηθεί επωφελής.

Οι αυξήσεις ξένων κεφαλαίων, οι οποίες δεν αποτελούν απαραίτητα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, θεωρούνται μία θετική ένδειξη για τη μελλοντική αξία της μετοχής μιας επιχείρησης, γιατί αναμένονται μελλοντικά κέρδη.

Οι τράπεζες συνήθως χρηματοδοτούν επενδύσεις με χαμηλό κίνδυνο, οι οποίες συνήθως τυγχάνει να έχουν και μικρότερη αποδοτικότητα, γιατί τα οφέλη τους είναι σταθερά, δηλαδή οι τόκοι που προκύπτουν για αυτούς από το δανεισμό.

Η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θα πρέπει να εξετάζεται κάτω από το πρίσμα της μεταβολής που επιφέρει στη σχέση των ξένων προς τα ίδια κεφάλαια. Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου βελτιώνει τη σχέση των ξένων προς τα ίδια κεφάλαια, μειώνει την πιθανότητα χρεοκοπίας και παρέχει μία θετική εικόνα για το μέλλον της επιχείρησης.

Οι αυξομειώσεις των μερισμάτων παρέχουν στον χρηματοοικονομικό αναλυτή μια πηγή πληροφόρησης, για την ικανότητα της επιχείρησης να παράγει κέρδη στο μέλλον. Οι αυξήσεις των μερισμάτων επισημαίνουν ότι αναμένονται υψηλότερα κέρδη, ενώ οι μειώσεις ότι τα μελλοντικά κέρδη θα είναι χαμηλότερα.

5.4. Ανάλυση Αδέσμευτων (Ελεύθερων) Ταμειακών Ροών (Free Cash Flow Analysis)

Αδέσμευτες ή ελεύθερες ταμειακές ροές (Free Cash Flow) ονομάζονται οι ροές οι οποίες παραμένουν σε μια επιχείρηση, εφόσον από τις λειτουργικές ταμειακές ροές της αφαιρεθούν οποιεσδήποτε απαιτήσεις για κεφαλαιουχικές δαπάνες (capital expenditures).

Υποδηλώνουν την ικανότητα μιας επιχείρησης να δημιουργεί ταμειακές ροές από τις λειτουργικές της δραστηριότητες πέρα από αυτές οι οποίες χρειάζονται για να παραμείνει σε συνεχή λειτουργία. Οι αδέσμευτες (ελεύθερες) ταμειακές ροές μπορούν είτε να διανεμηθούν στους μετόχους ως υψηλότερα μερίσματα, είτε να παραμείνουν στην επιχείρηση προκειμένου να επενδυθούν και να συνεισφέρουν στην αύξηση των μελλοντικών κερδών, των

μελλοντικών αδέσμευτων (ελεύθερων) ταμειακών ροών και στην αξία της αποτίμησης των μετοχών της επιχείρησης.

Συχνά, όμως, οι επενδύσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από τις αδέσμευτες (ελεύθερες) ταμειακές ροές αποδεικνύονται ανεπιτυχείς και γίνεται σπατάλη των αδέσμευτων (ελεύθερων) ταμειακών ροών.

Επειδή δεν υπάρχει ένας αυστηρά καθορισμένος τρόπος υπολογισμού των αδέσμευτων (ελεύθερων) ταμειακών ροών από κάποιο λογιστικό πρότυπο, όπως συμβαίνει με τις ταμειακές ροές από τις διάφορες δραστηριότητες, στη διεθνή βιβλιογραφία εμφανίζονται διάφοροι τρόποι υπολογισμού. Ο πιο κοινός τρόπος υπολογισμού των αδέσμευτων (ελεύθερων) ταμειακών ροών είναι ο εξής:

Αδέσμευτες Ταμειακές Ροές = Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες – Αγορές Παγίων + Πωλήσεις Παγίων

Για μια επιχείρηση, όμως, η οποία χρησιμοποιεί ξένα κεφάλαια, ο πιο σωστός τρόπος υπολογισμού των αδέσμευτων (ελεύθερων) ταμειακών ροών είναι ο εξής:

Αδέσμευτες Ταμειακές Ροές = Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες – Αγορές Παγίων + Πωλήσεις Παγίων - Εξοφλήσεις Χρεολυσίων + Εισροές από Νέα Δάνεια

Καθώς ο χρόνος που θα γίνει μια επένδυση και το ποσό της επένδυσης ανήκουν στη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης μιας επιχείρησης, ένας αναλυτής θα πρέπει να γνωρίζει το ποσό των επενδύσεων οι οποίες είναι απόλυτα αναγκαίες για να διατηρηθεί ο τρέχων ρυθμός ανάπτυξης της επιχείρησης και το ποσό των επενδύσεων οι οποίες δεν είναι αναγκαίες και έχουν γίνει γιατί η διοίκηση είχε τη δυνατότητα να τις χρηματοδοτήσει. Το τελευταίο αυτό ποσό των επενδύσεων αντιπροσωπεύει επίσης αδέσμευτες

(ελεύθερες) ταμειακές ροές και δε θα πρέπει να αφαιρείται από τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες στον προαναφερθέντα υπολογισμό των αδέσμευτων (ελεύθερων) ταμειακών ροών.

Ο υπολογισμός των επενδύσεων οι οποίες έγιναν γιατί απλώς η διοίκηση είχε την ευχέρεια μπορεί να γίνει με τον ακόλουθο τρόπο:

Από το ρυθμό αύξησης των συνολικών επενδύσεων για μία καθορισμένη περίοδο, για παράδειγμα μία πενταετία, αφαιρείται ο ρυθμός αύξησης του κόστους πωληθέντων για την ίδια περίοδο. Η διαφορά αντιπροσωπεύει ένα ρυθμό αύξησης των επενδύσεων οι οποίες έγιναν γιατί η διοίκηση είχε την ευχέρεια. Οι συνολικές επενδύσεις κάθε χρήσης επί το ρυθμό αύξησης των επενδύσεων οι οποίες υπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης μιας επιχείρησης θεωρούνται μέρος των αδέσμευτων ταμειακών ροών. Ο κίνδυνος για έναν εξωτερικό αναλυτή από τον παραπάνω υπολογισμό των αδέσμευτων (ελεύθερων) ταμειακών ροών είναι ότι δεν μπορεί να διακρίνει αν ο πρόσθετος ρυθμός αύξησης των επενδύσεων αντιπροσωπεύει σπατάλη ή ανεύρεση νέων επενδυτικών ευκαιριών. Συγκρίσεις, όμως, με τους ρυθμούς ανάπτυξης των ανταγωνιστών στον κλάδο ή με το ρυθμό αύξησης των πωλήσεων της ίδιας της επιχείρησης μπορούν να διαλευκάνουν σε μεγάλο βαθμό το ζήτημα.

Στα έξοδα διοίκησης και διάθεσης και στο κόστος πωληθέντων επίσης περιλαμβάνονται ποσά τα οποία η διοίκηση μιας επιχείρησης έχει την πλήρη ευχέρεια να δαπανήσει ή να μην δαπανήσει. Για τα έξοδα αυτά θα πρέπει επίσης να διαπιστωθεί αν αυξάνονται με ρυθμούς ανάλογους με τους ρυθμούς αύξησης των πωλήσεων ή αν γίνονται σπατάλες.

5.5. Πρόβλεψη των Μελλοντικών Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες

Η διοίκηση μιας επιχείρησης προκειμένου να προγραμματίσει τις μελλοντικές επενδυτικές δραστηριότητες (π.χ. αγορές παγίων) πρέπει να μπορεί να προβλέψει τις ταμειακές ροές από λειτουργικές χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και να εξετάσει την ευαισθησία των προβλέψεων σε πιθανές μεταβολές των παραδοχών επί των οποίων στηρίζονται οι προβλέψεις.

Μια μέθοδος υπολογισμού των μελλοντικών ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, η οποία βασίζεται στο γενικότερο τύπο υπολογισμού των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες είναι η εξής:

$$\text{Προβλεπόμενες Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες} = \frac{ΚΚ + ΑΠ}{ΤΠ \quad ΤΠ} ΜΠ + \frac{ΒΥ}{ΤΠ} [ΤΠ - ΜΠ] - \frac{ΚΕ}{ΤΟ} (ΤΠ - ΜΠ)$$

όπου:

ΚΚ = καθαρά κέρδη τρέχουσας χρήσης

ΤΠ = πωλήσεις τρέχουσας χρήσης

ΑΠ = αποσβέσεις τρέχουσας χρήσης

ΜΠ = πωλήσεις της μέλλουσας χρήσης

(οι οποίες θα πρέπει να προβλεφθούν)

ΒΥ = βραχυχρόνιες υποχρεώσεις

ΚΕ = κυκλοφορούν ενεργητικό

Η αξιοπιστία της πρόβλεψης των ταμειακών ροών βασίζεται στην αξιοπιστία της πρόβλεψης των μελλοντικών πωλήσεων και στη διαχρονική σταθερότητα των διαφόρων ποσοστών που περιέχονται στον ανωτέρω τύπο.

5.6. Αδυναμίες της Κατάστασης Ταμειακών Ροών

Όπως αναλυτικά έχουμε αναφέρει ως τώρα, η κατάσταση ταμειακών ροών μπορεί να προσφέρει μια πολύ χρήσιμη πληροφόρηση προς όλους τους ενδιαφερόμενους. Παρόλα αυτά η κατάσταση ταμειακών ροών δεν μπορεί να αποφύγει κάποιες βασικές αδυναμίες, οι οποίες πηγάζουν είτε από τον τρόπο παρουσίασης, είτε από το γεγονός ότι τα ίδια τα στοιχεία τα οποία χρησιμοποιεί αντιπροσωπεύουν λογιστικά γεγονότα τα οποία είχαν συμβεί στο παρελθόν.

Οι διάφορες αυξομειώσεις του ενεργητικού, του παθητικού και της καθαρής θέσης μπορούν να προσφέρουν κάποιες ενδείξεις, σχετικά με τις πηγές και χρήσεις κεφαλαίων, αλλά δεν μπορούν να αποτελέσουν τα μοναδικά στοιχεία στα οποία θα πρέπει να βασιστούμε για την απόλυτη αξιολόγηση της αποδοτικότητας που έχει επιτευχθεί στην απόκτηση και χρήση των κεφαλαίων αυτών.

Η αξιολόγηση του κατά πόσο η διοίκηση μιας επιχείρησης έχει λάβει τις σωστές αποφάσεις, δηλαδή, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της, συνίσταται στην αξιολόγηση ενός συνδυασμού παραγόντων οι οποίοι συσχετίζουν την ανταγωνιστική πολιτική της επιχείρησης με τις αποδόσεις τις οποίες επιδεικνύει στις λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές της δραστηριότητες.

Για παράδειγμα η κατάσταση ταμειακής ροής μπορεί να εμφανίζει μια αύξηση των ακινήτων ή των μηχανημάτων μια

επιχείρησης, χωρίς όμως να μπορεί να δείξει αν η δαπάνη που απαιτήθηκε για την αύξηση αυτή ήταν αναγκαία ή επωφελής για την επιχείρηση. Μπορεί να εμφανίζει μια αύξηση της αξίας των αποθεμάτων, ή των απαιτήσεων της, αλλά δεν μπορεί να δείξει αν αυτή είναι αποτέλεσμα ανεπάρκειας της διοικήσεως της επιχείρησης στην προώθηση των πωλήσεων ή σκοπιμότητας αυτής στην πολιτική των πωλήσεων.

Στην περίπτωση της αύξησης των αποθεμάτων αυτό μπορεί να γίνεται, είτε ενόψει αυξήσεων των τιμών πωλήσεως των προϊόντων αυτής, είτε λόγω παραγωγής ενός νέου προϊόντος που πρόκειται να εισαχθεί στην αγορά, οπότε απαιτείται να σχηματισθεί κάποιο ύψος αποθεμάτων προηγουμένως, είτε στην απαξίωση των υφισταμένων αποθεμάτων της λόγω αλλαγής μόδας ή τεχνολογίας.

Στην περίπτωση αύξησης των απαιτήσεων, η κατάσταση των ταμειακών ροών δεν μπορεί να δείξει αν αυτή οφείλεται σε αλλαγή της πιστωτικής πολιτικής της επιχείρησης για να επιτευχθούν υψηλότερες πωλήσεις με την παροχή μεγαλύτερων πιστώσεων στους πελάτες της ή αν οφείλεται σε υπαιτιότητα των πελατών της να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους ή αν είναι αποτέλεσμα αυξημένων πωλήσεων της επιχείρησης.

Η κατάσταση ταμειακών ροών εμφανίζει, στην περίπτωση εισροής νέων κεφαλαίων, ότι εισήλθαν νέα κεφάλαια αλλά δεν δείχνει αν αυτά ήταν αναγκαία ή αν η άντλησή τους έγινε με τον συμφέροντα τρόπο ή αν τελικά θα έπρεπε να είχε αποφευχθεί η άντληση τους με παράλληλο έλεγχο των στοιχείων του ενεργητικού ώστε να γίνει αποτελεσματικότερη η χρησιμοποίησή τους.

Η κατάσταση ταμειακής ροής συνήθως δεν αποτυπώνει, στην περίπτωση πολυεθνικών επιχειρήσεων, που βρίσκονται τα κεφάλαια, διότι υφίστανται θυγατρικές επιχειρήσεις σε διάφορες χώρες.

Επίσης δεν επιλύει ερωτήματα όπως το πόσα κεφάλαια μπορεί να δανειστεί από τις τράπεζες με τις οποίες συνεργάζεται. Μια αύξηση της ταμειακής ροής από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες μπορεί να οφείλεται στο ότι αυτή υποχρεώθηκε από τις τράπεζες να περιορίσει τον τραπεζικό της δανεισμό, με άμεσο αποτέλεσμα τη βελτίωση της ρευστότητας της ενώ στην πραγματικότητα βρίσκεται σε αδυναμία όχι μόνο να επεκταθεί αλλά και να διατηρήσει την υπάρχουσα δυναμική της.

6. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΟΙ ΣΕ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ

6.1. Γενικά

Η χρήση των αριθμοδεικτών (ratios) αποτελεί μία από τις πλέον διαδεδομένες και δυναμικές μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης, με τη χρησιμοποίηση των οποίων γίνεται ερμηνεία των οικονομικών στοιχείων της επιχείρησης και διευκολύνεται η λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων οι οποίες αφορούν την αποτελεσματική κατανομή των οικονομικών πόρων.

Οι χρηματοοικονομικοί αναλυτές συχνά παραβλέπουν την κατάσταση ταμειακών ροών και ασχολούνται κυρίως με την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως και τον ισολογισμό. Δεν θα έπρεπε.

Η χρήση παραδοσιακών αριθμοδεικτών ρευστότητας (liquidity ratios) όπως για παράδειγμα η έμμεση ή γενική ρευστότητα³ (current ratio) και η άμεση ή ειδική ρευστότητα⁴ (quick or acid-test ratio) δεν ικανοποιούν πλέον τα κριτήρια αξιολόγησης για το κατά πόσο μπορεί η επιχείρηση να καλύπτει τις υποχρεώσεις της. Το πρόβλημα με τη χρήση παραδοσιακών αριθμοδεικτών έγκειται στην παρουσίαση των δεδομένων, τα οποία μετρούν την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ενώ η κατάσταση ταμειακών ροών παρουσιάζει τη δραστηριότητά της σε μια συνεχιζόμενη περίοδο.

Οι αριθμοδείκτες που βασίζονται στην κατάσταση ταμειακών ροών δίνουν περισσότερες πληροφορίες όσο αφορά την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργεί μετρητά και κατ'επέκταση να τα διαχειρίζεται. Οι περισσότεροι από τους αριθμοδείκτες αυτούς έχουν

---

³ Έμμεση ή γενική ρευστότητα = Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις.

⁴ Άμεση ή ειδική ρευστότητα = Διαθέσιμα + Απαιτήσεις / Βραχυπρόθεσμες

αντληθεί από τη διεθνή βιβλιογραφία, απ' όπου υφίσταται και μεγαλύτερη ταμειακών ροών και την πρακτική εφαρμογή των χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών βασισμένων σε ταμειακές ροές. Τα αποτελέσματα άλλωστε έχουν αποδειχθεί πιο αξιόπιστα σε σχέση με τους παραδοσιακούς αριθμοδείκτες.

6.2. Αριθμοδείκτης Ρευστότητας Βασισμένος σε Λειτουργικές Ταμειακές Ροές (Operating Cash Flow Liquidity Ratio)

Ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίζει την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργεί ταμειακή ροή από λειτουργικές δραστηριότητες ώστε να καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Ο αριθμοδείκτης υπολογίζεται ως ακολούθως:

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες / Μέσος όρος Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων

Τιμές ίσες ή άνω της μονάδας ικανοποιούν το κριτήριο του αριθμοδείκτη. Αν οι τιμές είναι κάτω της μονάδας τότε η επιχείρηση δεν δημιουργεί ταμειακή ροή (μετρητά) για την κάλυψη των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων της και απαιτείται να βρει άλλες πηγές χρηματοδότησης των εργασιών της.

Στη διεθνή βιβλιογραφία η παραπάνω σχέση αναφέρεται και ως **Αριθμοδείκτης Κάλυψης Βραχυπροθέσμων Υποχρεώσεων (Current Liability Coverage Ratio)**.

6.3. Αριθμοδείκτης Εξυπηρέτησης Συνόλου Υποχρεώσεων (Operating Cash Flow to Total Obligations Ratio)

Ένας από τους αυστηρότερους αριθμοδείκτες ο οποίος υπολογίζει τη δυνατότητα εξυπηρέτησης του συνόλου των υποχρεώσεων είναι ο εξής:

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες / Μέσος Όρος Συνόλου Υποχρεώσεων

Ο αριθμοδείκτης συσχετίζει τις Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες με τις μακροχρόνιες και τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις. Πολλές βέβαια από τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις θα ικανοποιηθούν με ταμειακές ροές από μελλοντικές χρήσεις και ο αναλυτής σωστό είναι να γνωρίζει το χρόνο εξόφλησης καθώς και τα ποσά των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.

6.4. Αριθμοδείκτης Εξυπηρέτησης Συνολικού Τραπεζικού Δανεισμού (Operating Cash Flow to Total Debt Ratio)

Μια επιχείρηση θεωρείται ότι έχει τη δυνατότητα ικανοποίησης των συνολικών τραπεζικών της υποχρεώσεων, όταν μπορεί να καταβάλει τόσο το κεφάλαιο όσο και τους τόκους. Ο αριθμοδείκτης ο οποίος παρουσιάζει τη δυνατότητα εξυπηρέτησης των συνολικών τραπεζικών υποχρεώσεων είναι ο εξής:

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες / Συνολικός Τραπεζικός Δανεισμός

Το αποτέλεσμα του αριθμοδείκτη υπολογίζει το χρόνο αποπληρωμής των συνολικών τραπεζικών υποχρεώσεων με την παραδοχή ότι το σύνολο των λειτουργικών ταμειακών ροών προορίζονται γι' αυτό.

Την ίδια σχέση μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για να υπολογίσουμε το χρόνο αποπληρωμής μόνο του βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού, το οποίο θα πρέπει να βάλουμε στον παρονομαστή.

6.5. Αριθμοδείκτης Κάλυψης Χρηματοοικονομικών Εξόδων (Τόκων) από Λειτουργικές Ταμειακές Ροές (Interest Coverage Ratio)

Μια επιχείρηση θεωρείται ότι έχει τη δυνατότητα αποπληρωμής των βραχυπρόθεσμων δανειακών της υποχρεώσεων, όταν μπορεί να καταβάλει κυρίως τους τόκους. Ένας από τους αριθμοδείκτες ο οποίος παρουσιάζει τη δυνατότητα εξυπηρέτησης των βραχυπρόθεσμων δανειακών της υποχρεώσεων είναι ο εξής:

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες / Χρεωστικούς Τόκους
--

Τιμές κατώτερες της μονάδας δεν ικανοποιούν το κριτήριο του αριθμοδείκτη, αφού ουσιαστικά δεν μπορούν να καλυφθούν τα χρηματοοικονομικά έξοδα από Λειτουργικές Ταμειακές Ροές. Αν οι τιμές είναι ίσες ή ανώτερες της μονάδας τότε η επιχείρηση δημιουργεί ταμειακή ροή (μετρητά) για την κάλυψη των τόκων.

6.6. Αριθμοδείκτης Ταμειακής Κάλυψης Επενδυτικών Δραστηριοτήτων

Μια επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιεί τις λειτουργικές ταμειακές ροές της για την κάλυψη των επενδυτικών της

δραστηριοτήτων. Η ύπαρξη αδέσμευτων (ελευθέρων) ταμειακών εισροών σε μία επιχείρηση αποδεικνύει τη δυνατότητα δημιουργίας επαρκών ταμειακών ροών από τη λειτουργία της, οι οποίες καλύπτουν όχι μόνον τις ανάγκες της για κεφάλαιο κίνησης, αλλά επίσης και μέρος των επενδυτικών της δραστηριοτήτων. Με αυτό τον τρόπο, μπορούμε να υπολογίσουμε τον αριθμοδείκτη κάλυψης επενδυτικών δραστηριοτήτων (ο οποίος προϋποθέτει την ύπαρξη θετικών ελευθέρων ταμειακών ροών).

Λειτουργικές Ταμειακές Ροές - Ελεύθερες Ταμειακές Ροές / Λειτουργικές Ταμειακές Ροές

Το αποτέλεσμα του αριθμοδείκτη αυτού θα πρέπει να είναι μικρότερο της μονάδας, σε περίπτωση όπου υπάρχουν θετικές αδέσμευτες (ελεύθερες) ταμειακές ροές. Σε τέτοια περίπτωση, υποδηλώνει το ποσοστό κάλυψης των επενδυτικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης από τις λειτουργικές της ταμειακές εισροές.

Αν η τιμή του αριθμοδείκτη αυτού ισούται με τη μονάδα ή είναι μεγαλύτερη της μονάδας, αυτό θα σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν έχει επιτύχει τη δημιουργία ελευθέρων ταμειακών εισροών.

6.7. Αριθμοδείκτης Περιθωρίου Ταμειακών Ροών (Operating Cash Flow Margin Ratio)

Μια σημαντική πτυχή της απόδοσης μιας επιχείρησης αποτελεί η ικανότητα της να δημιουργεί καθαρές ταμειακές ροές από τη λειτουργία της και τις πωλήσεις, τις οποίες πραγματοποιεί σε μια περίοδο. Όπως είχε δειχθεί σε πολλές περιπτώσεις στα προηγούμενα, η δημιουργία καθαρών ταμειακών εισροών από τη λειτουργία της επιχείρησης είναι πολύ σημαντική για την κάλυψη των επενδυτικών της δραστηριοτήτων, όπως και για την πληρωμή μερισμάτων στους

μετόχους και την εξόφληση του ληξιπρόθεσμου μέρους των μακροπρόθεσμων της υποχρεώσεων.

Ο ακόλουθος αριθμοδείκτης, επομένως, είναι πολύ σημαντικός και θα πρέπει να αξιολογείται τόσο συγκριτικά με παρόμοιους αριθμοδείκτες άλλων επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου όσο και διαχρονικά. Ο υπολογισμός του αριθμοδείκτη αυτού έχει ως εξής:

Λειτουργικές ταμειακές ροές / Πωλήσεις

6.8. Αριθμοδείκτης Ποιότητας Καθαρών Κερδών

Ο αριθμοδείκτης εξετάζει την ποιότητα των καθαρών κερδών σε σχέση με τις λειτουργικές ταμειακές ροές. Όσο υψηλότερος της μονάδας είναι ο δείκτης ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες προς καθαρά κέρδη (μετά από φόρους και μερίσματα) τόσο υψηλότερης ποιότητας θεωρούνται τα κέρδη.

Λειτουργικές ταμειακές ροές / Καθαρά Κέρδη – Φόροι - Μερίσματα

6.9. Αριθμοδείκτης Ταμειακής Απόδοσης Συνόλου Ενεργητικού (Cash return on Assets Ratio)

Ο αριθμοδείκτης αυτός αξιολογεί κατά πόσο τα διάφορα στοιχεία του ενεργητικού χρησιμοποιούνται με τον πλέον αποδοτικό τρόπο για τη δημιουργία των μέγιστων δυνατών ταμειακών εισροών από τη λειτουργία της επιχείρησης.

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι αρκετά χρήσιμος και μπορεί να συγκριθεί με τον αριθμοδείκτη απόδοσης του ενεργητικού ο οποίος αξιολογεί την αποδοτική χρήση των περιουσιακών στοιχείων του

οργανισμού για την επίτευξη καθαρών κερδών σε μια λογιστική χρήση. Ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίζεται ως ακολούθως:

Λειτουργικές ταμειακές ροές / Μέσο Ύψος Συνολικού Ενεργητικού

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Στα κεφάλαια που προηγήθηκαν έγινε αναλυτική αναφορά στην σπουδαιότητα της κατάστασης ταμειακών ροών, η οποία σε συνδυασμό με τις λοιπές οικονομικές καταστάσεις, παρέχει πληροφορίες που επιτρέπουν στους χρήστες της να εκτιμήσουν τη δυνατότητα της επιχείρησης που εξετάζουν να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα.

Όπως συμβαίνει σε κάθε ανάλυση λογιστικών καταστάσεων, ανάλογα με τη θέση του αναλυτή διακρίνουμε δύο είδη αναλύσεων:

Ø **Την εσωτερική ανάλυση** η οποία πραγματοποιείται από πρόσωπα που βρίσκονται σε άμεση σχέση με την επιχείρηση και που έχουν άμεση πρόσβαση στα λογιστικά της βιβλία, για να ελέγξουν τα λογιστικά γεγονότα και τους επιμέρους λογαριασμούς. Με αυτό τον τρόπο η ανάλυση αποκτά ουσία γιατί επιτρέπει στον αναλυτή να εμβαθύνει σε αυτήν.

Ø **Την εξωτερική ανάλυση** η οποία πραγματοποιείται από πρόσωπα που βρίσκονται έξω από την επιχείρηση και βασίζονται αποκλειστικά και μόνο στα στοιχεία που δημοσιεύονται στις λογιστικές καταστάσεις. Στην περίπτωση αυτή ο αναλυτής δεν μπορεί να διεισδύσει βαθύτερα μέσα στην επιχείρηση ούτε και να ελέγξει τα λογιστικά γεγονότα που επέφεραν τις μεταβολές στην οικονομική της θέση.

Η ανωτέρω διαφοροποίηση δημιουργεί κάποιες «ανωμαλίες» στην κατάρτιση της κατάστασης ταμειακών ροών και κατ' επέκταση στην ανάλυσή της.

Στην περίπτωση της εσωτερικής ανάλυσης, εκεί δηλαδή που η ίδια η εταιρεία υποχρεώνεται να καταρτίσει και να δημοσιεύσει την κατάσταση ταμειακών ροών, η πληροφόρηση είναι πλήρης και ουσιαστική, ενώ εκεί που η εταιρεία δεν υποχρεώνεται στην κατάρτιση κατάστασης ταμειακών ροών, η εξωτερική ανάλυση δεν θα είναι απολύτως πλήρης. Η σύγκριση είναι εύκολο να γίνει αντιληπτή όπως παρουσιάζεται η κατάσταση ταμειακών ροών με εσωτερική ανάλυση στο Προσάρτημα 1 και με εξωτερική ανάλυση στο Προσάρτημα 3.

Με την εφαρμογή, από το 2005 των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης στη χώρα μας και της κατάστασης ταμειακών ροών σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 7, έχουμε πλήρης ανατροπή του υφιστάμενου τρόπου κατάρτισης και παρουσίασης των λογιστικών καταστάσεων. Η πρακτική αξιολόγηση της κατάστασης ταμειακών ροών σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 7 καθώς και η περαιτέρω ανάλυση της θα πρέπει να πραγματοποιηθεί τουλάχιστον μετά το χρόνο παρουσίασης λογιστικών καταστάσεων με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Fridson M. – Alvarez F., Financial Statement Analysis, Third Edition, John Wiley & Sons Inc., New York 2002. (Chapter Four “The Statement of Cash Flows”).

Garrison H.R. – Norren W.E., Managerial Accounting, Tenth Edition, Mc Graw-Hill Higher Education, New York 2003. (Chapter Sixteen “How Well Am I Doing? Statement of Cash Flow”).

Glantz M., Scientific Financial Management, Amacom, New York 2000. (Chapter Five “Divisional Cash Flow Analysis and Sustainable Growth Problems”).

Lee A.T., Cash Flow Accounting, Van Nostrand Reinhold (U.K.) Co. Ltd, United Kingdom 1984.

Ross A S. – Westerfield W R. – Jaffe W R., Corporate Finance, Fourth Edition, The Mc Graw-Hill Companies Inc., New York 1996. (Chapter Two “Accounting Statements and Cash Flow”).

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Γκίκα Χ.Δ., Η Ανάλυση και οι Χρήσεις των Λογιστικών Καταστάσεων, 2η έκδοση, εκδόσεις «Γ.ΜΠΕΝΟΥ», Αθήνα, 2002.

Δασκάλου Χ.Γ., Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων, 1η έκδοση, εκδόσεις «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΕ», Αθήνα, 1993.

Κάντζος Κ., Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, 2η έκδοση, εκδόσεις «INTERBOOKS», Αθήνα, 1997.

Λεοντάρη Μ., Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, 1η έκδοση, εκδόσεις «ΠΑΜΙΣΟΣ», Αθήνα, 1997.

Νιάρχου Α.Ν., Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, 4η έκδοση, εκδόσεις «Α.ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ», Αθήνα-Πειραιάς 1994.

Νικολάου Ι.Α., Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, 1η έκδοση, εκδόσεις «Ε. ΜΠΕΝΟΥ», Αθήνα, 1999.

Πρωτοψάλτη Γ.Ν., Πρακτικό Βοήθημα Καταρτίσεως Καταστάσεων Ταμιακών Ροών, 2η έκδοση, εκδόσεις «ΣΤΑΜΟΥΛΗ Α.Ε.». Αθήνα 2000.

Alexander Hamilton Institute., Διαχείριση Ταμειακών Ροών, 1η έκδοση, εκδόσεις «ΚΡΙΤΗΡΙΟΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.», Αθήνα, 2000.

Grant Thornton., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, I.F.R.S. Αναλυτική Παρουσίαση, Τόμος Α', 1η έκδοση, εκδόσεις Grant Thornton, Αθήνα 2004.

Groppelli A.A. – Nikbakht. E., Χρηματοοικονομική, εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα, 1996. (Κεφάλαιο 16 «Χρηματοοικονομικός Σχεδιασμός» και Κεφάλαιο 18 «Οικονομικές Εκθέσεις και Χρηματοοικονομικοί Δείκτες»).

Longnecker G.G. – Moore W.C. – Petty J.W., Μάνατζμεντ Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, 9η έκδοση, εκδόσεις «ΕΛΛΗΝ» Γ.Παρίκος & Σια ΕΕ, Αθήνα, 1995. (Κεφάλαιο 10 «Αρχικές Οικονομικές Απαιτήσεις και Πηγές Χρηματοδότησης»).

Weston J.F.– E.F. Brigham., Βασικές αρχές της χρηματοοικονομικής διαχείρισης και πολιτικής, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 1986.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Adersen M.D., Financing growth through cash-flow and asset-value credit facilities, Helthcare Financial Management, published Nov. 1998.

Council on Corporate Disclosure and Governance., Financial Reporting Standard FRS 7, www.ccdg.gov.sg/frs/Frs_7.htm.

Deloitte Touche Tohmatsu., IFRS in your Pocket, published May 2003, www.iasplus.com/dttpubs/pubs.htm.

International Accounting Standards Board., <http://iasb.dev.rroom.net/about>.

International Financial Reporting Standards., International Accounting Standard IAS7, www.ifrs-portal.com/english/Standard-7_e/IAS_7-0.htm.

Mills R.J. – Yamamura H.J., The Power of Cash Flow Ratios, Journal of Accountancy, published Oct. 1998.

Price Waterhouse Coopers., Europe and International Financial Reporting Standards 2005, Your Questions Answered, published 2002, www.pwcglobal.com/ifrs.

Tergesen A., The Ins and Outs of Cash Flow, Business Week 22.01.2001, page102.

The CPA Journal., Implementing SFAS 95, Statement of Cash Flow, published Feb 1990, www.nysscpa.org/cpajournal/old/08209170.htm.

Urbanic R. F., The Power of Cash Flow Ratios, www.newaccountantusa.com

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Ένωση Ελληνικών Τραπεζών., Τραπεζικό Δίκαιο & Δίκαιο Κεφαλαιαγοράς / Διεθνείς & Κοινοτικές Εξελίξεις, έκδοση Μάιος-Ιούνιος 2004,

www.hba.gr/6trapeziko_dikaio/diethneis/logistika_themata/2-2004/01.htm.

Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων., Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Ιουνίου 2002 για την εφαρμογή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, L243/1 έως 4.

Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων., Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1725/2003 της Επιτροπής της 29ης Σεπτεμβρίου 2003 για την υιοθέτηση ορισμένων Διεθνών Λογιστικών Προτύπων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, L261/1 έως 2.

Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων., Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 707/2004 της Επιτροπής της 6ης Απριλίου 2004 που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1725/2003 για την υιοθέτηση ορισμένων Διεθνών Λογιστικών Προτύπων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, L111/3 έως 17.

Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς., Εγκύκλιος Αριθμ. 9, Διευκρινίσεις επί της αποφάσεως 5/204/14.11.2000 (Φ.Ε.Κ. Β 148/6.12.2000) του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς «Κανόνες Συμπεριφοράς των Εταιρειών που έχουν εισαγάγει τις μετοχές τους στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και των συνδεδεμένων με αυτές προσώπων».

Νόμος 2992/2002 (Φ.Ε.Κ. Α 54/20.03.2002).

Νόμος 3148/2003 (Φ.Ε.Κ. Α 136/5.06.2003).

Νόμος 3229/2004 (Φ.Ε.Κ. Α 38/10.02.2004).

Νόμος 3301/2004 (Φ.Ε.Κ. 236/23.12.2004).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς επί της αποφάσεως 5/204/14.11.2000 (Φ.Ε.Κ. Β 1487/6.12.2000).

Παραθέτουμε τον ισολογισμό της 31/12/2007 της Ανώνυμης Εταιρείας «ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α.Ε.» καθώς επίσης και την Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως και τον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων.

Ποσά σε €	2007			2006		
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπ. αξία	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπ. αξία
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Β. ΞΕΘΔΑ						
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ						
3. Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου	130.000,00	26.000,00	104.000,00	100.000,00	16.000,00	84.000,00
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	100.000,00	10.000,00	90.000,00	50.000,00	5.000,00	45.000,00
Σύνολο εξόδων εγκαταστάσεως (Β)	230.000,00	36.000,00	194.000,00	150.000,00	21.000,00	129.000,00
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I Ασώματες ακινητοποιήσεις						
4. Προκαταβολές κτήσεως άυλων στοιχείων	50.000,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
5. Λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις	100.000,00	16.000,00	84.000,00	80.000,00	10.000,00	70.000,00
	150.000,00	16.000,00	134.000,00	80.000,00	10.000,00	70.000,00
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις						
6. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	850.000,00	154.000,00	696.000,00	580.000,00	105.000,00	475.000,00
	850.000,00	154.000,00	696.000,00	580.000,00	105.000,00	475.000,00
Σύνολο Ακινήτοποιήσεων (ΓI+ΓII)	1.000.000,00	170.000,00	830.000,00	660.000,00	115.000,00	545.000,00
III. Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις						
1. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις			100.000,00			100.000,00
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			100.000,00			100.000,00
			200.000,00			200.000,00
Σύνολο Παγίου Ενεργητικού (ΓI + Γ II + Γ III)			1.030.000,00			745.000,00

Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ**ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ****I. Αποθέματα**

1. Εμπορεύματα	288.000,00	220.000,00
	<u>288.000,00</u>	<u>220.000,00</u>

II. Απαιτήσεις

1. Πελάτες	54.000,00	48.000,00
2. Γραμμάτια εισπρακτέα	10.000,00	22.000,00
3α. Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)	25.000,00	30.000,00
11. Χρεώστες Διάφοροι	5.000,00	10.000,00
	<u>94.000,00</u>	<u>110.000,00</u>

III. Χρεόγραφα

1. Μετοχές	230.000,00	254.000,00
	<u>230.000,00</u>	<u>254.000,00</u>

IV. Διαθέσιμα

1. Ταμείο	12.000,00	5.000,00
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	<u>80.000,00</u>	<u>25.000,00</u>
	<u>92.000,00</u>	<u>30.000,00</u>

Σύνολο
κυκλοφορούντος
ενεργητικού
(Δ I + Δ II + ΔIII + Δ
IV)

704.000,00 **614.000,00**

Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ**ΛΟΓ/ΣΜΟΙ****ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ**

1. Έξοδα επομένων χρήσεων	1.000,00	5.000,00
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	1.000,00	5.000,00
	<u>2.000,00</u>	<u>10.000,00</u>

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ**ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ****(Β + Γ + Δ + Ε)**

1.930.000,00 **1.498.000,00**

Ποσά σε €

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

2007

2006

A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ**I. Μετοχικό Κεφάλαιο**

1. Καταβλημένο	552.000,00	552.000,00
2. Οφειλόμενο	0,00	-152.000,00
	<u>552.000,00</u>	<u>400.000,00</u>

**II. Διαφορά από έκδοση
μετοχών υπέρ το άρτιο**

378.000,00 **230.000,00**

**III. Διαφορές
αναπροσαρμογής-****Επιχορηγήσεις****επενδύσεων**

2. Διαφορές από
αναπροσαρμογή αξίας
λοιπών περιουσιακών
στοιχείων

0,00 **0,00**

**V. Αποτελέσματα εις
νέο**

Υπόλοιπο κερδών χρήσεως εις νέο	<u>280.000,00</u>	<u>264.000,00</u>
------------------------------------	--------------------------	--------------------------

Σύνολο Ιδίων
κεφαλαίων

1.210.000,00 **894.000,00**

Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**I. Μακροπρόθεσμες
υποχρεώσεις**

1. Ομολογιακά Δάνεια	290.000,00	240.000,00
2. Δάνεια Τραπεζών	200.000,00	180.000,00
3. Λοιπές	<u>100.000,00</u>	<u>70.000,00</u>

μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>590.000,00</u>	<u>490.000,00</u>
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
1. Προμηθευτές	30.000,00	24.000,00
2. Γραμμάτια πληρωτέα και υποσχετικές	20.000,00	18.000,00
2α. Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονολογημένες)	30.000,00	28.000,00
3. Τράπεζες λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	20.000,00	16.000,00
5. Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη	6.000,00	10.000,00
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	10.000,00	8.000,00
7. Μακροπρόθεσμες Υποχρ. Πληρωτέες στην επομ χρήση	10.000,00	6.000,00
10. Μερίσματα πληρωτέα	1.000,00	1.000,00
11. Πιστωτές διάφοροι	<u>3.000,00</u>	<u>3.000,00</u>
	<u>130.000,00</u>	<u>114.000,00</u>
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓΙ + ΓΙΙ)	<u>720.000,00</u>	<u>604.000,00</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ)	<u>1.930.000,00</u>	<u>1.498.000,00</u>

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007

(1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2007)

<u>I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως</u>	Ποσά χρήσεως 2007	
Πωλήσεις		1.396.000,00
Μείον: Κόστος πωλήσεων		<u>(1.040.000,00)</u>
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως		356.000,00
Πλέον: Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως		<u>0,00</u>
Σύνολο		356.000,00
ΜΕΙΟΝ:		
1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	194.000,00	
2. Έξοδα ερευνών-αναπτύξεως	40.000,00	
3. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως	<u>60.000,00</u>	<u>(294.000,00)</u>
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως		62.000,00
ΠΛΕΟΝ:		
1. Έσοδα συμμετοχών	0,00	
2. Έσοδα χρεογράφων	0,00	
3. Κέρδη πωλήσεως συμμετοχών & χρεογράφων	24.000,00	
4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	<u>12.000,00</u>	
		36.000,00

Μείον :			
1. Προβλέψεις αποτιμήσεως συμ/χών & χρεογράφων	0,00		
2. Έξοδα & ζημίες συμμετοχών & χρεογράφων	0,00		
3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	<u>46.000,00</u>	<u>46.000,00</u>	<u>(10.000,00)</u>
Ολικά αποτελέσματα (κέρδη) εκμεταλλεύσεως			52.000,00
II ΠΛΕΟΝ: Εκτάκτα αποτελέσματα			
1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα		0,00	
2. Έκτακτα κέρδη		0,00	
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων		0,00	
4. Έσοδα από προβλέψεις		<u>0,00</u>	
Μείον :		0,00	
1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	6.000,00		
2. Έκτακτες ζημίες	0,00		
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	0,00	<u>6.000,00</u>	<u>(6.000,00)</u>
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)			46.000,00
ΜΕΙΟΝ:			
Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων		74.000,00	
Μείον: Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος		<u>(74.000,00)</u>	<u>0,00</u>
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων			<u>46.000,00</u>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

		<u>Ποσά χρήσεως 2007</u>
Καθαρά αποτελέσματα (κέρδη) χρήσεως		46.000,00
(+): Υπόλοιπο αποτελεσμάτων (κερδών) προηγούμενων χρήσεων		264.000,00
Σύνολο		<u>310.000,00</u>
ΜΕΙΟΝ: 1.Φόρος εισοδήματος	12.000,00	
2.Λοιποί μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι	2.000,00	(14.000,00)
Κέρδη προς διάθεση		<u>296.000,00</u>
Η διάθεση των κερδών γίνεται ως εξής:		
1. Τακτικό αποθεματικό		0,00
2. Πρώτο μέρος		16.000,00
8. Υπόλοιπο κερδών εις νέο		<u>280.000,00</u>
		<u>296.000,00</u>

Για την ολοκληρωμένη γνώση των λογιστικών γεγονότων που συντελέστηκαν στη χρήση 2007 έχουμε τις παρακάτω συμπληρωματικές πληροφορίες:

- ü Οι αποσβέσεις συνολικού ποσού € 74.000,00 συμπεριλαμβάνονται στο Κόστος Πωληθέντων και στα έξοδα λειτουργιών.
- ü Αγοράστηκαν χρεόγραφα αντί του ποσού € 156.000,00.

- ü Πωλήθηκαν χρεόγραφα αντί του ποσού € 204.000,00. Το κόστος των πωληθέντων χρεογράφων σύμφωνα με τα λογιστικά βιβλία της εταιρείας ανερχόταν σε € 180.000,00.
- ü Πραγματοποιήθηκαν έξοδα ύψους € 50.000,00 που θεωρήθηκαν έξοδα εγκαταστάσεως.
- ü Καταβλήθηκαν Προκαταβολές για την αγορά ασωμάτων ακινητοποιήσεων ύψους € 50.000,00.
- ü Αγοράστηκαν ασώματες ακινητοποιήσεις αντί του ποσού € 70.000,00.
- ü Αγοράστηκαν διάφορες ενσώματες ακινητοποιήσεις αντί του ποσού € 270.000,00.
- ü Πωλήθηκαν διάφορες ενσώματες ακινητοποιήσεις αντί του ποσού € 10.000,00, ενώ η αναπόσβεστη αξία αυτών ήταν αξίας € 16.000,00 (κόστος κτήσεως 20.000,00 μείον αποσβέσεις 4.000,00).
- ü Εισπράχθηκε το προϊόν ενός ομολογιακού δανείου που εξέδωσε η εταιρεία ποσού € 150.000,00, ενώ παράλληλα εξόφλησε ομολογίες στη λήξη τους και στην ονομαστική τους αξίας ποσού € 100.000,00.
- ü Σύναψε νέο μακροπρόθεσμο δάνειο ποσού € 30.000,00 που εισέπραξε, ενώ εξόφλησε ληξιπρόθεσμες οφειλές από μακροπρόθεσμο δανεισμό ύψους € 6.000,00.
- ü Επέτυχε τη λήψη μακροπρόθεσμης πίστωσης ποσού € 30.000,00 από τους προμηθευτές της. Η εταιρεία παρέλαβε ισόποσης αξίας εμπορεύματα.
- ü Εισέπραξε από αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου μέσα στη χρήση 2007 το ποσό των € 300.000,00 (οφειλόμενο 152.000,00 και διαφορά υπέρ το άρτιο 148.000,00).
- ü Το μέρισμα που πλήρωσε η εταιρεία ανέρχεται σε € 16.000,00.

A/A	Ανάλυση	Ποσά Χρήση 2007
A	Ταμειακές Ροές από συνήθεις (λειτουργικές) δραστηριότητες	
	100 Ταμειακές εισροές	
	101 Πωλήσεις	1.396.000,00
	102 Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως	0,00
	103 Έκτακτα και Ανόργανα έσοδα	0,00
	104 Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	0,00
	105 Πιστωτικοί τόκοι [καταθέσεων κ.λ.π.]	12.000,00
	106 Έσοδα χρεογράφων	0,00
	107 Πώληση χρεογράφων	204.000,00
	108 Μείωση Απαιτήσεων	22.000,00
	Αφαιρούνται:	
	109 Αγορά χρεογράφων	(156.000,00)
	110 Αύξηση απαιτήσεων	(6.000,00)
	Σύνολο Ταμειακών Εισροών (A 100)	1.472.000,00
A	200 Ταμειακές εκροές	
	201 Κόστος πωληθέντων (μείον Αποσβέσεις και προβλέψεις)	966.000,00
	202 Έξοδα Λειτουργίας Διοικήσεως	194.000,00
	203 Έξοδα Λειτουργίας Ερευνών – Αναπτύξεως	40.000,00
	204 Έξοδα Λειτουργίας Διαθέσεως	60.000,00
	205 Έξοδα Υποαπασχολήσεως / Αδράνειας	0,00
	206 Άλλα έξοδα	0,00
	207 Αύξηση αποθεμάτων	68.000,00
	208 Αύξηση μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού	0,00
	209 Μείωση μεταβατικών λογαριασμών παθητικού	0,00
	210 Μείωση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (πλην Τραπεζών)	0,00
	Αφαιρούνται:	
	211 Μείωση Αποθεμάτων	0,00
	212 Μείωση μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού	(8.000,00)
	213 Μείωση μεταβατικών λογαριασμών παθητικού	0,00
	214 Αύξηση βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (πλην Τραπεζών)	(12.000,00)
	Σύνολο Ταμειακών Εκροών (A 200)	1.308.000,00
A	300 Ταμειακές Εκροές Φόρων	
	301 Φόροι εισοδήματος	12.000,00

	302	Μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι	2.000,00
	303	Διαφορές φόρου φορολογικού ελέγχου	0,00
	304	Μείωση υποχρεώσεων από φόρους – τέλη	4.000,00
		Αφαιρείται:	
	305	Αύξηση υποχρεώσεων από φόρους – τέλη	0,00
	Σύνολο Ταμειακών εκροών φόρων (Α 300)		18.000,00
	Ταμειακές Ροές από συνήθειες (λειτουργικές) δραστηριότητες (Αλγεβρικό άθροισμα Α100-Α200-Α300=Α)		146.000,00
Β	Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές δραστηριότητες		
	100	Ταμειακές εισροές	
	101	Πώληση Ασώματων Ακινήτοποιήσεων	0,00
	102	Πώληση Ενσώματων Ακινήτοποιήσεων	10.000,00
	103	Πώληση Συμμετοχών και τίτλων Ακινήτοποιήσεων	0,00
	104	Μείωση Μακροπρόθεσμων Απαιτήσεων	0,00
	105	Έσοδα Συμμετοχών και τίτλων Ακινήτοποιήσεων	0,00
	106	Πιστωτικοί τόκοι (Μακροπρόθεσμων κλπ απαιτήσεων)	0,00
	Σύνολο Ταμειακών εισροών (Β 100)		10.000,00
Β	200	Ταμειακές εκροές	
	201	Αγορά Ασωμάτων Ακινήτοποιήσεων	120.000,00
	202	Αγορά Ενσώματων Ακινήτοποιήσεων	270.000,00
	203	Αγορά Συμμετοχών και τίτλων Ακινήτοποιήσεων	0,00
	204	Αύξηση Μακροπρόθεσμων Απαιτήσεων	0,00
	205	Αύξηση Εξόδων εγκαταστάσεως	50.000,00
	Σύνολο Ταμειακών εκροών (Β 200)		(440.000,00)
	Ταμειακές Ροές από επενδυτικές δραστηριότητες(Β 100-Β 200) = Β		(430.000,00)
Γ	Ταμειακές Ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Γ	100	Ταμειακές εισροές	
	101	Είσπραξη αύξησης Μετοχικού κεφαλαίου και διαφοράς υπέρ άρθιο	300.000,00
	102	Είσπραξη Επιχορηγήσεων Παγίων	0,00
	103	Αύξηση Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	210.000,00
	104	Αύξηση Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων (λογαριασμοί Τραπεζών)	4.000,00
	Σύνολο ταμειακών εισροών (Γ 100)		514.000,00
Γ	200	Ταμειακές εκροές	
	201	Μείωση (επιστροφή) Μετοχικού Κεφαλαίου	0,00

	202	Επιστροφή Επιχορηγήσεων Παγίων	0,00
	203	Μείωση Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	106.000,00
	204	Μείωση Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων (λογαριασμοί Τραπεζών)	0,00
	205	Τόκοι πληρωθέντες	46.000,00
	206	Μερίσματα πληρωθέντα	16.000,00
	207	Διανομή κερδών στο προσωπικό	0,00
	208	Αμοιβές Δ.Σ. από κέρδη χρήσεως	0,00
		Σύνολο Ταμειακών εκροών (Γ 200)	(168.000,00)
II		Ταμειακές Ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (Γ100-Γ200)=Γ	346.000,00
		ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ (αλγεβρικό άθροισμα Α+Β+Γ)	62.000,00
		ΠΛΕΟΝ: ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ	30.000,00
		ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΕΩΣ	92.000,00

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2

Πρακτικό παράδειγμα Κατάρτισης Κατάστασης Ταμειακών Ροών σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 7.

Παρατίθεται ο ισολογισμός της 31/12/2007 της Ανώνυμης Εταιρείας «ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α.Ε.» καθώς επίσης η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως.

Σε εκ. €

Ισολογισμός της 31/12/2007					
	2007	2006		2007	2006
Πάγιο Ενεργητικό			Ίδια κεφάλαια		
Άυλα Πάγια	3	4	Μετοχικό Κεφάλαιο κοινές μετοχές	110	90
Ενσώματα Πάγια	272	196	Προνομιούχες μετοχές	20	20
	275	200	Διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο	44	35
			Αποθεματικά Αναπροσαρμογής	7	
			Κέρδη εις νέον	135	81
				316	226
Κυκλοφορούν Ενεργητικό			Υποχρεώσεις		
Αποθέματα	140	155	Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις		
Απαιτήσεις	132	110	Ομολογιακά Δάνεια	20	40
Τόκοι Εισπρακτέοι	1	2	Χρηματοοικονομικές Μισθώσεις	50	42
Χρεόγραφα	95		Αναβαλλόμενοι φόροι	12	8
Διαθέσιμα	4	21		82	90
	372	288	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις		
			Προμηθευτές	216	135
			Φόροι	17	12
			Τόκοι Πληρωτέοι	3	2
			Υποχρεώσεις Χρημ/κων μισθώσεων	5	3
			Τράπεζες-Βραχυπρόθεσμα Δάνεια	8	20
				249	172
Σύνολο Ενεργητικού	647	488	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	647	488

Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσης 31/12/2007

Κύκλος Εργασιών		355
Κόστος πωλήσεων		235
Μικτό Αποτέλεσμα		120
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(7)	
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	3	(4)
Κέρδη προ φόρων		116
Φόροι εισοδήματος		(32)
Καθαρά κέρδη		84

Για την ολοκληρωμένη γνώση των λογιστικών γεγονότων που συντελέστηκαν στη χρήση 2007 έχουμε τις παρακάτω συμπληρωματικές πληροφορίες:

- ü Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2007 εκδόθηκαν 10 εκ. κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας € 1, σε τιμή 100% πάνω από την ονομαστική τους αξία. Τα έξοδα αυξήσεως του κεφαλαίου ανήλθαν σε € 1 εκ.
- ü Η εταιρεία προέβη στην έκδοση δωρεάν μετοχών σε κεφαλαιοποίηση κερδών, προσφέροντας 1 νέα μετοχή σε κάθε 10 παλαιές.
- ü Στα ενσώματα πάγια περιέχονται και κτίρια τα οποία αναπροσαρμόσθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης, κατά το ποσό € 7 εκ. Αναγνωρίστηκαν επιπλέον στα ενσώματα πάγια, πάγια με χρηματοοικονομικές μισθώσεις ποσού € 28 εκ.
- ü Μέσα στη χρήση 2007 πραγματοποιήθηκαν πωλήσεις ενσώματων παγίων ποσού € 21 εκ., των οποίων η αναπόσβεστη υ945 αξία ήταν € 19 εκ. Οι αποσβέσεις του έτους ανήλθαν σε € 37 εκ.
- ü Δεν υπήρξαν αγορές ή πωλήσεις άυλων παγίων και οι αποσβέσεις του έτους ανήλθαν σε € 1 εκ.
- ü Στο κονδύλι χρεόγραφα της χρήσης 2007 περιλαμβάνεται ποσό € 80 εκ., το οποίο αφορά δικαιώματα αγοράς μετοχών.
- ü Ομολογίες € 20 εκ. μετατράπηκαν στο άρτιο την 31/12/2007.

ü Τόκοι χρηματοοικονομικής μίσθωσης ποσού € 3 εκ. περιλαμβάνονται στους τόκους πληρωτέους που εμφανίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης.

ü Τα μερίσματα πληρωτέα της χρήσης 2007 ανήλθαν σε € 20 εκ.

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες

Πίνακας 1

<i>Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες</i>	<i>31/12/2007</i>
<i>Κέρδη προ φόρων και τόκων</i>	120
<i>Προσαρμογές για μη ταμειακά αποτελέσματα</i>	
- <i>Αποσβέσεις ασώματων παγίων</i>	37
- <i>Αποσβέσεις άυλων παγίων</i>	1
- <i>Κέρδος από πώληση παγίων (21-19)</i>	(2)
<i>Προσαρμογές για τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης</i>	
- <i>Μείωση Αποθεμάτων</i>	15
- <i>Αύξηση των Απαιτήσεων</i>	(22)
- <i>Αύξηση των προμηθευτών</i>	81
<i>Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες</i>	230

Προσδιορισμός Ταμειακών Ροών για αγορά Ενσώματων Παγίων

Πίνακας 2

<i>Υπόλοιπο Αρχής</i>	196
<i>Προσθήκη Παγίων με Χρηματοοικονομική Μίσθωση</i>	28
<i>Αναπροσαρμογές</i>	7
<i>Πωλήσεις (αναπόσβεστο)</i>	(19)
<i>Αποσβέσεις Ενσώματων Παγίων</i>	(37)
<i>Υπόλοιπο Λήξης</i>	(272)
<i>Ταμειακές ροές για αγορά Ενσώματων Παγίων</i>	97

Προσδιορισμός Ταμειακών Ροών από Υποχρεώσεις Χρηματοοικονομικής Μίσθωσης

Πίνακας 3

<i>Υπόλοιπο Αρχής (3+42)</i>	45
<i>Νέες μισθώσεις</i>	28
<i>Υπόλοιπο Λήξης (5+50)</i>	(55)
<i>Ταμειακές Πληρωμές</i>	18

Προσδιορισμός Ταμειακών Ροών από Φόρους

Πίνακας 4

Υπόλοιπο Αρχής Φόρων Πληρωτέων	12
Υπόλοιπο Αρχής Αναβαλλόμενων Φόρων	8
Φόροι έξοδα	32
Υπόλοιπο Λήξης Φόρων Πληρωτέων	(17)
Υπόλοιπο Λήξης Αναβαλλόμενων Φόρων	(12)
Ταμειακές Πληρωμές Φόρων Χρήσης	23

Κατάρτιση Κατάστασης Ταμειακών Ροών

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες (από Πίνακα 1)	230
- Τόκοι Εισπρακτέοι (2+3-1)	4
- Τόκοι Πληρωτέοι (2+4-3)	(3)
- Τόκος χρηματοδοτικής μίσθωσης	(3)
- Φόροι πληρωτέοι (από Πίνακα 4)	(23)
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	205
Επενδυτικές Δραστηριότητες	
- Αγορές Ενσώματων Παγίων (από Πίνακα 2)	(97)
- Πωλήσεις Ενσώματων Παγίων	21
- Αγορές Χρεογράφων	(80)
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες	(156)
Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες	
- Έκδοση Μετοχών	20
- Χρεολύσιο Χρηματοοικονομικών Μισθώσεων (από πίνακα 3)	(18)
- Επαναγορά ομολόγων	(20)
- Έξοδα έκδοσης μετοχών	(1)
- Πληρωμή Μερισμάτων	(20)
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες	(39)
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες	10

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3

Καθώς παραμένει σχετικά δύσκολο για έναν εξωτερικό χρηματοοικονομικό αναλυτή να έχει τις πληροφορίες εκείνες για τα όλα λογιστικά γεγονότα που έλαβαν χώρα σε μία λογιστική χρήση και επηρέασαν τις ταμειακές ροές μιας επιχείρησης ή ακόμα και το πώς κατανέμονται οι ταμειακές ροές με βάση το χρόνο, σε λειτουργικές, επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές παραθέτουμε ένα πρακτικό μοντέλο υπολογισμού της Κατάστασης Ταμειακών Ροών το οποίο αντλεί στοιχεία από τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις.

Στο Πρακτικό Παράδειγμα 3 θα κάνουμε χρήση του ισολογισμού της 31/12/2007 της Ανώνυμης Εταιρείας «ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α.Ε.» καθώς επίσης και την Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως και τον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων, τα οποία παραθέτονται στο Πρακτικό Παράδειγμα 1.

ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ (CASH FLOW)	ΠΟΣΑ ΣΕ €
ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ	2007
Ταμειακή Ροή από λειτουργικές δραστηριότητες	
1. Καθαρά Κέρδη (μετά από φόρους και μερίσματα)	16.000,00
Πλέον:	
2. Αποσβέσεις	74.000,00
3. Μείωση λογαριασμών εισπρακτών	24.000,00
4. Μείωση Αποθεμάτων	
5. Αύξηση λογαριασμών πληρωτέων	12.000,00
6. Αύξηση προβλέψεων	
Μείον:	
7. Αύξηση λογαριασμών εισπρακτών	
8. Αύξηση Αποθεμάτων	(68.000,00)
9. Μείωση λογαριασμών πληρωτέων	
10. Μείωση προβλέψεων	
11. Καθαρή Λειτουργική Ταμειακή Ροή	58.000,00
Ταμειακή Ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	
Πλέον:	
12. Μείωση χρεογράφων	24.000,00

13. Μείωση παγίων	
14. Μείωση συμμετοχών σε επιχειρήσεις	
15. Μείωση άλλων χρηματοοικονομικών παγίων	
16. Αύξηση υποχρεώσεων σε συνδ. Επιχειρήσεις	
Μείον:	
17. Αύξηση χρεογράφων	
18. Αύξηση παγίων	(295.000,00)
19. Αύξηση συμμετοχών σε επιχειρήσεις	
20. Αύξηση άλλων χρηματοοικονομικών παγίων	(129.000,00)
21. Μείωση υποχρεώσεων σε συνδ. Επιχειρήσεις	
22. Καθαρή Ταμειακή Ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	(400.000,00)
Ταμειακή Ροή από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	
Πλέον:	
23. Αύξηση μακροπρόθεσμων δανείων	100.000,00
24. Αύξηση βραχυπρόθεσμων δανείων	4.000,00
25. Αύξηση κεφαλαίου	300.000,00
	(*)
Μείον:	
26. Μείωση μακροπρόθεσμων δανείων	
27. Μείωση βραχυπρόθεσμων δανείων	
28. Μείωση ιδίων κεφαλαίων	
29. Καθαρή Ταμειακή Ροή από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	404.000,00
30. Καθαρή μεταβολή ταμειακών ροών (11+22+29)	62.000,00
31. Ταμείο και χρηματικά Διαθέσιμα αρχής χρήσης	30.000,00
32. Ταμείο και Χρηματικά Διαθέσιμα τέλους χρήσης	92.000,00

(*) Έχουν αφαιρεθεί τα κέρδη εις νέο ποσού € 16.000.